ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

9 770032 339010

20. XII 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● ЦЕНА 70 ДИН. ● БРОЈ 2086

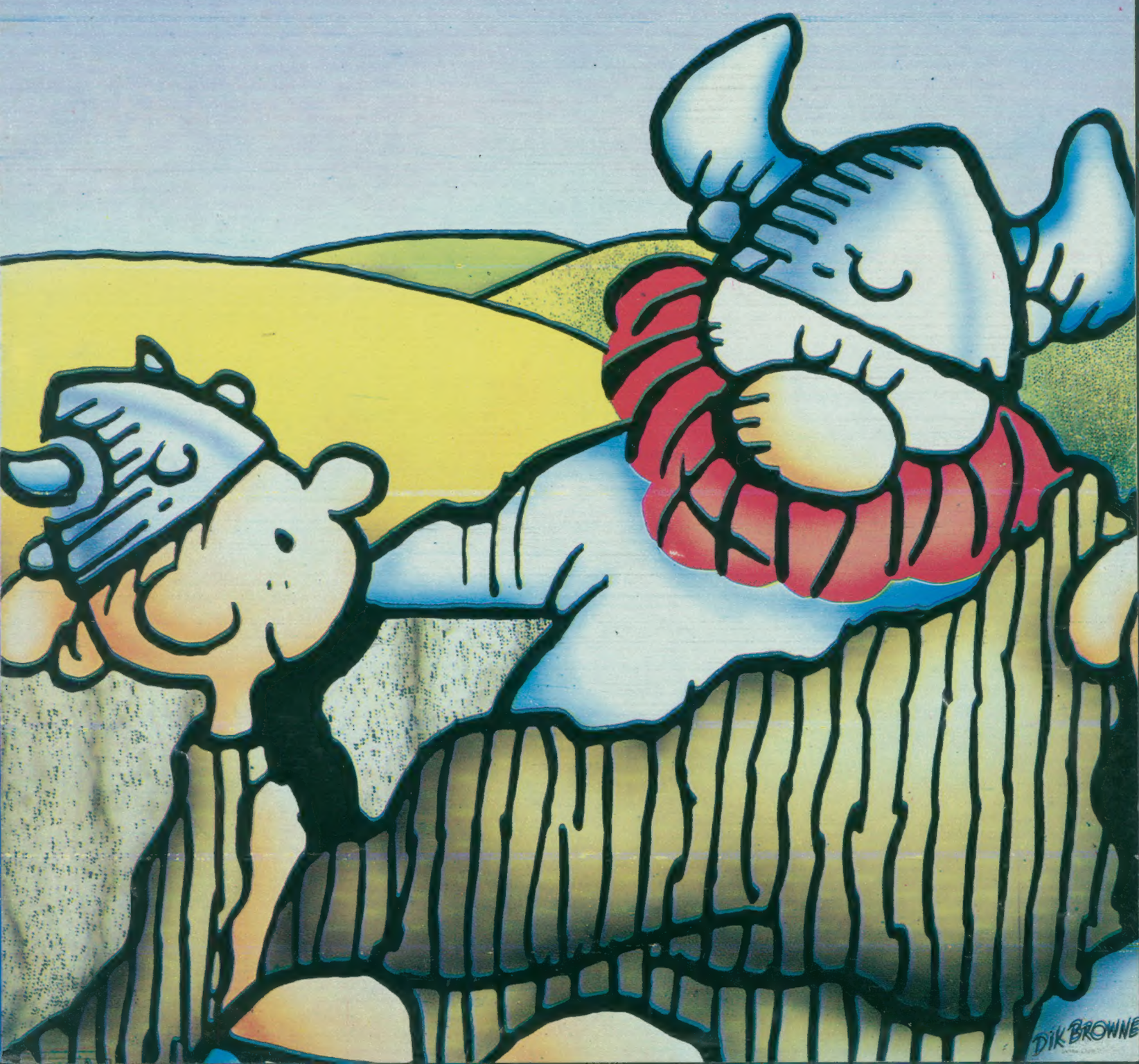

Веровали или не!

ЈОХАН ВУРНИЧ

ИЗ ОБЕРПИНЦГАУА У АУСТРИЈИ ПОПЕО СЕ САМ, БЕЗ ВОДИЧА, НА 3650 МЕТАРА ВИСОК ГРОС-ВИНИДИГЕРОВ ВРХ КАДА МУ ЈЕ БИЛО 11 ГОДИНА.

У КАПЕЛИ МИЛОСРЂА

У АЛТЕТИНГУ (НЕМАЧКА), ЧУВАЈУ СЕ СРЦА 21 НЕМАЧКОГ ПРИНЦА, А СВАКО СЕ НАЛАЗИ У ПОСЕБНОЈ СРЕБРНОЈ УРНИ.

ДЕВОЈКЕ

ПЛЕМЕНА ТЕСО ИЗ ЦЕНТРАЛНЕ АФРИКЕ ВЕРЕНИЧКО ПРСТЕЊЕ НОСИЛЕ СУ ЗАКАЧЕНО ЗА ВРХ ЈЕЗИКА.

ШКОЉКА АЛФАБЕТ

ИЗ ЈУЖНОГ КИНЕСКОГ МОРА ИМЕ ЈЕ ДОБИЛА ПО ТОМЕ ШТО ЊЕНЕ ШАРЕ ПОДСЕЋАЈУ НА ЗНАКОВЕ КИНЕСКОГ ПИСМА.

ЈАУПА

ДОМОРОДАЦ СА ОСТРВА ФУТУНА (НОВИ ХИБРИДИ) УМРО ЈЕ 1808. У 130. ГОДИНИ И ТО ОД МАЛИХ БОГИЊА КОЈЕ ЈЕ ДОБИО ОД НЕКОГ ДЕТЕТА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● **амерички пилот Ерик Рејмонд извео је лет изнад Сједињених Америчких Држава у авиону са електромотором који ради на сунчани погон. Авион тежак само 300 килограма полетео је 2. августа из околине Лос Анђелеса на северозападу САД и атерирао 3. августа у државу Северна Каролина, на југоистоку САД. Занимљиво је при том да је електромотор радио само при узлетању и слетању, а све остало време планирао као једрилица.**

● ● ● **аустралијски научник Фред Молине предлаже да се бензин добија из млека, тачније од отпадака млечних производа. Сурутка би се прво претварала у метан, а затим у синтетичко гориво. Литар „млечног" бензина, израчунато је, коштао би свега 25–30 центи.**

● ● ● **када рој пчела побегне власнику, он ће убудуће моћи лако да их нађе ако неколико од њих буде имало минијатуран предајник залепљен на леђима у виду сићушне маркице тешке свега 0,035 грама који ради на минијатурну сунчану батерију. Довољно је узети у руку пријемник са антеном и поћи за бегунцима.**

● ● ● **од 1991. до 2025. године пушење ће убити 10 милиона људи, од тога 2 милиона у Кини. До таквог закључка дошли су стручњаци Светске организације за заштиту здравља. Влада Кине реаговала је тако што је забранила пушење на јавним местима и повећала цене дувана.**

● ● ● **10 одсто московских ђака пробало је дрогу, објавило је недавно Савезно друштво за заштиту деце и омладине од наркотика. „Трава" се сада не проба више са 14–16 година већ са 9–11. Ови подаци досад се нису могли чути од званичника Министарства унутрашњих послова.**

● ● ● **највеће „шољице" за чај серијски производи чешкословачко предузеће „Карловарски порцулан" – у једну стаје 7 литара чаја. Да би сервиз био комплетан, ту је и чајник запремине 42 литра.**

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
...И ТАЈ ДУХ БИО ЈЕ НАЈРУЖНИЈИ ДУХ НА СВЕТУ...
ИМАО ЈЕ ОВООМЛИКЕ РОГОВЕ!
ДУХОВИ НЕМАЈУ РОГОВЕ! ИЛИ ЈЕ ТО МОЖДА БИО ДУХ НЕКОГ ВОЛА!
...И ТАКО СУ СЕ ТА ДВА ДУХА ВЕНЧАЛА И ОТАД СУ НОЋУ СРЕЋНО ПЛАШИЛА ЉУДЕ!
Е БАШ СИ НАШАО ШТА ЋЕШ ДА ПРИЧАШ ДЕЦИ ПРЕД СПАВАЊЕ! МОГУ РУЖНО ДА САЊАЈУ!
ПРЕД КРАЈ САМ СЕ И САМ УПЛАШИО!
'КУ НОЋ, ПАЈО!
ЛАКУ НОЋ, СТРИЦЕ!
ЈООЈ!
ХЕЈ! ПА ОНО ЈЕ ДУХ МОЈ РОЂАКА ОСТОЈЕ!
УМРО СИ А НИСИ МИ ВРАТИО ДУГ ОД ДЕСЕТ ХИЉАДАРКИ! ВРАЋАЈ САД ИЛИ ЋУ ТИ ИЗРЕШЕТАТИ ТАЈ ПОКРОВ!
БАМ!
ШТА РАДИШ ПО КУЋИ... У ПОНОЋ... С ТИМ КИШО-БРАНОМ?
НЕЋЕШ МИ ВЕРОВАТИ... САЊАО САМ ДА ПАДА КИША!
WALT DISNEY

ОТРОВ ЗА ОТРОВ

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ЗАДУЖИО ЧОВЕЧАНСТВО

Само пука случајност спасла је живот чувару у њујоршком зоолошком врту, а једном лекару помогла да докаже да његова истраживања нису била узалудна

Џон Туми, радник у виваријуму њујоршког зоолошког врта, или једноставније речено – чувар змија имао је иза себе више од петнаест година искуства са најопакијим отровницама. Ипак, једног децембарског дана 1916. догодило му се најгоре: чистећи кавез није приметио змију наочарку склупчану у углу. Довољан је био секунд да наочарка одскочи и да му у руку убризга отров из очњака.

Отров је био смртоносан и деловао је брзо. Додуше, зоолошки врт је поседовао противотров у кристалима као врсту заштитне мере, али док се они прокувају у води и текућина почне да делује у човечијем организму, Туми ће већ бити покојник.

Лекари у болници где је Туми пребачен били су немоћни. Чак и да су имали већ припремљен раствор кристаластог противотрова, мала је вероватноћа да би помогао, до тада се свуда у свету показао непоузданим.

Случајно, међутим, у болници се затекао пријатељ једног од лекара који су се бавили Тумијем. Био је лабораторијски стручњак и гледао немоћ својих колега. Замолио је да несрећника не дирају и некуда похитао.

Два часа агоније

Вратио се у болницу за мање од пола часа. У његовом друштву налазио се онизак човек. Представио се као Витал Бразил, лекар из Бразила, који је у Њујорку управо присуствовао конгресу здравствених радника где се, између осталог, расправљало и о научним истраживањима и проналажењу ефикасног серума против змијског отрова.

Какве ли случајности! Доктор Витал Бразил је са собом донео неколико ампула у намери, ако му се пружи прилика, да покаже дејство серума с којим је експериментисао!

Немајући времена ни да обуче бели болнички мантил, доктор Бразил је бацио поглед на чувара Тумија, скинуо сако и заврнуо рукаве кошуље. Туми је већ почео да бунца док му је рука ужасно отицала. Лекар из Бразила је из ташне извадио ампулу, напунио шприц и целу садржину серума који је он пронашао убризгао у самртникова плућа. Потом је сео поред кревета и без речи провео око два часа колико је иначе и трајала чуварева агонија.

Следећих дана Џон Туми се појавио на свом радном месту. Претходно је у хотелу пронашао свог спасиоца. Скромни доктор Бразил дочекао га је речима:

– Не треба ви мени да захваљујете него ја вама! Ви сте били живи доказ мојих тврдњи!

Тако је доктор Витал Бразил после много година мукотрпног рада и проучавања змија по џунглама Бразила обогатио човечанство за нови лек.

Отписан као мртав

Рођен двадесет година пред крај прошлог века, доктор Бразил није могао да се похвали ни срећним детињством ни лепим младалаштвом. Право име било му је Сантос Перекра, а као један од шест синова сеоског надничара није се надао ничем добром. Све што је постигао у животу постигао је гладујући, носећи поклоњену изношену одећу и служећи по кућама богатих људи. Сам је себе школовао и на крају завршио оно што је једино желео – медицину.

Иако је као савршени лекар могао да живи удобно, он се око 1900, са такође младим колегом Освалдом Крузом, запутио у највећа жаришта жуте грознице, богиња и куге. Те болести готово су харале сиромашним крајевима Бразила, а лекари се устезали да закораче у села. Ускоро је цео Бразил с поносом помињао доктора Круза и Витала Бразила кога је отац тако назвао још док је био дете никада не објаснивши зашто му је променио крштено име и презиме.

Доктор Бразил је од оболе-

УМЕЋЕ ЖИВЉЕЊА: правила савети,

ЏЕФЕРСОНОВА ПРАВИЛА

Томас Џеферсон (1743–1826), амерички државник, трећи по реду председник Сједињених Америчких Држава (1801–1809)

- Не узнемиравајте никад друге због нечег што сами можете да урадите.
- Не трошите свој новац пре но што га имате у рукама.
- Не купујте оно што вам не треба без обзира што је јевтино: и то је и те како скупо за вас.
- Никад се нећете покајати ако сте мало јели.
- Све што се ради с уживањем не пада тешко.
- Све ствари примајте с њихове лакше стране.
- Ако сте љути избројте до десет пре но што нешто кажете, а ако сте бесни, до 100!

10 САВЕТА

Препоруке су донете у време владавине руске царице Катарине II Велике (1729–1796)

1 **Испред врата оставити сваки чин, једнако као и шешир, а поготову мач.**

2 **Седење по рангу, надмености и уображености или нешто слично, ако је то икако могуће, оставити такође на улазу.**

3 **Бити весео – да, али не уништавати и не ломити ништа.**

4 **Седети, стајати и ходати по вољи, без обзира на друге.**

5 **Говорити умереним гласом и не превише гласно**

лих „зарадио" прво жуту грозницу, затим и кугу. Спасао је себе сопственим серумом, односно побољшањем већ постојећег! И поред тога, земљом се пронео глас да је умро. Многи су га ожалили!

Када су прошле невоље са епидемијама, доктор Бразил се посветио змијским отровима. Држава није хтела да помогне новчаним средствима и он је истраживања започео у малој неугледној лабораторији у Сао Паолу. Све што би зарадио од лекарске праксе трошио је на опрему лабораторије и истраживања.

Змије је упознао „у душу". Наравно, успех није изостао: лабораторија је прерасла у малу фабрику са око 300 запослених где се производио серум против змијског отрова и продавао у оним крајевима где се није много марило за званичну дозволу употребе лека. Људи су писали доктору Бразилу, тражили помоћ... Временом, он је поред фабрике отворио и фарму за неговање змија од којих је узимао отров као основ за справљање серума.

Доктор Бразил почео је да окупља младе талентоване стручњаке. Они комбинују постојеће и траже нове врсте серума. Тако је настао и серум против дифтерије.

Најзад, дошло је признање: лабораторија доктора Бразила претворена је 1919. у Државни завод за производњу серума против змијског отровног уједа. Витал Бразил је отишао у Рио де Жанеиро да преузме вођење новог, модерног истраживачког института и ту остао све до своје седамдесет пете године. Тада га је опхрвала старост и он се повукао, на свом имању у близини града живео је још десет година.

Величина доктора Витала Бразила није само у томе што је пронашао серум против змијског отрова већ готово све врсте серума, јер јединствен не постоји. Наиме, змијски отрови се разврставају у групе, зависно од деловања на човечији организам. Сходно томе постоји и одговарајући серум.

Витал Бразил је задужио човечанство.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

заповести

ГОСТИМА

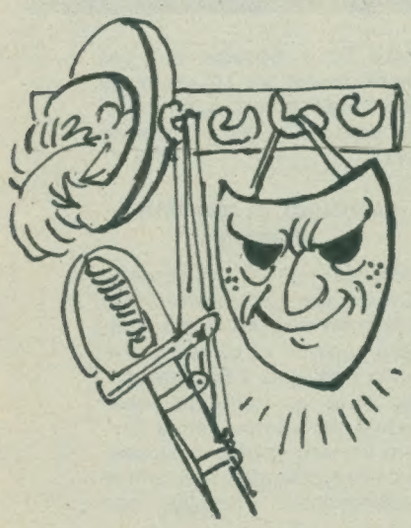

да не би присутне уши и глава заболели.

6 Расправљати без гнева и жестине.

7 Не уздисати и не зевати, никоме не досађивати и бити на терету.

8 Сваку недужну забаву подржати и прикључити јој се.

9 Јести пристојно и уљудно, а пити умерено да би свако на својим ногама изашао кроз врата.

10 Сваће из собе не износити, а оно што уђе на једно нека изађе на друго уво пре но што се врата затворе за собом.

ЕПИКУРОВЕ ЗАПОВЕСТИ

Епикур је био древни грчки филозоф (341–270. пре наше ере) који је, између осталог, заступао да суштину блаженства чини уживање, одсуство телесног бола и душевни мир

Увек нешто ради.

Увек неког воли.

Воли жену и децу више од самог себе.

Не очекуј захвалност од људи и не жалости се ако изостане.

Уместо мржње – савет, уместо презира – осмех.

Из коприве извлачи конац, из пелена лек.

Сагни се само да би подигао оне који су пали.

Увек имај више памети него самољубља.

Свако вече упитај себе: шта си добро урадио?

Имај увек у својој библиотеци нову књигу, у подруму пуну боцу, а у башти свеж цветак.

В. М.

Илустровао: Петар Радичевић

ФОТО-ФИНИШ ЗА

И „брза" и „спора" фотографија захтевају посебну опрему, велике трошкове, а изнад свега – бескрајно стрпљење

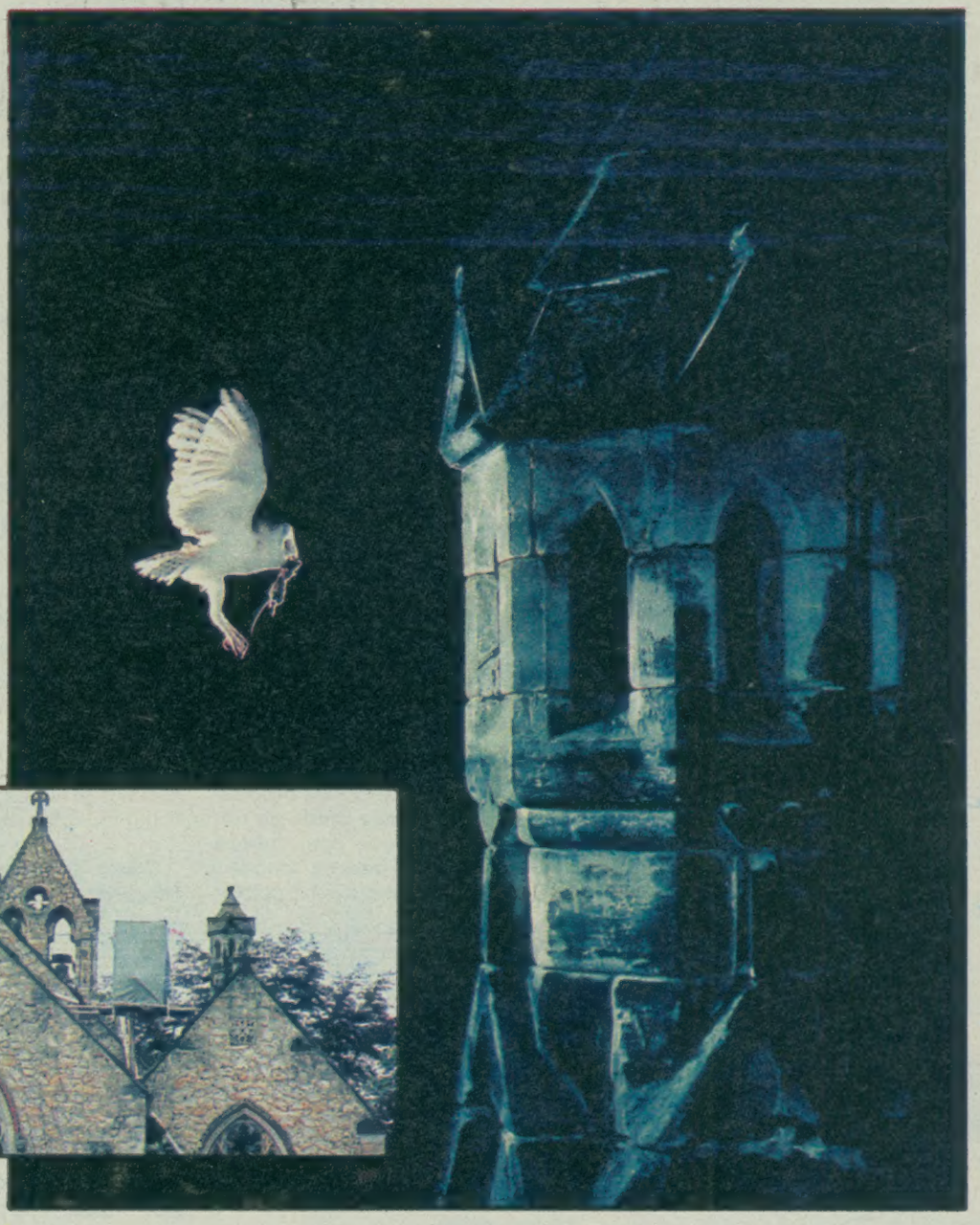

Птице, инсекти, кишне капи – да о мецима и не говоримо – крећу се исувише брзо да би наше тромо око могло јасно да их запази. С друге стране, неке промене у природи одвијају се тако лагано да нам се чини да их и нема: такав је раст биљака, сазревање плодова, кретање небеских тела. И у једном и у другом случају може помоћи фотографија, која је у стању да „заустави" кретање или, напротив, да га привидно убрза.

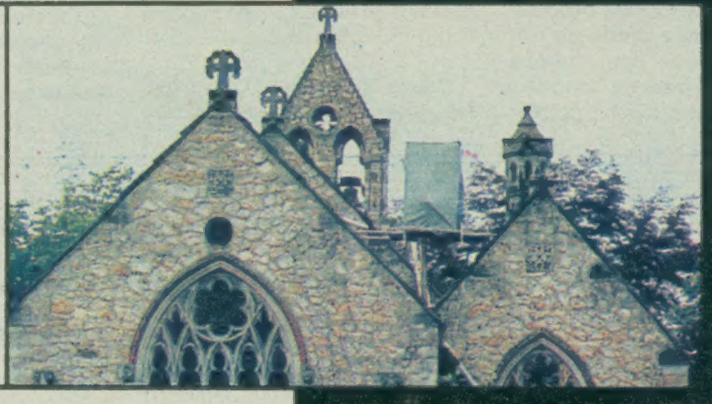

После више ноћи рада Далтон је успео да сними кукавицу која доноси уловљеног пацова у своје гнездо на црквеном торњу. Уређај за снимање био је на крову цркве (слика у оквиру)

Први такви покушаји јавили су се одмах после проналаска фотографије, у трећој и четвртој деценији прошлог века. Ипак, први озбиљнији технички напредак постигнут је 1874. када је париски астроном Жил Жансен приказао свој „фотографски револвер" – неку врсту претече филмске камере. Иза телескопа био је постављен котур с емулзијом осетљивом на светлост, који се сваких 70 секунди померао за по један „квадрат". На тај начин Жансен је успео да сними пролаз Венере испред Сунчевог диска.

Пет година касније Едвард Мајбриџ, енглески фотограф који је радио у САД, начинио је прави подвиг. Помоћу фотографије успео је да одговори на питање које је вековима мучило људе, посебно сликаре: кад коњ галопира, додирује ли увек тло, или има тренутака кад су му све четири ноге у ваздуху?

Показало се да је тачно ово друго. Мајбриџ је то доказао тако што је дуж тркачке стазе у Пало Алту (Калифорнија) поставио 24 камере с окидачима везаним за конце затегнуте преко стазе. Трчећи, коњ је кидао конце, и од сваког галопа добијена су по 24 савршена узастопна снимка. Зато Мајбриџа и данас памтимо као „оца хронофотографије".

Пређимо сада у 1938. годину, у Холивуд. Фотограф и сниматељ Лоренцо дел Ричо, после двогодишњег истраживања, направио је камеру која снима аутоматски, с тачношћу до хиљадитог дела секунде. То је „фотофиниш", без којега данас не можемо да замислимо атлетска такмичења, коњске и бициклистичке трке.

Уметност уз црквену дозволу

Истина, још на Олимпијади у Стокхолму 1912. фотографија је одлучила коме ће припасти друго а коме треће место у трци на 1.500 метара. Али била је то мање-више срећна случајност. Тек је Дел Ричо изумео уређај који снима с потпуном прецизношћу и беспоговорно утврђује ре-

КУКУВИЈУ

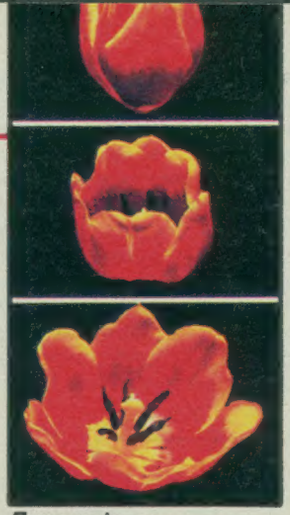

Лала која се расцветава

дослед. За какве је финесе способан фотофиниш показало се 1984. године, на квалификацијама америчке екипе за Олимпијске игре. У трци на 100 метара с препонама за жене четири атлетичарке стигле су на циљ с разликом од само шест хиљадитих делова секунде: победница је била дословце „за нос" испред осталих.

Новост Дел Ричовог изума била је у камери која не „шкљоца", тј. нема затварача, него снима циљ кроз уски прорез, а кретање филма се синхронизује с кретањем снимљеног објекта. То је права „хронофотографија", јер се на њој милиметарски тачно може утврдити у ком тренутку који део човека, коња, аутомобила итд. пролази кроз линију циља.

Такви аутоматски уређаји, на жалост, не стоје на располагању оним хиљадама фотографа, професионалаца и аматера, који у природи покушавају да „зауставе време": да ухвате магични тренутак кад лабуд слеће на воду, лептир узлеће с цвета, птица свом младунчету убацује црва у кљун. Као за инат, све те животиње мушевито су брзе. Љубитељи фотографије троше силне паре на филмове, камере, блицеве, посебне објективе, али резултати их редовно разочаравају. Слика испадне или мрачна или мутна. Аматерима остаје једино да са завишћу посматрају професионалне снимке, објављене у стручним часописима: летеће рибе које као да су се окамениле у ваздуху, или колибрија који сиса нектар из цвета, а свако перце јасно му је оцртано.

Како то професионалци постижу? Уз помоћ знања и искуства, користећи покоји трик, али у сваком случају – не без трошкова, рада и огромног стрпљења. Један од водећих светских „зоофотографа" Енглез Стивен Далтон каже да је најважније у његовом послу наћи решење за три проблема.

Проблем број 1: осветљење. Да бисте снимили инсекта у лету, а да му крила не изгледају као нека сумаглица, потребна је фантастично кратка експозиција, за такве експозиције, макар употребили и најјачи објектив, ни Сунце ни блицеви не дају довољно светлости. Уз то, затварач на нормалним камерама, чак и ако даје експозиције краће од 1/1000 секунде, сувише је „тром": предуго му треба док се отвори. После вишемесечних експеримената Далтон је успео да направи јак блиц који светли само 1/25.000 секунде и затварач чије укупно кретање уместо 1/10 секунде као код обичних камера, траје само 1/400 секунде.

Проблем број 2: центрирање: Инсекти су непредвидиви, посебно лептири: не можете им рећи „седи и насмеши се". Да би „дириговао" њихов лет, Далтон је направио једну врсту мрачне коморе из које инсекти лете према излазу, то јест према светлости. Крај излаза вреба их камера, везана за фотоћелију, која при наиласку инсекта укључује и камеру и блиц.

Проблем број 3: природна средина. Далтон не жели да његови снимци животиња имају „лабораторијски" изглед. Стога, пре него што ухвата одређену врсту инсеката, детаљно се обавести међу каквим биљкама они обично живе, па гранчицама и цвећем тих биљака декорише излаз из мрачне коморе.

Још више мука имао је енглески фотограф с птицама. Приметивши да ласте често надлећу површину баре близу његове куће, упитао се да ли то оне лове водене бубе, пију, или се можда купају. Одговор је потражио у фотографији и добио га (ласте пију воду), али тек после више недеља стрпљивог рада. Морао је најпре данима да седи крај обале, да би се ласте навикле на њега. Камера је била облепљена тракама, да се не би чуло шкљоцање, а већи део баре покривен мрежама: само на тај начин птице су се могле натерати да по воду долазе „на право место", тј. испред објектива.

Како снимити кукувију која у мрклој ноћи долеће до свог гнезда на црквеном торњу, доносећи храну младунцима? Уз дозволу свештеника, Далтон је на крову цркве уградио камеру и блиц са фотоћелијом. Следеће ноћи блиц је више пута севао. Далтон је био задовољан, али кад је развио филм, чекало га је разочарање: на снимцима се видела само гомила унезверених слепих мишева. Није му остало друго него да по ноћи, с једним пријатељем, стражари у аутомобилу и да напајање блица укључи тек кад примети да је кукувија кренула у лов.

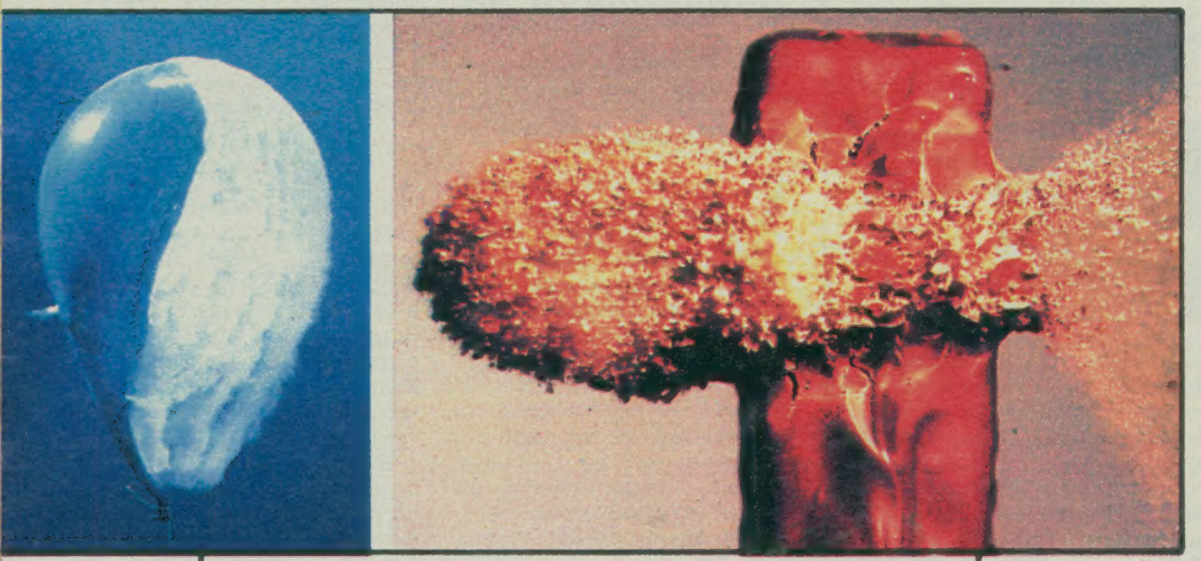

Дејство метка: лево балон (напуњен талком, тако да после пуцања још за часак задржава свој облик), десно чоколадирана штангла.

Филм као ватрогасно црево

Колико год било тешко, скупо и заморно снимати „птицу у лету" ни рад на супротном, „спором" полу хронофотографије није ни лак ни јефтин. За ту врсту снимања специјализовао се студио ОСФ (Oxford Scientific Films) у енглеском граду Вудстоку. Један од његових руководилаца Николас Ансворт каже:

– Мислим да придев „научни" (scientific) у називу фирме можемо оправдати стручношћу свог рада, али на наручиоце он се, на жалост, не односи. Технике убрзаног снимања толико су скупе да мало која научна установа може да плати наше услуге. Зато ми углавном радимо за индустрију, посебно за телевизијске рекламе.

Теоријски, сваки аматер могао би свој апарат да постави пред ружу у саксији, да у одређеним размацима притисне окидач и тако добије убрзани снимак раста биљке. Али током дана светлост се мења, пада из различитих углова, час је сунчано час облачно, што све отежава да се добије уједначен снимак. У ОСФ-у овакве филмове снимају у стакленој башти, с низом електронских уређаја који подешавају осветљење,

влажност и температуру ваздуха.

Да би развој биљке био видљив на филму, а ипак не пребрз ни испрекидан, треба „шкљоцнути" сваки 2.000 секунди, 33,3 минута). Јасно је да и о томе брине аутоматика. Снимање филма од само једног минута (будући да се филм репродукује брзином од 25 сличица у секунди) траје око 35 дана. Који би страствени кино-аматер био у стању да се 35 дана и ноћи одриче сна како би сваких пола сата „усликао„ своју биљчицу?

Сви досад описани уређаји ипак су праве дечје играчке у поређењу с техником која ја потребна за одређене врсте научне и индустријске фотографије. Произвођачи аутомобила желе да знају како се тачно одвија паљење бензинске смеше (за то постоје посебни мотори са стакленим цилиндром), стручњаке за безбедност занима шта се све догађа при судару возила, балистичарима треба детаљан приказ кретања метка кроз различите материјале. За такве снимке користе се камере које могу да начине и до десет хиљада снимака у секунди.

Наравно, нема тог затварача који би могао с толиком учесталошћу да „шкљоца", на, са њих кроз сочива распоређена у круг, а одатле на непокретну филмску траку. Најновији модели оваквих ротационих камера достижу учесталост и до 25 милиона снимака у секунди.

Па чак ни то није граница брзине. Швеђанин Нилс Абрамсон са Краљевског технолошког института у Стокхолму запрепастио је своје колеге показујући слике на којима се види како се светлосни зрак „ломи" при одбијању с косе површине. Теоријски би Абрамсон могао да постигне брзину од 30 милијарди снимака у секунди. То се постиже уз помоћ ласера и холографије. Тиме већ залазимо у граничне области модерне физике, у технологију коју класични фотоаматер, ма колико био надарен, тешко може и да схвати, а камоли да је сам примени

С. С.

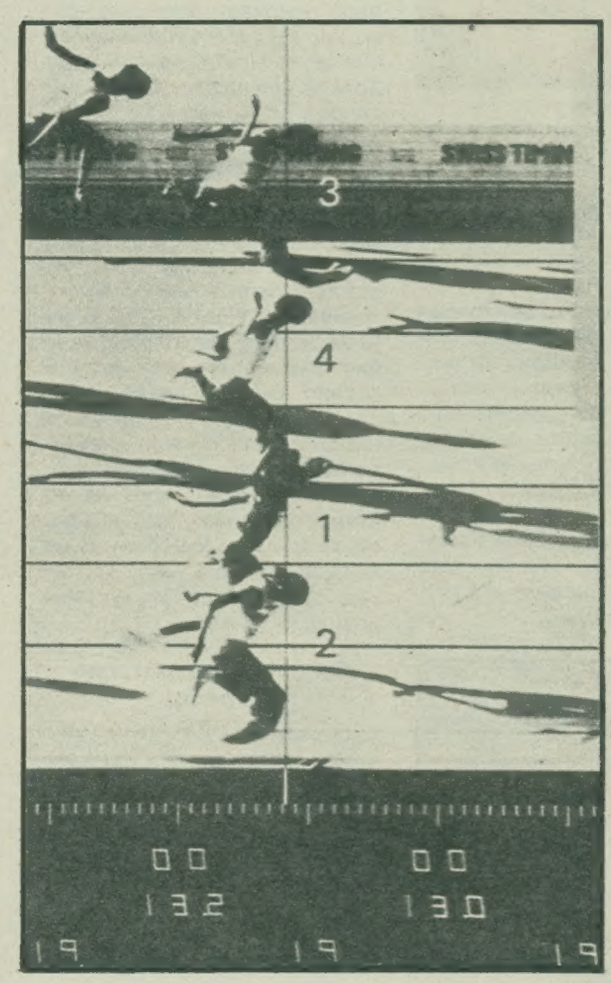

Прве четири тркачице, у квалификацијама САД за Олимпијаду 1984, разликовале су се само за 6/1000 секунде. Тек фото-финишем одлучено је да је победница Ким Тернер (1).

ЗАВЕРА НА ЗАПАДУ А ШЕФ НА ИСТОКУ

ЦАР УМЕСТО ЦАРА

Клод Мале, генерал који је желео да буде много више

Док је Наполеон покушавао да прошири своју империју освајајући Русију, пацијент др Дибисона је освајао Париз у жељи да постане Клод Мале I

Упочетку је био шапат, прижељкиван али још сасвим непотврђен. Становници Париза, и целе Француске дакако, нису имали ваљаних разлога да сумњају у моћ и способност Велике армије Наполеона Бонапарте. Међутим, Русија је била голем залогај, и простором и способношћу да ангажује стотине хиљада војника. Уз то, на челу руске армије налазио се прослављени војсковођа Кутузов.

Ускоро је стигао и гласник из далеке Русије и потврдио шапат: после жестоког боја код Бородина, француски војници напредују према Москви. Француска ће бити од Атлантика до Урала. Општенародно славље закрчило је улице вароши на Сени. Звуци „Марсељезе" наткрили су небо над Паризом.

Чинило се да је тих дана, а била је већ средина септембра 1812, једино на опрезу Савари, шеф тајне полиције. Непријатељ никад не спава, је л' да?! Поред тога, његов претходник Жозеф Фуше, огорчен због смењивања, упорно је настојао да му помрси конце.

Међутим, опасност по шефа тајне службе, али и самог цара Наполеона приближавала се са сасвим друге стране. И то из Сен Антоана, из приватног азила доктора Дибисона. Подразумева се да је и Клод Мале, тзв. пацијент др Дибисона, био на списку свезнајућег Саварија, али је касније след догађаја показао да га је сасвим неоправдано изгубио из вида.

Искушења власти

Клод Мале се још као шеснаестогодишњак прикључио краљевској војсци и врло брзо, захваљујући упорности и способности, узнапредовао. Попут многих вршњака са одушевљењем је прихватио идеје револуције и већ 1799, као проверен војник, добио чин генерала.

Власт је, пак, понајчешће синоним за сласт, те није чудо што генерал Клод Мале није одолео искушењу. Као командант трупа у Ангулему, на југозападу Француске, почео је недолично да се понаша и, што је за њега било најпогубније, пожелео да буде прва личност у граду. Префект, такође властољубив, сео је и написао захтев да Мале по казни буде смењен. Међутим, Наполеон није хтео тек тако да се лиши војника пред бојеве које је сањао. Преместио га је у Сабел д'Олон, у Вандеји.

Осећајући се свемоћним, Мале ни ту није мировао, те га, услед несугласица са грађанским властима, шаљу у мировину, 2. марта 1805. Опет му Наполеон прискаче у по-

моћ и враћа га у активну службу. Али сребролубиви Мале, због новчаних махинација, наново пада у немилост и одбројава пензионерске дане, успевши да задржи плату активног официра.

Постоје индиције да Клод Мале већ тада смишља како да постане цар уместо цара. Године 1808. учествује у завери против Наполеона. Ствар је пропала а ражалковани генерал доспева у затвор, као политички кривац. Не зна се поуздано какве су тајне везивале Жозефа Фушеа, тада свемоћног министра полиције, и Клода Малеа, тек затвореник је смештен у приватни азил др Дибисона у Сен Антоану.

Показаће се да је то било право место за смишљање нових завера. И још нешто: ту ће наћи истомишљенике, такође генерале без чина који би хтели да буду бар маршали.

Наполеон је мртав! Живео ја!

Права прилика пружила се у време кад су главнина француских трупа, и сам Наполеон, били ван Париза. Бонапарта је јурио да што пре припоји Русију Француској а његов брат је у Шпанији водио жестоке борбе против Велингтона. Главни град сада већ поголемог Француског Царства био је безмало пуст. Није било страха од спољног непријатеља (или су били далеко или су, попут Немачке и Италије, дрхтали и од самог помена француског имена) а веровало се у способност Жан-Жака Камбасереса, који је представљао цара у одсуству, а још више у њух полиције Саварија.

Клод Мале је смишљао и смислио: фалсификоваће вест о смрти Наполеона и потпомогнут трупама које ће успети да обрлати образовати „привремену владу". Олакшавајућа околност је била и могућност да се пацијенти др Дибисона слободно крећу и састају. Мале је све то и те како искористио. Често је, сасвим плански, облачио свечану генералску униформу и, рекло би се, изигравао циркузанта. Наравно да је такво понашање смањило опрезност чувара.

Ражалковани генерал који је желео да постане цар уместо цара нашао је истомишљеника у пуковнику Лафону, а онда и у двојици генерала Гидалу и Лаборију, такође пацијентима др Дибисона, односно противницима Наполеона.

Одсудни час куцнуо је у осам увече, 23. октобра 1812. Заједно са Лафоном, обојица у униформама, ишетали су кроз капију прихватилишта др Дибисона и запутили се у оближњу касарну.

– Пријавите ме вашем команданту. Ја сам генерал Мале – одсечно је рекао некадашњи генерал.

Командант је брже-боље истрчао у сусрет ненадано високом госту. Без речи од запрепашћења, саслушао је вести а онда посве летимице, бацио поглед на неколико докумената: извештај добијен од специјалног курира у којем се јавља о Наполеоновој смрти у Русији, одлуку Сената којом се проглашава привремена влада те налог којим се он, генерал Мале, поставља за команданта Париза.

Нерви су попустили

По наређењу „новопостављеног команданта", Паризом су одаслати официри са јаким одредима са задатком да зазузму најважније положаје у граду. Једно одељење упућено је у затвор Сила, где су генерали Гидал и Лабори тада били смештени. И то је изведено без пуцња. Лажни документи отварали су сва врата и обарали све пушке.

Ослобођени генерал Лабори упућен је да са једним одредом ухапси генерала Паскија, префекта Париза. Онда је, уз помоћ генерала Гидала, похитао у министарство полиције, по Саварија. Шеф полиције, сасвим свестан шта значи сила оружја, прихватио је без противљења нову ситуацију. Већ ујутро, био је 24. октобар, затвор је био пун, а људи Клода Малеа су у својим рукама држали безмало половину Париза. Ваљало је још само докопати се генерала Елена, команданта штаба града, који је очигледно целу ноћ преспавао најтврђим сном.

По њега је отишао сам Клод Мале. Пошто је Елену показао документа која су дотад свуда имала пролаз као аутентична, овај је, као да је то најприроднија ствар на свету климнуо главом и рекао да се у потпуности слаже да команду преда генералу Малеу.

– Извините ме на тренутак. Идем у другу собу да покупим своје ствари – мирно је рекао Елен.

Тог тренутка Клод Мале је направио прву грешку у свом вешто смишљеном плану. Уплашивши се да је командант штаба града посумњао у веродостојност документа, потегао је пиштољ и оловна кугла је несрећном Елену размрскала вилицу.

Врло спретно је жртву сместио у другу просторију, вратио на место ствари које су се разлетеле на под док је падало тело генерала Елена и кренуо према излазу. У том тренутку се на вратима, сасвим неочекивано, појавио Дорсе, Еленов заменик. Клод Мале му је без речи потурио документа под нос.

Дорсе је, за разлику од многих који су дотад без много загледања прихватили важне папире, пажљиво студирао свако слово. Тако се бар учинило Клоду Малеу. Ни овог пута није издржао, потегао је пиштољ и на Дорсеа, али је у том тренутку у собу ушао Дорсеов ађутант. Једним метком тешко је могао да убије два официра.

И док су се тројица ћутке осматрала, вребајући прилику да противник направи погрешан корак, у штаб команде Париза грунула је Дорсеова група војника.

Клод Мале је савладан без отпора, а сви учесници завере похапшени. На суђењу је, на питање врховног арбитра ко су му саучесници, одговорио:

– Саучесници?! Цела Француска, а и ви би били да је ова акција успела.

Клод Мале, генерал који је пожелео да буде цар уместо цара, стрељан је у зору 29. октобра 1812. Наполеон је за заверу сазнао тек кад се, поражен и понижен, вратио са „источних граница Француског Царства", из Русије. *П. М.*

Илустрово: Брана Јовановић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ЛЕТИТЕ СВОЈИМ СОПСТВЕНИМ БРОДОМ У СВЕМИР!

LEGO

Највећи избор ЛЕГО играчака можете наћи у нашим радњама у Београду: Робна кућа ЕЛЕКТРОТЕХНА у Кнез Михаиловој 14–16, Петар Пан у Георги Димитровој 34 и Типо у Грачаничкој 8, као и у свим робним кућама Београд. Генерални дистрибутер је предузеће „Хипопотамус", тел. 422-313.

МА ШТА КАЖЕШ

ЧАРОБНИ ШТАПИЋ

Рикардо Мути, диригент и директор оркестра чувене Миланске скале, спремао се за време студија да постане пијаниста. Та каријера није му била суђена:

„Једнога дана директор конзерваторијума на коме сам студирао изненада ме је позвао у своју радну собу и тада ми саопштио како им је за сутрадан потребан неко ко ће да диригује концертом на свечаности за крај школске године. Истог поподнева професор дириговања показао ми је како се то отприлике ради. понешто сам знао и сам јер нам је дириговање још у средњој музичкој школи било обавезан предмет.

Следећег дана ујутру нашао сам се пред студентским оркестром, својим колегама, да бисмо пробали један Бахов концерт. Чим сам дао први знак диригентском палицом, осетио сам чудо: направиш покрет у ваздуху и настане звук.

Два минута касније професор је телефонирао директору конзерваторијума и рекао му: „Рођен је диригент!" То исто осетио сам и ја. Одмах. ■

КАКО ЗАГРЕЈАТИ АРКТИК

Ако је ресторан добар, вреди стајати и у реду да би се добило место, зар не? То би било сасвим нормално да се не ради о ресторану „Северно од границе" који се налази на Арктику. И да испред ресторана, на јаком ветру и на температурама које су увек у минусу, не стоје стрпљиви Ескими. Северно ни од чега они чекају да се испразни место у мексичком ресторану. У њему се загревају љутом мексичком храном, текилом, а можда понајвише погледима на згодну власницу која је пристигла из Вашингтона и направила такав посао о коме није могла ни да сања. ■

ЕХ, ДА СУ ЛОПОВИ ЗНАЛИ

У Смитсонијан институту знали су да ће им пошиљка стићи сваког часа. Када је поштар донео писма и неколико пакета, нико на њега није обратио пажњу. Тек их је крик једне од секретарица опоменуо да им је, очигледно, стигло нешто значајно. Ни тада још нису веровали да је то „оно".

А „оно", односно дијамант од 5.03 карата, вредан три милиона долара стигао је у најобичнијем пакету у коме би неко, рецимо, послао брош из робне куће баки за рођендан. Јувелир из Бостона, иначе уважени дародавац, одлучио је да буде оригиналан. Ни трага од блиндираних кола или специјалне пратње. Само је узео папир за пакете, кутијицу, у кутијици мало вате (обичне), а у вати – дијамант. Ех, да су лопови знали! ■

ПРОТИВОКЛОПНИ РАКЕТНИ БАЦАЧ – АРМБРУСТ

УБИЦА СТИЖЕ НЕЧУЈНО

Званично се зове противоклопно ракетно средство за борбу на блиским даљинама. Знамо га као армбруст, а иначе је мали, пробија челични оклоп до 300 mm, скоро нечујан, згодан за руковање и права напаст за тенкове и транспортере...

Све пешадијске јединице готово свих армија света имају противоклопна ракетна средства блиског домета (до 350 m) за уништавање и онеспособљавање оклопних возила и утврђених циљева. Један од њих је и армбруст који има посебне особине које га сврставају у врло ефикасно и опасно оружје за противоклопна дејства на блиским даљинама. Производи га Немачка компанија „МЕСЕРШМИТ-БОЛКОВ-БЛОМ GmbH" из Минхена. Након обимних испитивања крајем седамдесетих година, почела је редовна производња овог оружја. Овим оружјем опремљена је немачка армија, а пошто су Немци велики продавци наоружања и војне технологије ово оружје се појавило и у нашој земљи. Особине армбруста омогућавају врло широку примену која не може да се постигне било којим другим сличним противоклопним средством кратког домета. О чему је, заправо, реч?

Без дима, блеска и пламена

Противоклопна ракета армбруст при опаљењу не избацује дим, не појављује се пламен на устима цеви, а такође нема ни бљеска на задњем делу цеви. Звук који се тада јавља тиши је од звука при пуцњу из пиштоља. Њиме може да се гађа из мањих затворених просторија или заклона без опасности по стрелца. При опаљењу нема никаквог трзаја (ради на принципу силе акције и силе реакције). Не захтева никакво одржавање пошто је за једнократну употребу. Када се из армбруста испали ракета све што је остало баца се. Тежина лансирне цеви и ракете која се налази у њој само је 6,3 kg, а дужина 850 mm. Армбруст се преноси, њиме се гађа са рамена из клечећег или стојећег положаја. Највећи домет му је 1.500 метара, а најефикасније делује на 300 метара против тенкова и оклопних транспортера. Бојева глава ракете ствара кумулативни млаз који пробија 300 mm хомогеног челичног оклопа при директном дејству. Поред

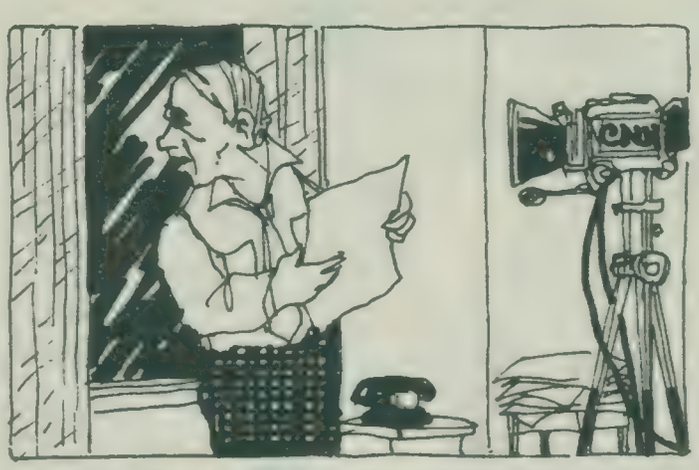

УМРИ РАДЕЋИ ОНО ШТО ВОЛИШ

Бернард Шо, не онај славни књижевник већ његов имењак и један од стубова америчке телевизијске мреже CNN, никада се није уживљавао у улогу звезде. Он се држи принципа, одавно веома демодираног, да новинари треба да преносе вести, а не да их сами праве.

Када је отишао у Багдад, Шо није ни помишљао да ће извештавати с лица места док му око главе експлодирају гранате. Његов задатак био је да интервјуише Садама Хусеина, али до тог сусрета није дошло и Шо се спремао да отпутује назад у Америку. И баш тада је, 17. јануара 1991. године, букнуо Заливски рат.

Као прави професионалац, не губећи ни секунде времена, Шо је успоставио сада већ историјску везу CNN-а са осталим светом из хотела „Ал-Рашид", коју смо сви пратили. Извештавао је шеснаест и по сати без прекида пре него што су га отерали. После тога је, одговарајући на питања колега, изјавио: „Неколико пута сам помислио: Ако већ мораш да умреш, умри радећи оно што највише волиш да радиш!"

Шо ни данас неће да чује како је извео прави подвиг и постао „суперстар". „Добро смо се снашли том приликом", каже он. „Па, шта? Већ сутра морамо да радимо нешто друго и опет да будемо одговорни, добро обавештени и тачни. Ко спава на ловорикама буди се бунован!" ■

НЕ ЗАГАЂУЈ СЕВЕРНО МОРЕ!

Осмогодишњак из Норица, места у енглеском округу Норфок, решио је да покуша да нађе пријатеље на традиционалан, сада већ готово заборављен, начин. Ставио је поруку у боцу и бацио је у море. Неколико недеља касније добио је писмо од неког Норвежанина. А у писму ниједне љубазне речи. Само љутито упозорење да тако нешто не понови и да му никада више не падне на памет да баца ђубре и загађује море. Само као подсетник – ради се о Северном мору. ■

СЛУЖБЕНИЦИ ИЛИ РОБЉЕ

У две различите канцеларије у чувеном њујоршком Вол Стриту, центру бизниса и моћних компанија, воде се следећи разговори.

Ситуација бр. 1.

Шеф службенику: Господине Малро, отпуштени сте!

Службеник шефу: Ви то зовете отпуштен? Увек сам тврдио да смо сви ми овде ваши робови. А робови се не отпуштају него – продају!

Ситуација бр. 2

Шеф службенику: Драги мој Милер, за ову компанију предано сте радили претходних годину дана. Као награду добићете чек на 3.000 долара. Ако будете исто тако вредни и наредних годину дана, тај чек ћу вам и потписати! ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

Противоклопни ракетни бацач – армбруст

овога ракета пробија и уништава материјале као што су камен, армирани бетон, бетонски блокови итд. Време потребно да ракета стигне до 300 метара удаљеног циља је 1,5 секунда. Сигурно дејство упаљача ракете је при ударним угловима на циљ од 78°.

Армбруст је идеално оружје за гађање оклопних возила и објеката у њихове слабе тачке. Стрелац може са њим да гађа и с прозора на спрату неке зграде, а да не буде угрожен. Пошто нема дима, бљеска и пламена, стрелац не открива свој положај. Минимални размак између оружја и зида при гађању треба да буде само 0,8 метара. За гађање нису потребне никакве додатне справе. Такође, армбруст стрелцу пружа безбедан заклон од осматрања, има ниску силуету захваљујући рефлексном нишану са огледалом које је уграђено са стране лансирне цеви. Армбруст поред класичног нишана може да се опреми и ласерским обележивачем циља латам, за ноћна дејства. Армбрустом се веома лако рукује и није потребна сложена обука осим основног упознавања са оружјем.

Ж. М.

Унутрашњи изглед бацача и фазе изласка ракете из лансирне цеви при опаљењу

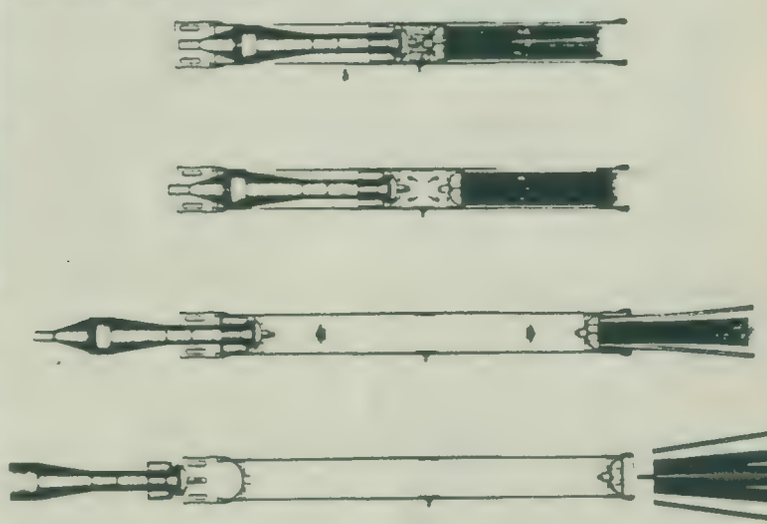

ФАНТОМИ С ОНОГА СВЕТА

Само у Тунах-ел-Гебелу, у средњем Египту, катакомбе које се простиру на 15 километара, крију на милионе мумија светих животиња

У ваздуху се осећао лепљив и опор задах. Узалуд је Ален Зивије, један од најпознатијих египтолога данашњице, прекрио лице марамом, ништа није помагало. Пузећи кроз један узан пролаз научник из чувеног Националног центра за научна истраживања (CNRS) са седиштем у Женеви, напредовао је с муком. Одједном је млаз батеријске лампе осветлио зидове велике дворане. На жалост, пљачкаши који су и овде први стигли до гробнице, оставили су само гомилу изломљеног дрвета и раскомадане мумије.

Изненада се испод његових ногу указала дубока јама. Ален Зивије је размотао лествице од ужета и спустио се у рупу. На дну су му ноге додирнуле доста чврсту суњерасту масу: на стотине врећа скривало је исто толико мумија са шиљатим ушима... Зивије је открио џиновско гробље мачака на месту краљевске гробнице у Сакараху, тридесетак километара од пирамида у Гизи. „Да ми нико више није поменуо те мачке" – изјавио је неколико месеци касније ни сам не знајући шта да ради са брдом мумија. Треба га разумети: на дну исте јаме открио је гроб великог везира по имену Апер-Ел и заиста је тада имао важнија посла.

Енглезима су послужиле као – ђубриво

Мумије је преузео Леонард Гинзбург, помоћник директора Националног музеја за историју природе у Паризу, ко-

Тражећи гроб великог везира Апер-Ела, египтолог Ален Зивије открио је случајно 1982. године једно од највећих гробаља балсамованих мачака на дну неиспитане јаме, испод некрополе Сакарах, недалеко од пирамида у Гизи.

НАЈЛЕПША КОЛЕКЦИЈА

У Музеју Геме Ролан Мурер води рачуна о највећој колекцији мумифицираних животиња у Европи: 500 одлично сачуваних и конзервираних примерака, представника 38 различитих врста, од ровчице до крокодила. У древном Египту оне су служиле као заштитни знак племена или града, а касније су постале инкарнација богова. Тако је соко представљао на земљи Хоруса, бога неба.

ме је истраживач поверио своје благо. Одакле овде ове мачке жутог крзна увијене у танке траке платна? Пошто је одмотао стотине метара газе и измерио на десетине лобања, овај стручњак је дошао до закључка да већина ових животиња није била дивља већ, како се изразио, „на путу да постану питоме". При том је открио занимљив детаљ: у неким врећицама налазила се само једна шапа или глава мачке одвојена од тела, као одсечена. На жалост, после посете пљачкаша гробница овде више није било никаквог знака ни сумњивог натписа који би помогао да се ова загонетка реши.

У подземним гробницама Тунах-ел-Гебела скривају се милиони мумија птица ибис и бабуна посвећених богу Тхоту, творцу писмености. Пре но што су жртковане, ове су животиње одгајене у суседној овци.

Стари Египћани су у ствари сахрањивали све врсте животиња, а не само мачке. У депоу музеја Геме у Лиону у древним преградама чува се највећа збирка животињских мумија у Европи: преко 500 примерака мачака али и паса, глава једног бика, змија савијена у колут, мишеви, ровчице, мајмун с прекрштеним рукама, патке, ибиси, соколови, крокодили... Права Нојева барка коју су из Египта 1910. године донели Лортет и Гајарад, два лионска лекара, иначе пасионирани истраживачи фауне древног Египта. У то време овај се посао сматрао испод части научника јер се званична египтологија бавила искључиво дешифровањем хијероглифа. Тако су мумије донете у Британију спаљене у пећима, а њихов пепео расут као ђубриво по околним њивама! У дим су на тај начин отишла драгоцена сведочанства религиозних обичаја које су касније истраживачи, уз велике муке, покушавали да расветле.

Погрешили су и Грци, и Римљани, и Европљани

Много пре нас стари Грци и Римљани стајали су збуњени пред огромним животињским гробљима око египатских храмова. То што су поданици фараона балсамовали псе и мачке као најближе рођаке само их је учврстило у уверењу да имају посла са чудним народом сурових обичаја.

Мачке, као инкарнацију богиње Бастет, обожавали су градови посвећени овој богињи. Ако би неко непажњом усмртио мачку, чекао га је линч. Када би мачка угинула, породица која ју је „усвојила", прво би је оплакала како треба, а потом односила мајстору за балсамовање који би јој, између осталог, уметао очи од кристала у боји или обсидијена (вулканског стакла).

Због тога су неке градове прекрстили давши им имена животиња које су њихови становници обожавали: Саути (данас Асиут) постаје Ликополис (Вуков град), Шедит где је најпопуларнији био бог Собек, претворио се у Кродиполис... Али, и Грци и Римљани преварили су се, баш као и Европљани касније, верујући да су ови обичаји израз обожавања човекових верних пријатеља. Радило се о нечем сасвим другом. У древном Египту животиње су, као и човек, сматране за божанска створења. Њих су двоје као браћа блиско повезани. Пријатељи на земљи, остајали су то и на оном свету. Делили су заједничку судбину.

Ово правило о једнакости треба, међутим, схватити условно. То уопште не значи да Египћани нису гајили домаће животиње које су музли, шишали или јели њихово месо, као и да се нису плашили змија и крокодила. У храмовима или крај улазних врата подизали су надгробне стубове у славу Хоруса, бога неба, да би их заштитили од крокодила и других опасних животиња.

Од краја 4. миленијума пре наше ере свако племе – египатски народ још се није ујединио – имало је такође своју животињу коју је обожавало због њених врлина: бика због снаге, мајмуна због мудрости, гуску и пса као симбол верности. Ускоро је сваки бог имао своју животињу, тотем, коју су обожавали не само због ње саме већ зато што је представљала бога. Мачка је тако била инкарнација на земљи богиње Бастет, заштитнице града Бубатиса, крокодил, богиње Собек, господарице града Фајума, ибис Тхота, творца писма, пас Анубиса који је превозио људске душе, ован бога Амона... Једно божанство могло је да има више тотемских животиња, као што су ибис и мајмун били инкарнација Тхота или гуска и ован Амона. Да би ступили у везу са божанствима, да би их умилостивили, верници су им приносили лик (у бронзи или мајолици) животиње која је била везана за њих.

Кад је наступило Ново царство (половина другог миленијума пре наше ере) статуе су замењене балсамованим животињама. У неким градовима бог је имао једну једину инкарнацију. Такав је случај био са Мемфисом, где је бик белог тела и црне главе у исто време представљао и бога Птаха, творца света и заштитника града, и Аписа, бога плодности. Животиње које би изабрали свеш теници чуване

су у посебно ограђеном простору, биле обожаване за живота и сахрањиване после смрти на једном импресивном гробљу (сераперум) које је 1851. открио Огист Маријет, први директор Египатских старина у Француској. Ова некропола која се састојала од 28 гробница, толико је задивила египтолога да је овде организовао свечани пријем „док су бакље бацале лелујаву светлост у рукама 200 дечака који су седели прекрштених ногу на земљи, непокретни као статуе".

Попуст за сиромашне

У већини случајева обожаване су и мумифициране животиње исте врсте, па се могло закључити да се чекало да саме умру природном смрћу. Али, ускоро је потражња постала већа од понуде, па су поред храмова почеле да ничу огромне фарме, а животињске мумије закопаване су као на покретној траци, у низу. Неке директно у песак, као што су рибе у Есни, или у катакомбе: у Тунах-ел-Гебелу, у средњем Египту где их је открио египтолог Самир Габра, који је читав свој живот посветио проучавању милиона мумија ибиса и бабуна посвећених богу Тхову и сахрањеним у галеријама које се протежу на површини од 15 хектара.

Али, овај је култ био скуп. Животиње су мумифициране помоћу балсама, у радионицама близу гробља. Као и људске мумије, посмртни остаци натапани су натријум-хидроксидом, али без вађења утробе, изузев код свете животиње бика Аписа. Цена је, наравно, зависила од квалитета балсамовања. Зато су се сиромашнији Египћани обраћали боговима тако што би неколико крљушти омотали тракама и то би балсамовано парче играло улогу рибе, јаје крокодила замењивало је целог гмизавца. Управо ова принудна штедња и објашњава мачке у комадима које је пронашао Ален Зивије.

Балсамовање светих животиња ишчезло је у 3. веку наше ере кад је Египат примио хришћанство. А у данашњем муслиманском Египту, животиње су далеко од тога да буду једнаке са човеком. Само су мачке сачувале донекле своје право и градови су их препуни а да их нико не гони. Занимљиво је да се према мачкама данас на Западу гаји прави култ, они их воле и обожавају, сакупљајући не само живе примерке већ и фигуре, украсе, пресликавају их на мајице, носе као брошеве, привеске...

Припремила ***В. Милићевић***

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ТРЧАЋУ КАО ЦЕРИ!

За осмогодишњу Черил Арлоу трчање је било неостварљив сан све док није нашла свог хероја који се припремао за маратонску трку у Чикагу

Черил је већ неколико дана била у посети код баке. Као и свако вече, гледала је са њом телевизију када је први пут угледала Церија. Од тог тренутка њен поглед је остао прикован за екран и младог човека лепог лица и тамне косе. Док се лаким, дугачким скоковима приближавао камери, лице му је било озарено. Био је то Цери Ларсон, двадесетдеветогодишњи младић који је доживео све страхоте рата у Вијетнаму. Када се зауставио, почео је да прича да се припрема за предстојећу маратонску трку у Чикагу иако је једну ногу изгубио у вијетнамском рату и на њој имао протезу.

Черил је боље него ико знала за какав се то невероватан подвиг Цери припрема. Јер, и она сама је, када је имала три године, доживела тешку саобраћајну несрећу. Остала је срећом у животу, али су јој ампутирана оба стопала. Две године касније ставили су јој прве протезе. За листове њених малих, нејаких ногу биле су причвршћена два гумена стопала која су неспретно шљапкала при сваком кораку који би направила изазивајући понекад страховите болове. Али, Черил се никада није жалила. Само би се тужно насмешила и наставила да хода трудећи се свим силама да у игри не заостане за другарицама. Успела је чак да научи и бицикл да вози. А када би болови постали несносни, села би на земљу погледом пратећи дечију игру.

То вече, седећи у бакиној соби, посматрала је младог Ларсона као неко чудо. – Бако – рекла је – желела бих да трчим као Цери.

Бака је само климнула главом док су јој се у глави наде мешале са сумњом. Позвала је телефоном телевизију и сазнала како може да нађе Церија Ларсона. Четири дана касније, Черил је са мајком и баком кренула колима из центра Чикага до предграђа у коме је Цери живео.

Позив доктора Стокозе

Девојчица и Цери одмах су се спријатељили. Мало је говорила, али зато није скидала поглед са свог хероја. Посматрала га је како хода, барата лоптом за кошарку и трчи. Када ју је замолио да му покаже ноге, није се двоумила. Скинула је вештачка стопала испод којих су биле отворене ране.

– Да ли те ово боли? – упитао је Цери запрепашћен. Она је само окренула главу у страну. Ни реч није рекла.

Од тренутка када је ушла у његову кућу Цери је знао колико пати. Њени кратки кораци, начин на који је покушавала да устане, њена нејака, повијена леђа подсетили су га на муке с којима се и сам борио десет година откако је у рату изгубио леву ногу и на веровање да инвалиди морају да се помире са судбином.

Он се, међутим, није предао. Осам месеци после губитка ноге већ је изашао на кошаркашко игралиште с муком журећи за лоптом. Из патрљка ноге који је грубо трљао о тврду пластичну протезу коју је добио од војске цурела је крв. Та луда упорност, коју је одмах видео и код несрећне девојчице, терала га је следећих девет година да мења и узима све боље протезе, да се распитује, учи, вежба и тражи све боља решења све док није успео и да потрчи. Заклео се у себи да ће учинити све што је у његовој моћи да помогне и Черил.

Но, најпре је, како је обећао, морао да истрчи своју маратонску трку. Тако

ће пружити најбољи пример свима који су доживели несрећу као он и Черил и нису желели да се предају.

Дан трке је дошао.

И поред свих мука није хтео да одустане. Помажући се штакама и болно храмајући превалио је читаву стазу за девет сати и четрдесет и седам минута, далеко иза свих осталих. Био је исцрпљен и потпуно сам. Сви учесници и посматрачи одавно су отишли својим кућама. Осећао се потучено, чак га ни телеграм са честиткама Черил и њене породице није орасположио.

Маратонска трка била је за Џерија Ларсона само пролазна невоља. Пет дана касније телефоном га је позвао доктор Џон Стокоза, директор Института за унапређивање протетских помагала у Лансингу, држава Мичиген, који је у новинама прочитао све о њему. Био је сигуран да том младом човеку може помоћи.

Џери је у разговору споменуо и малу Черил и доктор је обоје позвао да дођу код њега.

Кичма се криви

Већ сутрадан су Џери и Черил кренули авионом за Лансинг. Када су улазили у Институт – Џери на штакама јер је после маратонске трке и рана које је на њој задобио могао само с њима да се креће, а Черил неспретно шљапкајући – ниједно од њих није помишљало да ће им се ту догодити чудо.

Пуна два дана доктор им је показивао различита вештачка помагала о којима су могли само да сањају, а онда почео да ради на Џеријевој протези. Најзад, четвртог дана по доласку, Џери Ларсон је наместио своју нову вештачку ногу, устао са столице, погледао прво Черил а онда др Стокозу, и направио први, а затим и други корак. Није могао да верује: први пут после девет година могао је лако, без болова, да хода.

– Па ово је невероватно! – узвикивао је ходајући по соби. – Просто невероватно!

– А сад си ти Черил на реду – рекао је доктор Стокоза. После првог прегледа било му је јасно шта је узрок њених мука. Чирил је носила вештачка стопала два броја мања него што је било потребно. Осим тога, делови којима су стопала била везана за ноге били су неколико центиметара краћи. Премалене протезе трљале су непрекидно о нежно ткиво и стварале болне ране.

Како је само могла да трпи те ужасне болове, чудио се. Било је једноставније да се помири са судбином, да седи у инвалидским колицима, да бауља по земљи, или да допусти да је други носе. А она је ипак ходала очајнички желећи да буде као остала, здрава деца. Зато је скривала ужасне болове.

– Ја желим да се играм са децом – рекла му је. Желим да носим ципеле за трчање.

Код Черил су, међутим, најпре, морале да се залече озбиљне ране. Разочарана, вратила се кући. Шест недеља морала је да лежи у постељи. Џери је долазио да је обиђе, утеши и развесели.

После месец и по дана лечења девојчица се вратила у Институт докотра Стокозе. Рендгенски снимци показали су да је у заиста лошем стању. Како јој вештачка стопала нису била подешена, једна нога јој је била пет центиметара дужа од друге а кичма је почела озбиљно да се криви. Уколико не добије одговарајуће протезе, то кривљење ће се наставити и на крају ће морати да носи нарочити метални прслук.

Устани, Черил!

Истог дана по подне доктор Стокоза је одвео Черил у радионицу за узимање отисака у гипсу. Отисак за леву и десну ногу успео је тек у трећем покушају. Доктор је радио полако и пажљиво. На изливање других отисака у гипсу такође је утрошено знатно време. Тек када су и они били савршено урађени, доктор Стокоза је могао да почне са израдом самих протеза.

Четвртог дана по доласку у Институт Черил су скинули њена стара вештачка стопала и ставили нова, лакша, већа и дужа.

– Устани Черил – рекао је доктор. – Како се осећаш?

– Уопште ме не жуље и ништа ме не боли – одговорила је Черил. И то је било све што је рекла. Али, у тих неколико речи први пут је признала да су јој стара стопала наносила бол.

После неколико тренутака почела је да хода, а затим је потрчала...

У бакиној соби Черил Арлоу је 21. октобра 1988. поново на телевизији гледала Џерија Ларсона како трчи своју другу маратонску трку у Чикагу. Био је неописиво врео и влажан дан. Од 5.937 тркача, колико је кренуло са старта, свега је 2.869 завршило трку. Један од њих је био и Џери Ларсон који је стазу од 42 километра и неколико метара претрчао за осам сати и осамнаест минута.

М. Ђ.

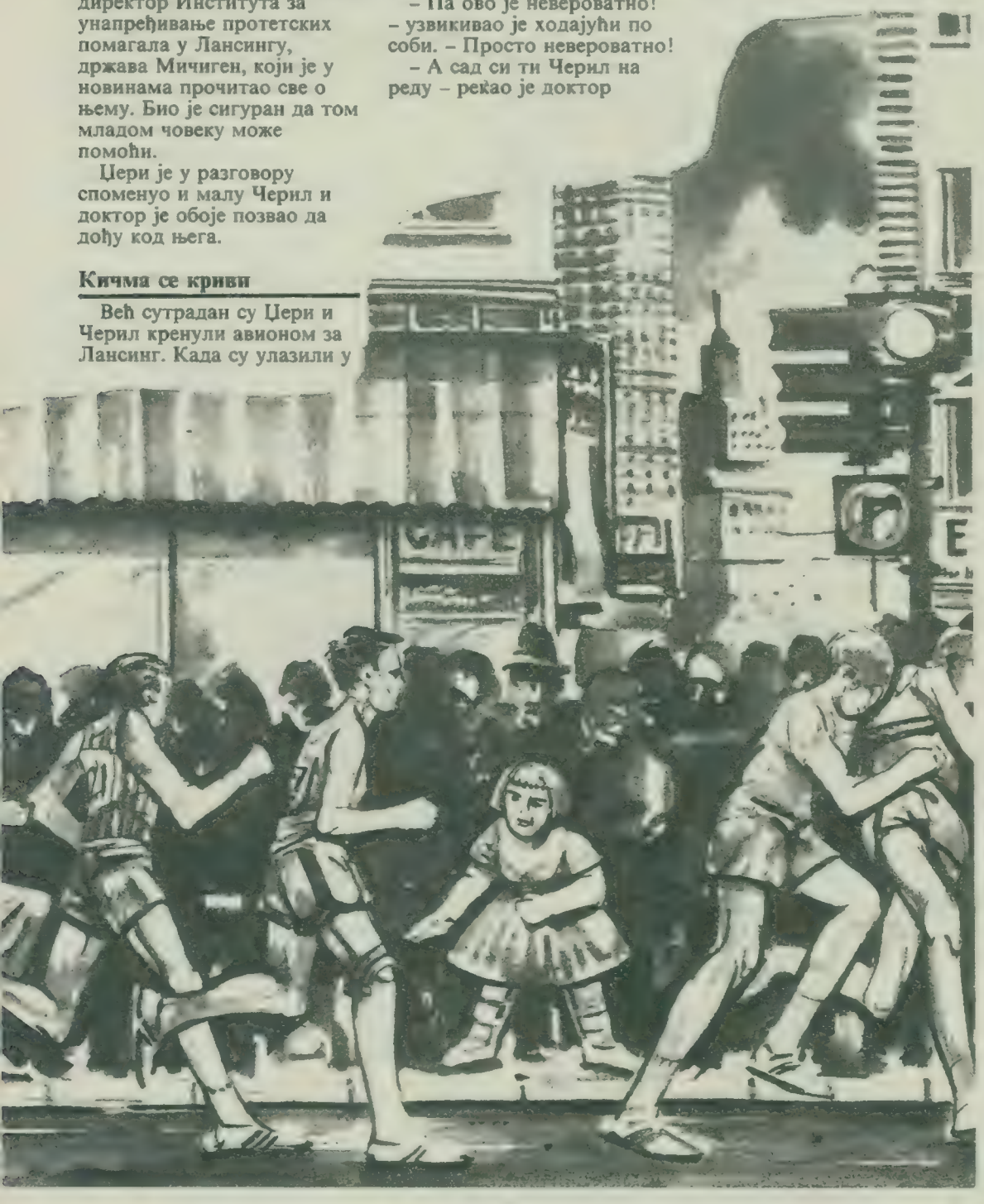

Илустровао: Бранислав Мерковић

СКИТЊА КРОЗ ПСИХОЛОГИЈУ

Уређује: Слободанка Лазаревић

У МОДИ ЈЕ КРВНА ГРУПА

„Која је твоја крвна група?" Ово питање у Јапану све чешће замењује оно: „У ком си знаку рођен?" Тамо су, наиме, у моди хороскопи и профили личности рађени на основу припадности одређеној крвној групи. Извесна Тошитака Номи написала је 28 књига на тему „ваш живот зависи од ваше крвне групе". Она је дала особине људи у зависности од њихове крвне групе. Тако су они који имају крвну групу „В" независни, самоуверени и креативни; „А" су перфекционисти и осетљиви на стрес; „АВ" се тешко одлучују„а „О" су толерантни.

Психологија крвних група нашла је своју примену и у запошљавању. Власник једног ресторана у Токију, који кандидате увек пита и за крвну групу, каже да се до сада овај критеријум подобности за посао показао ваљаним. Иако стручњаци који се професионално баве истраживањима крви поричу било какву везу између крвне групе и особина личности и све то називају будалаштином, популарност ове тезе је све већа, поготово међу млађим женама у Јапану.

КО ЗНА ВИШЕ?

Син: Тата, да ли ти знаш више од мене?

Отац: Да!

Син: А, да ли сви очеви знају више од деце?

Отац: Да!

Син: Тата, ко је измислио парну машину?

Отац: Џејмс Ват, сине.

Син: Али, зашто је онда није измислио отац Џејмса Вата, тата?

МАМЕ И ТАТЕ ИДОЛИ

Триста четрдесет студената Универзитета у Висконсину требало је да наведу и рангирају (од првог до петог места) пет особа које сматрају својим идолима. На првом месту ранг листе идола нашли су се – маме и тате испитиваних студената. Маме су добиле шест пута, а тате два пута више првих места него сви остали идоли њихове деце.

После тата, у врху мушких идола нашли су се Исус Христ, Џон Кенеди и Клинт Иствуд, а од женских: Мадона, Џејн Фонда и Мерилин Монро.

Психолог који је обавио ово истраживање, поновио га је и на ученицима основних школа. Резултат је био исти: маме и тате поново су се нашли на [illegible] ранг листе идола. Међутим, код ове млађе групе испитаника, идоли који следе после мама и тата нису јунаци из живота него из стрипова и филмова, као, на пример, Супермен, Супердевојка и слично.

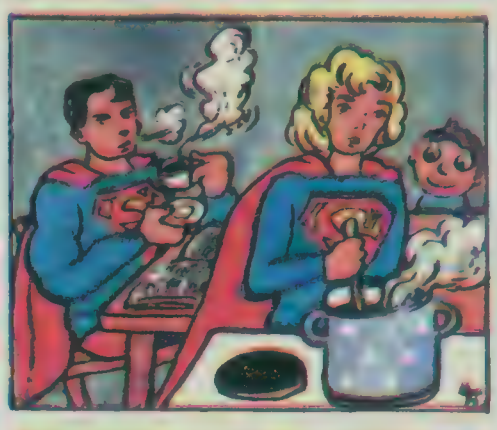

СТРЕС У КУПАТИЛУ

Једна грађевинска компанија у САД затражила је да се испита да ли број купатила у једном домаћинству утиче на стрес укућана. Закључак је да само једно купатило у кући може бити извор стреса. наиме, половина оних који живе у домаћинству са једним купатилом изјавило је да свакодневно доживљава стрес због недостатка приватности, док је овај одговор дало само 14% оних који имају два или више купатила. Међутим, није добро ни када у кући постоји више од три купатила. Њих је тешко редовно рибати, прати и опремати, па и због тога може доћи до стреса, закључили су истраживачи.

Коначан закључак је: за једну просечну америчку породицу најбоље је када у кући постоје три купатила, од којих два могу да буду само са тоалетом. То све да би се избегао купатилски стрес.

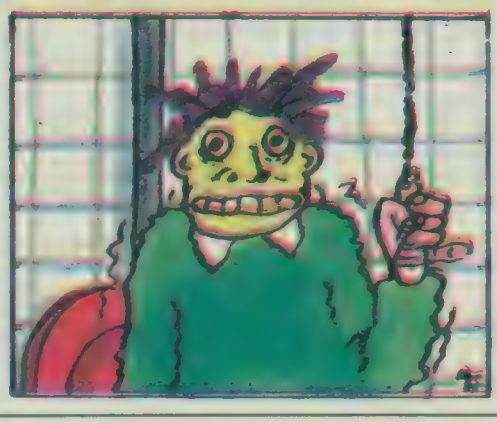

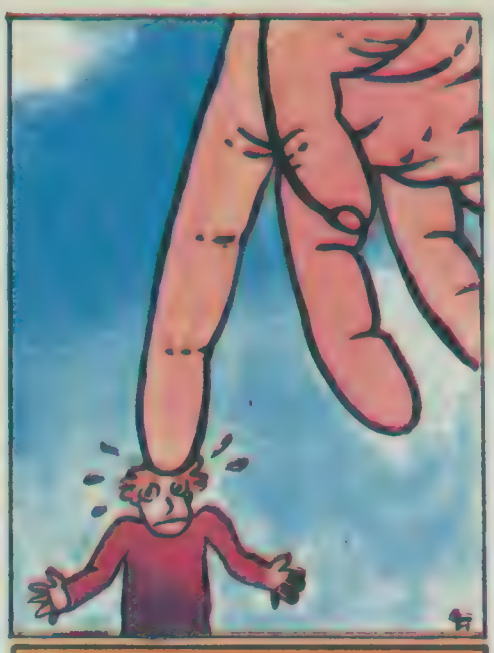

НЕМОЈ ДА – ... (само не знам шта)

У великом истраживању „Религија у Америци" добијен је и следећи податак: Од пет америчких тинејџера, сваки четврти сматра да су Десет божјих заповести правила којих се треба придржавати у животу. Невоља је једино што од сто испитаних омладинаца само троје зна и како гласе ова правила. А нека од њих су: Не убиј! Не чини прељубе! Не кради! Не пожели туђе (без обзира на то да ли се ради о кући, жени или магарцу)! Поштуј оца свог и мајку своју! Шест дана ради, а седми се одмарај! и... (ко би се сад сетио).

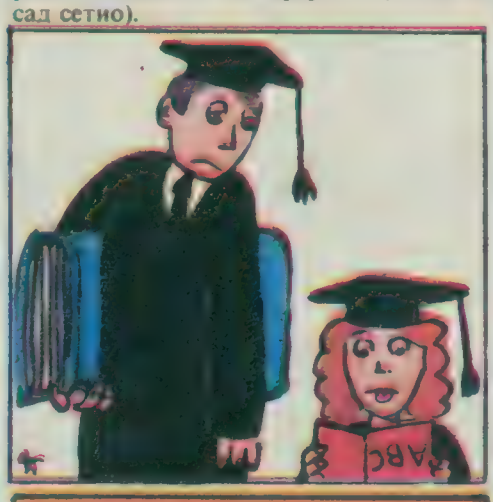

ЗБОГОМ, МИСТЕР ЧИПС

Хиљаду студената Универзитета у Пенсилванији требало је да оцени 16 професора и 16 професорки. Процењивале су се разне особине међу којима и: колико професори познају градиво које предају, вештина којом предају, контакт са студентима и разне особине личности. Испоставило се да и студенти и студенткиње више вреднују своје професоре него професорке. Мушкарци су за све испитиване особине добијали више оцене него њихове колегинице. Истраживачи наводе да су изненађени јачином полних предрасуда и њиховим утицајем на судове и процене испитиваних студената.

Илустрово: Ристић Тирић

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ЧЕКОВНИ РАЧУН БРОЈ 53.002

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

1 ДИНАР

ИЗЛАЗИ УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ГОДИНА I — БРОЈ 16 — Петак, 21 април 1939

Текст и цртежи од Волта Дизнија

ШИЉА СЕ НАЉУТИО

БОЖЕ! АЛА ЈЕ ВЕЧЕРАС ДОСАДНО! ТРЕБА ДА ИЗМИСЛИМО НЕШТО ШТО БИ НАС РАЗВЕСЕЛИЛО!
И МЕНИ ЈЕ ДОСАДНО! КАДА БИ СЕ У НЕКОМ БИОСКОПУ ПРИКАЗИВАО ДОБАР ФИЛМ, ЈА БИХ ТЕ ОДВЕО - КАДА БИХ ИМАО НОВАЦА...
АХА! СЕТИО САМ СЕ НЕЧЕГА! ХАЈДЕ МАЛО ДА СЕ НАШАЛИМО СА ШИЉОМ...
ПРОМЕНИ ГЛАС, ДА НЕ ПОЗНА ДА СИ ТО ТИ...
НЕ БРИНИ!
ХАЛО!.. ХМ.. ОВДЕ ЈЕ ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА! ДА ЛИ БИСТЕ ХТЕЛИ ДА ОДЕТЕ ДО ЕЛЕКТРИЧНОГ СТУБА НА ПРВОМ УГЛУ, ДА ВИДИТЕ ДА ЛИ СИЈАЛИЦА ГОРИ?
ЈА... ОВАЈ... ПА НАРАВНО! ТРЕБА ПРВО ДА СЕ ОБУЋЕМ! НЕЋЕ ДУГО ДА ТРАЈЕ!
ДОБРО! ДА ЋУ ВАС ЧЕКАТИ КРАЈ ТЕЛЕФОНА!
ХМ!... ЗАР ТАКО?.. ТО МУ НЕЋУ ОПРОСТИТИ!
ЧИНИ МИ СЕ ДА ЈЕ СВЕ У РЕДУ!
ГДЕ ЛИ СЕ ЗАДРЖАО ТАКО ДУГО? ЧЕКАМО СКОРО ПОЛА САТА! МОЖДА ЈЕ...
ЗДРАВО, МИКИ!
ЗА ИМЕ БОЖЈЕ! ОТКУДА ТИ?
ОВАЈ... КАД САМ ВЕЋ ИЗИШАО НА УЛИЦУ, МИСЛИО САМ ДА ЈЕ НАЈБОЉЕ ДА ДОЂЕМ ДО ТЕБЕ ДА ТИ ЈАВИМ ДА ЈЕ ОСВЕТЉЕЊЕ У РЕДУ!
АЛИ... ОВАЈ.. КАКО СИ ЗНАО ДА САМ ТО БИО ЈА? ОПРОСТИ, ШИЉО! НАДАМ СЕ ДА СЕ НИСИ НАЉУТИО?
РАЗУМЕ СЕ ДА САМ ЉУТ! КО СЕ НЕ БИ НАЉУТИО?
МИ СМО ТОЛИКО ДУГО ДРУГОВИ, А ТИ МИ НИКАД НИСИ КАЗАО ДА РАДИШ У ЕЛЕКТРИЧНОЈ ЦЕНТРАЛИ!
Copr. by Walt Disney Enterprises
World rights reserved

Садржај ранијих наставака: Почетком прошлог века једну крчму близу реке Кузе у Америци, држи капетан Копленд. Једне ноћи, индијански поглавица Токеах доноси његовој жени на чување једно бело дете. Кад је дете одрасло, он га одводи у индијанско село. Ту Бела Ружа — тако је име она добила — другује с поглавичином ћерком, која се зове Канондах. Једног дана, Канондах јој каже да се појавио у близини један бео младић који је настрадао у борби са алигатором. Склониле су га у дупљу једног дрвета. Бела Ружа се искрада из куће, одлази белом рањенику и сипа му на рану поглавичин лек. Кад су мушкарци отишли у велики јесењи лов, Канондах обавештава жене о рањенику и уз њихову помоћ носи га у село.

На њену заповест Индијанке спустише носила. Затим се она обрати Белој Ружи:

— Ти ћеш овде да сачекаш док се Канондах мало посаветује са овим женама.

Индијанке пођоше мало даље од колибе где се искупише око ћерке свога поглавице. Саслушале су Канондах и најзад одлучиле да све буде онако како је она сматрала да је најбоље. Канондах се вратила тада пред колибу и са неколико жена пребацила бивољу кожу са улаза. Индијанке унесоше рањеног странца и положише га на диван. Његово тело подрхтавало је мучено грозницом...

Пола сата доцније у колибу је ушла једна стара Индијанка која уз велики напор стиже најзад до рањеника. Она га прво промери од главе до пете, затим му опипа биље и најзад, нешто као неки лекар, поче да му прегледа рану.

— Сутра ће грозница престати. Али — и ту старица застаде и баци значајан поглед на Канондах — на који начин је чудотворна лекарија поглавице доспела у ту рану?

— Па то је гласник поглавице Сланог Језера — одговори Канондах значајно.

— Зар је он своме гласнику дао чудотворну лекарију? — настави старица загледајући поново рану и тресући својом смежураном главом. — Ово је балзам који има само велики Мико. Али ни Мико ни његова ћерка нису га сипали у рану. То је учинила проклета безбожничка рука једне беле жене. Ја видим сада да велика чаробна басма није била при том изговорена и зато се лекарија претворила у отров.

Поглед старице проницљиво је почивао на Белој Ружи. Канондах је са узбуђењем саслушала последње речи.

— А зашто не би било могућно да и поглавица Сланог Језера има тај исти балзам? Он је велики поглавица и пред њим дршћу бели људи!

Старица је немирно вртела главом.

— Поглавица Сланог Језера и сам је био човек. Велики Дух има двојаке дарове. Белим људима дао је слабије, а изабраним црвеним људима боље. Лекарија нашег Мика — рече старица убедљиво — то је мелем који може да има само један врло велики поглавица.

Ту Канондах прекиде старицу:

— Канондах је следила траг гласника кога је послао пријатељ њеног народа. Она је нашла странца и, на савет њених разборитих сестара, довела га је у ову празну колибу. Зар он треба сада да изгуби живот само зато, што је нека непозната рука улила лекарију у његову рану? Шта би на то рекао Мико, а шта поглавица Сланог Језера?

— Канондах има право — рече старица. — Она је паметна ћерка великог Мика и све види бистрим оком.

Разговор са старицом оставио је на све присутне дубок утисак који је још појачавала дубока, скоро мрачна тишина. Канондах је ухватила своју белу другарицу за руку и обе напустише колибу и одоше у кућу поглавице. Када су обе седе на клупу, у њиховој соби поче Канондах:

— Бела Ружо, Канондах је заслепила очи толиких жена да би учинила радост својој сестри. Она је непријатеља свог народа склонила у село свога оца. Она је помогла непријатељу, уходи!

— Ах, моја Канондах — одговори јој Бела Ружа — погледај само добре очи мог белог брата! Зар би његова уста могла да буду неискрена? Зар он личи на непријатеља нашег народа?

— Моја сестра је још врло млада и слабо познаје наше непријатеље, Американце. Они шаљу младе људе у индијанска села да наброје индијанска крда, бивоље коже и да процене принос њихове детине. Ти људи, када се врате, показују доцније белим ратницима стазе које воде у индијанска села.

— И моја сестра верује — узврати Бела Ружа стидљиво — да је овај странац један од тих ухода?

Индијанка је замишљено забацила главу.

— Има ли он очи и косу једног Американца?.. Слушај, Бела Ружо — настави Индијанка после кратког ћутања — Канондах је белом човеку пружила пријатељску руку кад је видела да је срце Беле Руже чезнуло за њим. Али ћерка великог Мика није урадила онако како је требало да чини. Она је пропустила целу ноћ и сачекала прво док Мико пође у лов.

— Али странац би умро у шуми! — одврати Бела Ружа. — Погледај само како га мучи грозница!

— А Мико? — одговори Канондах.

— Зар он баш мора нешто о њему да сазна? — шапутала је Бела Ружа кроз зубе као да се бојала сопствених речи.

Лице Индијанке одједном се разведрило и њена уста развукоше се у благ осмејак. Поносно одговори она својој белој сестри:

— Мико племена Окони осећа дах белог човека десет дана пошто га је овај испустио и познаје његове трагове двадесет дана од дана када их је бели човек утиснуо у траву. Бела Ружа није смела да пружи своје руке за светињом великог поглавице. Канондах воли много своју белу сестру, али свог оца никада неће преварити! Ако је овај младић ухода кога су послали Американци, њен ће отац то одмах осетити!

— А мој брат? — прекиде је Бела Ружа дршћућим гласом.

— Умреће — одговори Индијанка одлучно. — Али странац је свакако гладан и Канондах треба да се побрине за њега.

После тих речи Канондах се диже са клупе и истрча из колибе.

Месец је већ високо отскочио на небу када се рањеник пробуди. Крај њега су седеле индијанске девојке и старица. Пламен са лучи од кедровог дрвета осветљавао је колибу.

— Грозница је престала, а рану ће знати Канондах да исцели — рече старица и затим полагано изиђе из колибе.

Када је младић после 36 часова први пут отворио своје очи, прискочише му обе девојке. Канондах је одмах привукла до његове постеље столицу на којој су се налазиле разне освежавајуће ствари: млада дивља патка испечена на индијански начин, свежи колачи од кукуруза као и пехар вина.

Усне болесника грчевито се развукоше при првом гутљају. Он остави одмах пехар. Али није дуго трајало и његово лице се заруменило, а његова рука овог пута сама посеже поново за пехаром. После неколико гутљаја младић поједе слатко комад печења и комад колача.

Индијанка није скидала очију са њега. Поглед је пратио сваки залогај који је странац приносио устима. С времена на време погледала би Белу Ружу која је из једног угла собе посматрала сваки покрет младића. Заиста, младић је јео без устезања. Ружино срце ударало је сада осетно лакше, па чак и сама Канондах почела је сада да гледа странца са више поверења.

Када је болесник завршио обед, положила га је Канондах поново на постељу. Затим је одвила завој и тако пажљиво опрала рану да је странац, пре него што је пре вијање било завршено, већ заспао.

— Балзам ће залечити рану за осам дана, — прошапута Канондах са пуно поуздања. Затим угаси светлост и заједно са Ружом напусти колибу.

VI

Изванредна вештина којом су Индијанци били обдарени да излече ране и грозницу показала се још једном на овом младићу, који је срећом или несрећом доспео до овог племена. После осам дана његова рана почела је да запељује. Његово лице беше већ облило свеже црвенило, а његове очи постадоше већ много живље.

— Добро јутро — рече младић Канондах у тренутку када ова уђе у његову собу.

Канондах не одговори на поздрав. Тек после дуже паузе она рече:

— Мој млади брат дошао је у кајаку великог поглавице Сланог Језера. Да ли је мој бели брат становао у кући поглавице и пушио с њим „лулу мира"?

Ове речи Канондах је изговорила на прилично добром енглеском језику но ипак се осећао при свакој речи јак нагласак.

— Кајак! Лула мира! — понављао је младић, понашајући се као да није разумео ни једне једине речи. — Да, био сам у једном кајаку — додаде најзад весело. — Нека ђаво носи тај кајак! Целог живота сећаћу га се! Није ми било најпријатније да у њему проведем осам пуних дана без хране. Ђаво нека носи наш лов на корњаче и на остриге! Никада више нећу се одлучити да још једном такав подвиг учиним. Реци ми сада, драга девојко, где се ја налазим?

Индијанку су ове веселе речи мало збуниле.

— Мој брат није одговорио на питање своје сестре. Зато га питам још једном да ли је живео код поглавице Сланог Језера и да ли је с њим попушио лулу мира?

— Ако под поглавицом Сланог Језера подразумеваш наш народ — рече младић уносећи више разумевања у речи девојчине — онда сам живео код њега.

(Наставиће се)

ЧИКА СПОРТИСТА

Текст: ЉУБИНКА БОБИЋ и МИЋА ДИМИТРИЈЕВИЋ

Цртежи: МОМА МАРКОВИЋ

Садржај ранијих наставака: Мали Риста — спортиста залутао је јурећи за Шулетом (званим „Арамбаша"), Цулетом (званим „Кукавица") и Дулетом (званим „Гладница"), који су украли његову нову лопту. Док полиција трага на све стране, Шуле, Цуле и Дуле решавају да га и они потраже. Они проналазе Цигане који су украли Ристу и траже да им покажу сву децу коју имају у логору.

ДА СЕ НИСТЕ МРДНУЛИ... САД ЋУ ДА ЗВИЖДИМ ЗА ЖАНДАРЕ! ТУ СУ ОЧИ!
НЕМО ЉУБИМ ТИ НОГЕ И РУКЕ... ДЕЦО ИЗЛАЗИТЕ!
ГОСПОДИНЕ, ДА ТИ КАЖЕМ НЕШТО...
КУШ, КАРАМЕЛО!
ОВДЕ НЕМА ЦИСТЕ, ХАЈДЕМО ДАЉЕ!
МАМА-А!..
ШТА ЈЕ ТО?
МАЈМУН! МОЈЕ ЦИГАНЧЕ!
ДА НАМ ПОКАЖЕШ ТОГ МАЈМУНА ШТО ПЛАЧЕ... ТО ЈЕ НЕШТО СУМНЉИВО
МОЈЕ ЦИГАНЧЕ СЕ, ЖИВ МИ ТИ, ОБУКЛО СЕ У МАЈМУНА... САД ЋУ ТИ ГА ИЗВЕДЕМ САМО НЕМО ДА ЗВИЖДИШ!
ИЗВЕДИ ГА!
ДРУГОВИ МОЈИ!..
БЕЖ'! МАЈМУН! ГОРИЛО!

РУЖНО ПАЧЕ

од Волта Дизнија

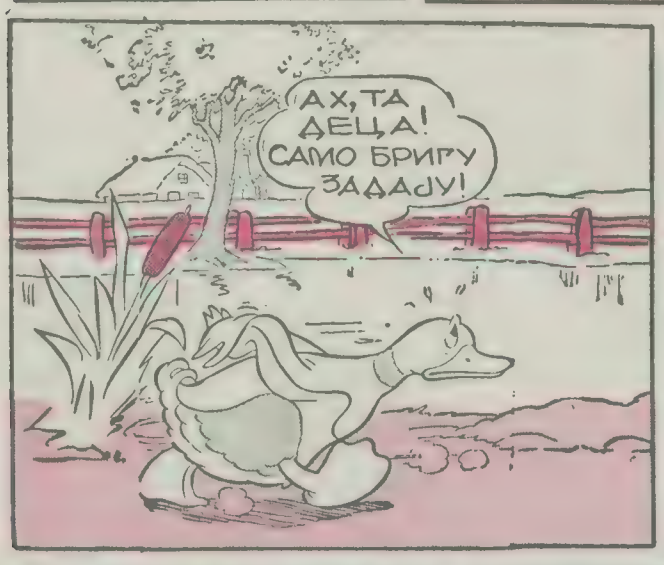

НИЈЕ! ПОДМЕТНУТО МИ ЈЕ ЈЕДНОГ ДАНА КАД САМ БИЛА ОТИШЛА У ШЕТЊУ!
ШТА ЈЕ ОВО? ТО НИЈЕ НАШЕ ЈАЈЕ!...

ХОЋЕ ЛИ КРВ ПРОГОВОРИТИ?

ДА БУДЕ МАЊЕ САОБРАЋАЈНИХ НЕСРЕЋА

По количини алкохола која се нађе у крви тачно може да се уштврди да ли је једно лице пијано или не

ДА ПИЈАНИ ЉУДИ НЕ СЕДАЈУ ЗА УПРАВЉАЧ!

Лево: Овако изгледа крв потпуно трезног човека, гледана кроз микроскоп. У нормалној људској крви има више малих црвених крвних зрнаца него белих. — У средини: У једном њујоршком парку подигнут је споменик жртвама саобраћаја. На њему је уређај и број настрадалих услед немарне вожње. — Десно: Овако се вади крв за преглед. Из руке се узме 100 кубних см. крви и у њој се потом одреди количина алкохола.

У великим градовима и земљама са јако развијеним саобраћајем сваког се дана дешавају саобраћајне несреће. Људи гину на путевима или остају богаљи за цео живот. За ове несреће нису криви само пешаци, као то шофери обично мисле и тврде, већ су парочито криви они шофери који седају за управљач иако су пијани.

Да ли је шофер био напит када је прегазио неког пешака, или је кривица до самог пешака, тешко је било утврдити. Али, ако је то било тешко до сада, више неће бити тешко утврдити када се оконча распра између америчких научника и правника. На суд тада неће више долазити сведоци и заклетвом потврђивати да је шофер био пијан када се догодила несрећа. Познаће се лекар да микроскопски прегледа шоферову крв, а она ће рећи истину.

*

Наука каже да у људској крви нема ни трунке алкохола. А што наука каже, не лаже. Довољно је да човек попије само и једну чашицу вина, па да се за неколико тренутака алкохол прошири кроз цело тело, да се нађе у свакој капљици крви, у сваком делићу меса.

Десет милиграма алкохола на 100 кубних сантиметара крви, тврди амерички научник др. Морган, довољно је да мало човека понесе. Сто милиграма алкохола на 100 к. с. крви знак је већ добре напитости. Ако би се, не дај Боже, у крви неког шофера нашло и 200 милиграма алкохола, он би тада био пијан као земља, а несрећа би била више него сигурна.

После многих и многих експеримената с алкохолом у крви, стручњаци су установили једну широку скалу пијанства, која се протеже од најмањег знака напитости па све до губљења свести. Доказали су да је могућно установити у каквом је стању с обзиром на алкохол, био преступник у тренутку када је преступ извршио.

*

Реч науке сада још само треба да се спроведе и у живот, па да уместо адвоката и сведока на суд дође лекарев писмени налаз у крви.

— Крв ће проговорити, узвикују научници, а кад она проговори говориће само истину.

— Да! — одговарају правници. — Али кривац се не сме приморати да сам себе тereти. Зар није и човекова крв део његовог тела, као што му је и језик? Па кад се законом кривац не може приморати ла изусти ни једну реч која би га теретила, зашто би се тада законом приморавала његова крв да говори?

Претседник обласног суда у Омесу (Ајова, С.А.Д.), г. Г. Џ. Гарфилд покушава да нађе средњу линију и да помири два завађена табора. Он пред лаже ово решење: Ако кривац својевољно затражи преглед крви да би доказао своју невиност, суд тада треба да стекне право да такав преглед званично размотри. Судијини противници опет кажу да би се то у пракси свело на лоше последице по оптуженог. То би значило, ако оптужени не затражи или одбије преглед, да он на тај начин прећутно признаје своју кривицу.

Г. Х. Уленхоп, адвокат из Хамтона, најжешћи је противник прегледа крви. Он сматра да не само кривац суду даје прегледом крви доказе против самог себе, да сведочи сам против себе, но се и лишава слободе мимо законских судских поступака. Принцип суђења, онакав какав је он данас, доводи се у питање.

Док се правници и научници међусобно препиру око тога, да ли треба преглед крви износити на суд и судијама дати на тај начин непобитне доказе о кривици или невиности оптуженог, сваког се дана у градовима и земљама с јако развијеним саобраћајем догађају несреће.

Ту скоро, шофер по имену Деливи Таусенд прегазио је три пешака у једном већем америчком месту. Изведен је пред суд и оптужен да је у напитом стању, и према томе неспособан да управља колима, убио три лица. Кривац је тврдио да је био у тренутку несреће потпуно трезан. Прегледом је установљено да је на 100 к. с. крви имао 296 милиграма алкохола. Стварно је, дакле, био пијан.

Крв је проговорила и рекла је истину.

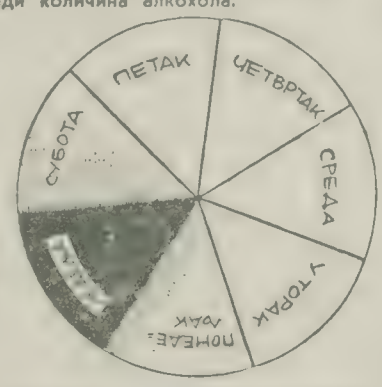

Недељом су саобраћајне несреће најчешће

ЛУПНИТЕ МАЛО ГЛАВОМ!

САТОВИ СИНОВЦА ЈАШЕ!

Професор Јоца дошао у госте своме синовцу Јаши. Било му је све лепо, само никако није могао да разуме на који начин његов синовац Јаша зна колико је сати.

— Просто не умем да се снађем, јер код тебе сваки сат показује друго време. Ето, на овом сату у трему је четири сата мање десет минута,

док сат у трпезарији показује четири сата мање седам минута, а сат у соби за спавање четири сата и шест минута.

— То није ни најмање чудновато! — одговорио је синовац Јаша. — Ја знам увек тачно колико је сати, јер знам да један од ових сатова није тачан за четири минута, други за седам, а трећи за девет минута!...

Па колико је тачно сати било у томе тренутку? Покушајте да питање решите као што га решава синовац Јаша, а ако не можете, потражите одговор на страни 11.

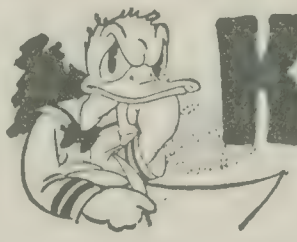

КВА-КВА!

УРЕЂУЈЕ: ПАЈА ПАТАК

ЗНА ОН ЗАШТО!

— Зашто ти, Мики, од свих поклона које си добио за празнике, највише волиш трубу? — пита Шиља Микија.

— Зашто? Зато што кад год засвирам, Белка ми да динар да више не свирам, и ја због тога увек носим собом трубу и свирам увек када спазим Белку!

ПРВИ ИЛИ ДРУГИ ЗУБИ?

Мини су објаснили, да су први зуби бељи од других и она је то упамтила. Једног дана баш када је Белка села за клавир, погледала је Мина у дирке клавира, које су јој се чиниле недовољно беле. И запитала је:

— Белка, да ли клавир има прве или друге зубе?

ПОЛА ГУШТЕР, ПОЛА ЗМИЈА

Гаја се хвали Влаји и Раји:

— Данас сам био у зоолошком врту, па сам видео нешто што је пола змија, а пола гуштер!

— Којешта! Шта би то могло бити!? — чуде се Влаја и Раја. — Тако што и не постоји!

— Постоји, постоји, то су биле ципеле једне госпође!

РАЛИНА НОВА КАПА

Раја подерао капу, па не зна како ће да добије нову, а да не буде кажњен што је стару упропастио. Зато изјутра каже ујка Паји:

— Ујка Пајо, сањао сам да сам добио нову капу!

— Врло добро, метни је на главу па се прошетај, а мене остави на миру!

ДРУГА ПОЛОВИНА

Гаја навалио на сладолед, па не зна шта је доста. Каже му ујка Паја:

— Гајо, не ваља ти то што радиш! Не једе се тако сладолед. Ја знам једног дечка које је јео тако халапљиво сладолед као ти сада, па је умро пре него што је успео да поједе половину сладоледа...

Гаја га је прекинуо:

— Ујка Пајо, а шта је било са другом половином?

ВЕЋЕ МЛЕКО ОД ЛОНЦА!

Кува се млеко и Гаја се већ облизује како ће се слатко напити када се скува. Одједном млеко је почело да кипи, а Гаја је уплашено викнуо:

— Ујка Пајо, брзо овамо, млеко постаје веће од лонца!

Паја Патак, с. р.

ИЗ ШКОЛЕ „ПОЕЗИЈЕ"

Хајд'мо, о Музо! Амо милу руку,
Младости моје то узглавље меко!
Дуго нам има до у тиху луку,
Острво мира и сад је далеко.

Ђура Јакшић

Сјутра је празник. Своју свјетлост меку
Кандило баца и собу ми зâри.
Сâм сам. Из кута бије сахат стари,
И глухи часи неосетно теку.

Милош Перовић

(Шиља је, наравно, и овога пута погрешио. Размислите о томе чији су у ствари ови стихови. А затим погледајте на 11 страни, да видите да ли сте тачно знали).

ЛОКОМОТИВА ОМНИБУС

Локомотива омнибус, или како се тада звао: парни омнибус, био је нешто мање од пола века најмодерније саобраћајно средство у Берлину.

МАЛЕ ШАЛЕ

НАЈЗАД!

— Најзад сам, једва једном, успео да вежем кравату као што треба!

⊙

КОД СЛАВНОГ АСТРОЛОГА

— Ви бисте, дакле, желели да говорите са славним индиским астрологом Рапутатом Калхаријем? Шта сте желели?

— Ништа нисам желела осим да га видим. Кажите му да је дошла његова сестра из Обреновца!

НЕУСТРАШИВИ КАПЕТАН ГРИН

Једног дана 1690 године гусари под командом гусарског капетана Тофета напали су трговачки брод „Џеси", који је пловио Карибиским Морем. После краће борбе гусари су заузели трговачки брод и бацили капетана Саутерна и његову ћерку у затвор. Капетан Грин, који се налазио на гусарском броду, спасава капетана Саутерна и његову ћерку из затвора и спрема се да с њима побегне с брода.

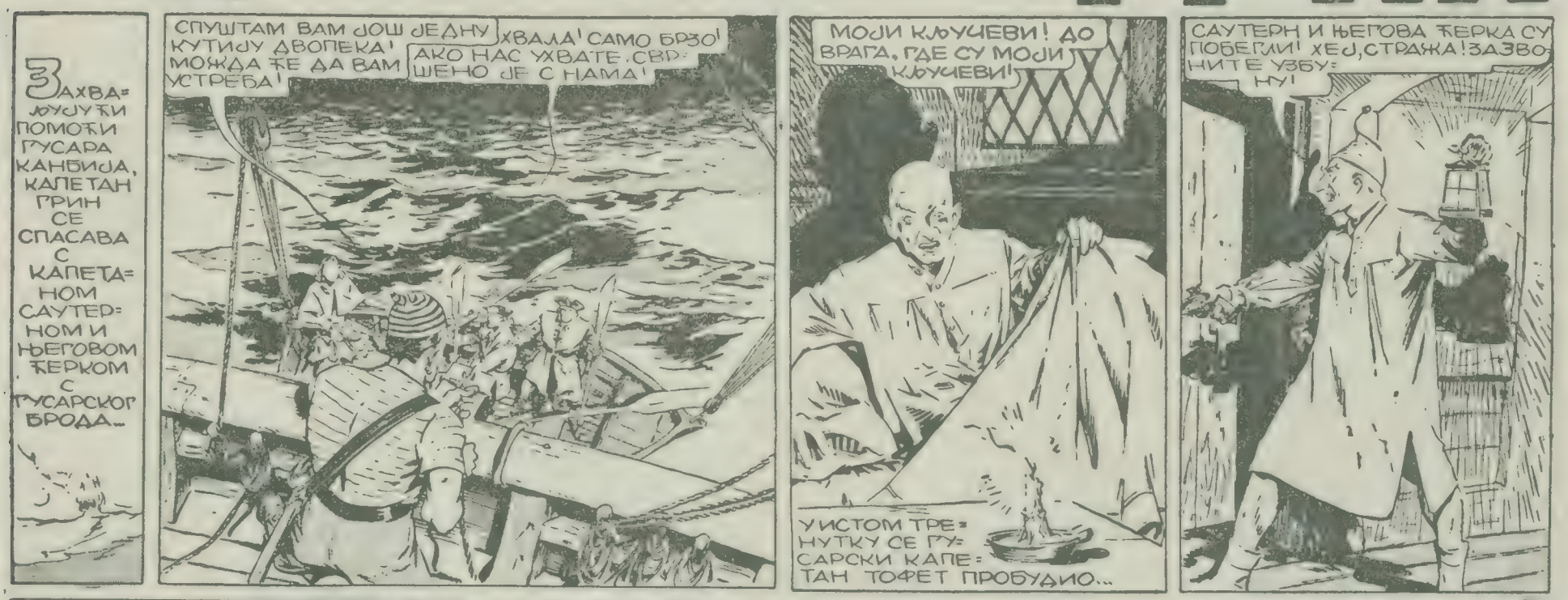
ЗАХВАЉУЈУЋИ ПОМОЋИ ГУСАРА КАНБИЈА, КАПЕТАН ГРИН СЕ СПАСАВА С КАПЕТАНОМ САУТЕРНОМ И ЊЕГОВОМ ЋЕРКОМ С ГУСАРСКОГ БРОДА...
СПУШТАМ ВАМ ЈОШ ЈЕДНУ КУТИЈУ ДВОПЕКА! МОЖДА ЋЕ ДА ВАМ УСТРЕБА!
ХВАЛА! САМО БРЗО! АКО НАС УХВАТЕ, СВР: ШЕНО ЈЕ С НАМА!
МОЈИ КЉУЧЕВИ! ДО ВРАГА, ГДЕ СУ МОЈИ КЉУЧЕВИ!
У ИСТОМ ТРЕ: НУТКУ СЕ ГУ: САРСКИ КАПЕ: ТАН ТОФЕТ ПРОБУДИО...
САУТЕРН И ЊЕГОВА ЋЕРКА СУ ПОБЕГЛИ! ХЕЈ, СТРАЖА! ЗАЗВО: НИТЕ УЗБУ: НУ!
ЈЕДАН ГУСАР КОЈИ ЈЕ БИО НА СТРАЖИ СПАЗИО ЈЕ НЕКУ СЕНКУ КО: ЈА СЕ НАГНУЛА НАД ОГРАДОМ И ОКИНУО..
ПОЖУРИТЕ! ПОЖУРИТЕ.. АХ, ОНИ СУ МЕ ПОГОДИЛИ!
КАНБИ СЕ ЗАТЕТУРАО, ПОГОЂЕН..
СИРОМАХ КАНБИ! УХВАТИЛИ СУ ГА... АЛИ, НА ЖАЛОСТ, НЕ МОЖЕМО МУ ПОМОЋИ! ВЕСЛАЈ: МО СВОМ СНАГОМ, ДА СЕ БАР МИ СПАСЕМО
ОКРЕНИТЕ ЛАЂУ! УХЛЕ: ДАЋЕМО ИХ НА МЕСЕЧИНИ! ЖИВЉЕ, ШТА СЕ СКАЊЕРАТЕ!
У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ИЗМЕЂУ ЖИВОТА И СМРТИ...

ЏИМ из ЏУНГЛЕ

ПОМОЋ СТИЖЕ

ПИТЕР ХОКИНС И ЊЕГОВ СИН ПОБЕГЛИ СУ ИЗ ЛОГОРА ПРИНЦА БАТАНА, ЗАХВАЉУЈУЋИ ЏИМУ ИЗ ЏУНГЛЕ, КОЈИ ЈЕ ОТВОРИО ВАТРУ ИЗ МИТРАЉЕЗА НА БАТАНОВЕ ЉУДЕ... АЛИ ЏИМОВ МИТРА: ЉЕЗ СЕ ИЗНЕНАДА ПОКВАРИО...
НЕ МОГУ ДА БЕЖИМ... ОНИ СУ МЕ ОПКОЉИЛИ... АЛИ СВЕЈЕДНО! НАПРЕД, ЂАВОЛИ! ВИДЕЋЕТЕ ДА ЈОШ НИСАМ МРТАВ!
..ЏИМ ЈЕ ДОХВАТИО СВОЈУ ПУШКУ...
МЕЦИ ИЗ ЏИМОВЕ ПУШКЕ УСПОРИЛИ СУ НАПРЕДОВАЊЕ БАТА: НОВИХ ЉУДИ...
УХВАТИТЕ ГА ЖИВОГ! ЗРНО ИЗ ПУШКЕ БИЛО БИ ПРЕБЛАГА КАЗНА ЗА ЊЕГА!
..АЛИ ЏИМОВ НАПОР ЈЕ БИО УЗАЛУДАН... МНОГОБРОЈНИ БАТАНОВИ ЉУ: ДИ УСПЕЛИ СУ ДА ГА САВЛАДАЈУ!
ПОШТО МУ ЈЕ НЕСТА: ЛО МУНИ: ЦИЈЕ, ЏИМ СЕ ОЧАЈАНИЧКИ БРАНИО КУНДА: КОМ СВОЈЕ ПУШКЕ..
НИСАМ МОГЛА ДА ОСТАНЕМ ДУЖЕ У ЏИМОВОЈ ПЕЋИНИ! КАДА САМ ЧУЛА ПУЦЊЕ, ДА САМ ПОШЛА!..
ПОМОЗИТЕ МОМЕ ОЦУ! ДА ЋУ ОТИЋИ У ПОМОЋ ЏИМУ!
King Features Syndicate, Inc., World rights reserved
БЕЖЕЋИ СА СВОЈИМ РАЊЕНИМ ОЦЕМ, РОНАЛД ХОКИНС ЈЕ СРЕО ЛИЛИ ДЕ ВРИЛ...
НЕ ВИДИМ ГА.. МОЖДА СУ ГА УХВАТИЛИ ЖИВОГ.. ПОЋИ ЋУ ЗА ЊИМА
КАДА СЕ РОНАЛД ВРАТИО НА МЕСТО ГДЕ СЕ ВОДИЛА БОРБА, НАИШАО ЈЕ НА ПУСТ ПРОСТОР..
У ИДУЋЕМ БРОЈУ: БАТАН СЕ СВЕТИ

ТАЈНА КУЋЕ СТАРОГ АРХЕОЛОГА

ДОЖИВЉАЈИ МАЛЕ АНЕ И ЊЕНОГА ПСА НУЛИЦЕ

16. ЈЕДАН СТАРИ ПРИЈАТЕЉ ПОЗВАН ЈЕ У ПОМОЋ

Садржај ранијих наставака: Мала Ана Руни, бегуница из једног дома за сирочад, где су с њом рђаво поступали, склонила се у кућу старог археолога Ментела, познату у околини под именом „кућа с хиљаду врата". Стари Ментел и његова сестра Лидија су добри према Ани, али она има једног непријатеља: Менделовог секретара г. Сингу. Синга с двојицом лопова улази једне ноћи у једну затворену собу у кући и краде из неких сандука злато у полугама које се у њима налази. Г. Ментел дозива полицију.

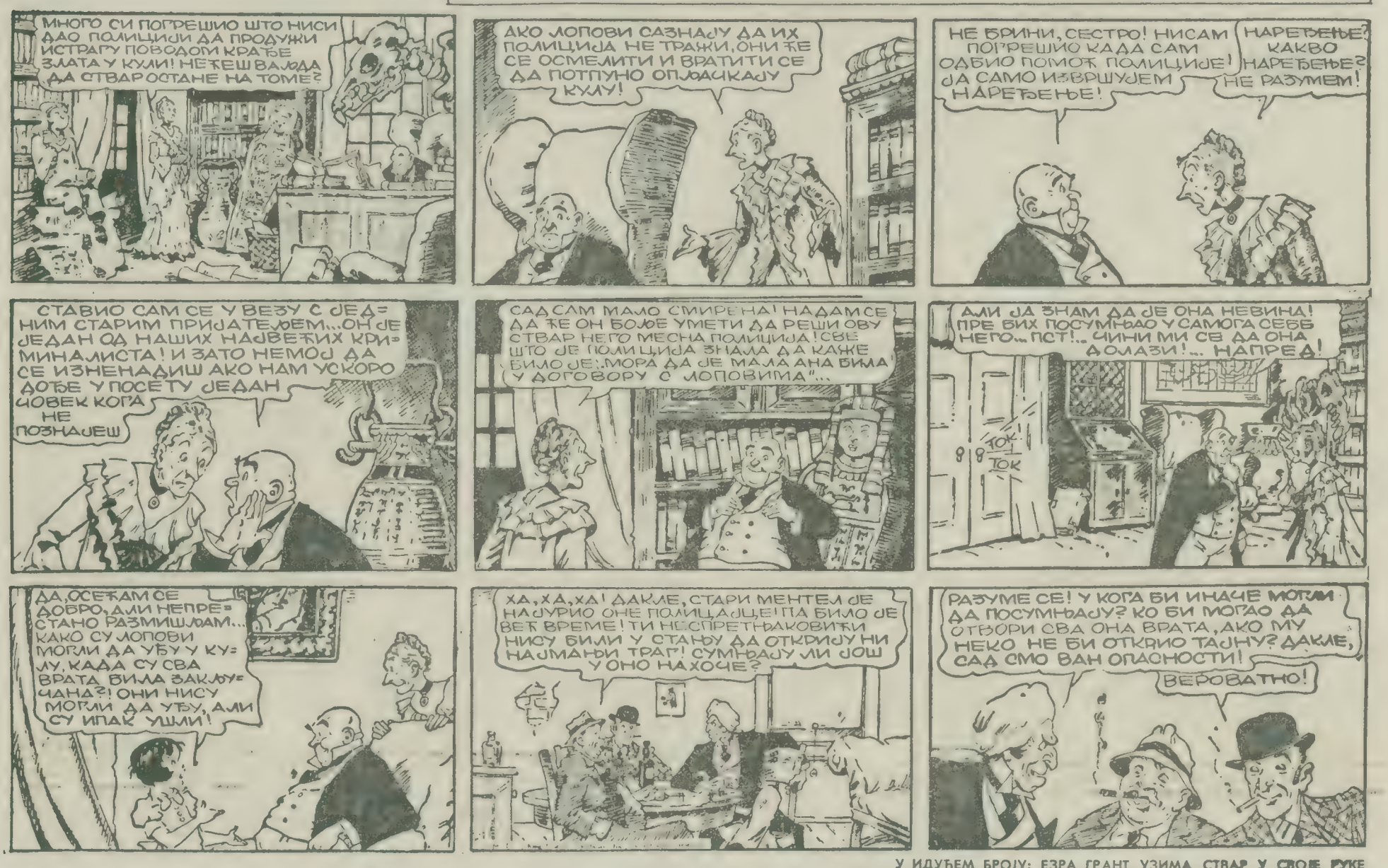
МНОГО СИ ПОГРЕШИО ШТО НИСИ ДАО ПОЛИЦИЈИ ДА ПРОДУЖИ ИСТРАГУ ПОВОДОМ КРАЂЕ ЗЛАТА У КУЛИ! НЕЋЕШ ВАЉДА ДА СТВАР ОСТАНЕ НА ТОМЕ?
АКО ЛОПОВИ САЗНАЈУ ДА ИХ ПОЛИЦИЈА НЕ ТРАЖИ, ОНИ ЋЕ СЕ ОСМЕЛИТИ И ВРАТИТИ СЕ ДА ПОТПУНО ОПЉАШКАЈУ КУЛУ!
НЕ БРИНИ, СЕСТРО! НИСАМ ПОГРЕШИО КАДА САМ ОДБИО ПОМОЋ ПОЛИЦИЈЕ! ЈА САМО ИЗВРШУЈЕМ НАРЕЂЕЊЕ!
НАРЕЂЕЊЕ? КАКВО НАРЕЂЕЊЕ? НЕ РАЗУМЕМ!
СТАВИО САМ СЕ У ВЕЗУ С ЈЕДНИМ СТАРИМ ПРИЈАТЕЉЕМ... ОН ЈЕ ЈЕДАН ОД НАШИХ НАЈВЕЋИХ КРИМИНАЛИСТА! И ЗАТО НЕМОЈ ДА СЕ ИЗНЕНАДИШ АКО НАМ УСКОРО ДОЂЕ У ПОСЕТУ ЈЕДАН ЧОВЕК КОГА НЕ ПОЗНАЈЕШ
САД САМ МАЛО СМИРЕНА! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ ОН БОЉЕ УМЕТИ ДА РЕШИ ОВУ СТВАР НЕГО МЕСНА ПОЛИЦИЈА! СВЕ ШТО ЈЕ ПОЛИЦИЈА ЗНАЛА ДА КАЖЕ БИЛО ЈЕ: „МОРА ДА ЈЕ МАЛА АНА БИЛА У ДОГОВОРУ С ЛОПОВИМА"...
АЛИ ЈА ЗНАМ ДА ЈЕ ОНА НЕВИНА! ПРЕ БИХ ПОСУМЊАО У САМОГА СЕБЕ НЕГО... ПСТ!.. ЧИНИ МИ СЕ ДА ОНА ДОЛАЗИ!... НАПРЕД!
ТОК ТОК
ДА, ОСЕЋАМ СЕ ДОБРО, АЛИ НЕПРЕСТАНО РАЗМИШЉАМ... КАКО СУ ЛОПОВИ МОГЛИ ДА УЂУ У КУЛУ, КАДА СУ СВА ВРАТА БИЛА ЗАКЉУЧАНА?! ОНИ НИСУ МОГЛИ ДА УЂУ, АЛИ СУ ИПАК УШЛИ!
ХА, ХА, ХА! ДАКЛЕ, СТАРИ МЕНТЕЛ ЈЕ НАЈУРИО ОНЕ ПОЛИЦАЈЦЕ! ПА БИЛО ЈЕ ВЕЋ ВРЕМЕ! ТИ НЕСПРЕТНЊАКОВИЋИ НИСУ БИЛИ У СТАЊУ ДА ОТКРИЈУ НИ НАЈМАЊИ ТРАГ! СУМЊАЈУ ЛИ ЈОШ У ОНО НАХОЋЕ?
РАЗУМЕ СЕ! У КОГА БИ ИНАЧЕ МОГЛИ ДА ПОСУМЊАЈУ? КО БИ МОГАО ДА ОТВОРИ СВА ОНА ВРАТА, АКО МУ НЕКО НЕ БИ ОТКРИО ТАЈНУ? ДАКЛЕ, САД СМО ВАН ОПАСНОСТИ!
ВЕРОВАТНО!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ЕЗРА ГРАНТ УЗИМА СТВАР У СВОЈЕ РУКЕ

ПУСТОЛОВИНЕ МАЛОГА ЏОНИЈА

НА УСАМЉЕНОМ ОСТРВУ КОЈЕ ЈЕ НЕКАДА БИЛО СКЛОНИШТЕ ГУСАРА ЦРНОГ ВЛЕКИЈА, ШАНГ ЛИН И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НАШЛИ СУ ГУСАРСКО БЛАГО... АЛИ У ИСТОМ ТРЕНУТКУ НАПАЛИ СУ ИХ ГУСАРИ КОЈИ СУ ПОБЕГЛИ ИЗ ТАМНИЦЕ...
ДРУГОВИ, БУДИТЕ НА ОПРЕЗИ! ТИ РАЗБОЈНИЦИ ВЕРУЈУ ДА ЋЕ НАС ГЛАД ПРИМОРАТИ ДА ИЗИЂЕМО ИЗ ПЕЋИНЕ, АЛИ СЕ ВАРАЈУ!...
РАДУЈЕМ СЕ ШТО ЋЕМО СЕ УВРЗО ПОПЕТИ НА ВРХ ОВОГ БРДА.
МУДРО ЈЕ ЗАПИСАНО: „ДОК СЕ НЕ ПОПНЕШ НА БРДО, НЕ МОЖЕШ ДА УГЛЕДАШ ДОЛИНУ!
ИМАМО ДОВОЉНО ДИНАМИТА ДА ПОТОПИМО ЦИЛАВУ ФЛОТУ РАТНИХ БРОДОВА, АЛИ ШТА НАМ ТО ВРЕДИ, КАД НЕМАМО ПРИЛИКЕ ДА ГА УПОТРЕБИМО!
ЗАШТО ПОЛАЗИМО РАЗБОЈНИЦИ ЋЕ НАС ГОНИТИ И НАЈЗАД ЋЕ НАС УХВАТИТИ!
НЕ ГУБИ ХРАБРОСТ, ЗАПАМТИ: САМО СУ КУКАВИЦЕ ПОБЕЂЕНЕ ПРЕ БОРБЕ!"
ВИДИТЕ ЛИ? И ВЕТАР МОЖЕ ДА ПРЕТСТАВИ БЛАГОСЛОВ БОГОВА!
ЗАШТО ПАЛИШ ОВО ЖБУЊЕ? ГУСАРИ НАС ПРОГОНЕ, А ТИ СЕ ШАЛИШ!
ШТА ЈЕ ТО? ЗЕМЉОТРЕС?
ГДЕ ДОБРА РЕЧ НЕ ПОМАЖЕ, ПОНЕКАД ПОМАЖЕ ДИНАМИТ
БОЖЕ!
ДОК СЕ ИСПЕТЉАМО ИЗ ВОДЕ, МИ ЋЕМО БИТИ ДАЛЕКО!
© King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: СРЕЋАН ПОВРАТАК

БОРБА ЗА „ПЛАВУ ТРАКУ"

ПАРНИ БРОД „ГРЕЈТ ВЕСТЕРН" ДОБИО ЈЕ „ПЛАВУ ТРАКУ" ПРЕШАВШИ АТЛАНТИК ЗА ПЕТНАЕСТ ДАНА

Наравно, ова победа забележена је пре сто година

Брод „Грејт Вестерн" у борби с невременом

Јула месеца 1935 године француски прекоокеански џин „Нормандија" извршио је своје прво путовање преко Атлантика. „Нормандија" је том приликом развила толику брзину, да је добила „праву траку", то јест знак да је најбрже, за најкраће време, прешла Атлантик.

Годину дана касније, августа 1936, енглески прекоокеански џиновски брод „Краљица Мери" извршио је тај исти пут за још краће време и тако преотео „плаву траку" од „Нормандије". Од тога тренутка развила се огорчена борба између „Нормандије" и „Краљице Мери" и може се рећи да готово сваких шест месеци „плава трака" прелази с једног на други од ова два брода.

Но, не треба мислити да ово утркивање, ко ће за краће време да пређе Атлантик, потиче из скорих дана. Та борба траје већ сто година, а прва одлучнија битка забележена је 1838 године.

✠

Године 1838 први пут је један парни брод прешао Атлантик. То је био брод „Савана", израђен у америчком пристаништу Савана. Брод је био удешен да може да плови и помоћу парних машина и помоћу једара.

У то време једра још није била позната и бродови који су били снабдевени парним машинама, и у Европи и у Америци, кретали су се помоћу великих точкова, који су се налазили на боковима брода.

„Савана" је кренула из Америке 26 маја 1819. Правац Енглеска. После десет дана пловидбе брод једва да је прешао половину Атлантика, док је највећи део угља већ био потрошен. Команданту је било јасно да тако неће моћи да стигне до циља. И зато је наредио да се точкови скину, па је пут настављо помоћу једара. У близини енглеске обале капетан је наредио да се поново наместе точкови, те је у луку упловио победоносно онако како је пошао.

„Савана" је стигла у Ливерпул двадесет петог дана од поласка из Америке. Исти пут једрилице су дотле прелазиле за 35 дана.

Неколико година касније енглески инжењери дошли су на мисао да направе велики парни брод, који би вршио сталну пловидбу између Европе и Америке. Међутим, ови планови били су дочекани с врло великим неповерењем. „Добро упућени људи" доказивали су да је парни брод више мање смешна ствар, јер су сви дотадашњи покушаји пропадали, ма да су биле уложене знатне суме.

Па ипак, 1837 године у једном великом енглеском бродоградилишту почет је да се гради велики парни брод „Грејт Вестерн" („Велики Запад"). Брод је био готов почетком 1838 године, дакле пре једног столећа. Био је дугачак 80 метара. Пловио је помоћу два велика точка на боковима. Сваки точак имао је у пречнику осам метара. Точкове су окретале две машине од 450 коњских снага.

Конструктори овог, за оно време великог брода, ускоро су плакатима објавили да „Грејт Вестерн" полази 8 априла 1838 године из Ливерпула за Њујорк.

У исто време и једно друго енглеско бродарско друштво, које је имало парни брод „Сириус" — снабдевен машинама од 320 коњских снага, — одлучило је да предузме пут преко Атлантика.

Петог априла 1838 године „Сириус" се кренуо из Корка, у Ирској, јер је то најближе пристаниште Америци. Три дана касније, као што је и било објављено, брод „Грејт Вестерн" напустио је Ливерпул.

Свега седам путника одлучило се да пређе Атлантик на овом новом превозном средству. Чим се нашао на пучини, капетан „Грејт Вестерна" одлучио је да своме броду да највећу могућну брзину како би престигао „Сириуса".

У томе тренутку дувао је западни ветар и то таквом јачином, да брод на једра не би могао уопште да се креће напред. Но ово невреме није успело да спречи даљу пловидбу и једног и другог парног брода.

„Сириус", иако је био мањи, носио је скоро исто толико горива колико и „Грејт Вестерн". Због тог свог терета брод је одмицао доста споро. Тако се догодило да га је 22 априла брод „Грејт Вестерн" сустигао.

Међутим, у томе тренутку „Сириус", који је дотле потрошио знатну количину угља и према томе постао осетно лакши, јако је повећао своју брзину тако да је капетан брода „Грејт Вестерн" морао да напрегне све своје снаге да му „Сириус" не би умакао.

„Сириус" је наставио своје напредовање и 23 априла ујутру успео је први да уплови у њујоршко пристаниште, где је већ толико дана с највећим нестрпљењем очекивано ко ће бити победник у тој првој прекоокеанској трци.

Брод је, наравно, дочекан с буром одушевљења. Само, тек што је „Сириус" спустио сидро, појавио је и брод „Грејт Вестерн". И он је величанствено упловио у пристаниште и бацио сидро управо поред свога супарника. „Грејт Вестерн" је био дочекан још са већим одушевљењем, јер док је „Сириусу" требало 17 дана да пређе Атлантик, „Грејт Вестерн" је успео да тај исти пут пређе само за 15 дана. „Грејт Вестерн" је, дакле, био стварни победник и њему је тада припала „плава трака"...

Победоносни улазак брода „Сириус" у њујоршко пристаниште

Шта се догађа на овој слици?

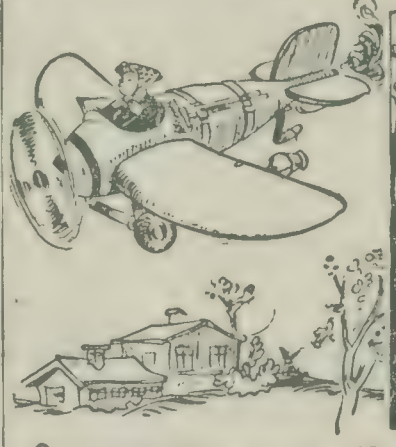

Одговорите, али тако да ваш одговор садржи осамнаест речи, од којих свака почиње сугласником „в".

(Одговор: Весели весломорски викинг весла вишње вихорне висине за Вилвеиса, волшо, вирећно вазлухом вам васпухомоћа Вера Вељић, вирећи, вишње вазлухом.)

МИЛИЈАРДЕ БАКТЕРИЈА У ЗЕМЉИ

Један килограм земље садржи 80 милијарди бактерија. Те бактерије су од велике користи; оне претварају земљу у хумус.

СКРИВАЛИЦА

ГДЕ ЈЕ КУНА?

Узбудило се кокошије царство. Како и не би, када се у близини шуња куна. Ту је, само је треба пронаћи!

АЛАРИХ У РИМУ

Када је Аларих 408 године са својим Готима заузео Рим, морали су му Римљани, поред онога што је сам опљачкао, дати још и: 2.500 килограма злата, 1.500 килограма сребра, 4.000 свилених хаљина, 3.000 пурпурних огртача и 1.500 килограма бибера!

БРИК БРАДФОРД У ЗЕМЉИ ИЗА ЛЕДЕНОГ ЗИДА...

16. БРИК ЈЕ СПАСЕН ОД СМРТИ.

Садржај ранијих наставака: Острвима Азахајмом и Ванахајмом, која се налазе близу Северног пола и за која свет не зна да постоје, владају краљеви Торкил и Гамла. Они сазнају за модерну цивилизацију и полазе једног дана с товаром сребра да купе у Америци тековине технике. Успут Гамла напада Торкила и отима му брод, затим заробљава младог авијатичара Брика Брадфорда и бежи натраг у своју земљу.

ПОСЛЕ ДУГОГ ЛУТАЊА ПО ЛЕДЕНИМ БРЕГОВИМА, БРИК И ГАМЛА СУ ДОШЛИ У ЈЕДНУ ДОЛИНУ ОДАКЛЕ ИМ СЕ УКАЗАО ВЕЛИЧАНСТВЕН ИЗГЛЕД
ДИВНО ИЗГЛЕДАЈУ ОВИ ЛЕДЕНИ БРЕГОВИ!
КАКВА ЈЕ ТО ГРМЉАВИНА?
НИЈЕ ТО ГРМЉАВИНА! ПОГЛЕДАЈТЕ! МИ СМО ИЗГУБЉЕНИ!
ИЗНАД ЊИХОВИХ ГЛАВА ПАДАЛА ЈЕ ОГРОМНА КОЛИЧИНА ЛЕДА И СНЕГА УЗ СТРАШНУ ХУКУ И ЛОМЉАВУ!...
ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ЧАСОВА ДВА ЕСКИМСКА ЛОВЦА ВРАЋАЈУ СЕ СВОЈИМ КУЋАМА ПОСЛЕ НЕУСПЕЛОГ ЛОВА...
ЉУДИ ЋЕ ДА НАМ СЕ СМЕЈУ КАДА БУДУ ВИДЕЛИ ДА СЕ ВРАЋАМО ПРАЗНИХ ШАКА!
СТОЈ! НЕШТО СЕ ПОКРЕЋЕ ИЗМЕЂУ ОНИХ ЛЕДЕНИХ СТЕНА!
СТАНИ! ТО ЈЕ ЧОВЕК!
БИО СИ У ПРАВУ! ОН ЈЕ ЈОШ У ЖИВОТУ, ТРЕБА ДА ГА ИЗВУЧЕМО ИЗ ОВОГ ЛЕДА!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: ДАЉЕ НА СЕВЕРУ

Х. Џ. Велс
НЕВИДЉИВИ ЧОВЕК

Садржај ранијих наставака: У мало енглеско село Ипинг дошао је једног дана један тајанствени странац, сав умотан у неке крпе. Сељаци су убрзо утврдили да тај човек крије сваки део свог тела — зато што је невидљив. Они га једног дана нападају, али он скида одело са себе и бежи. Долази до сукоба са многим грађанима. У својој вили, доктор Кемп ради и чуди се како може свет да верује у невидљивог човека. Утом се њему јавља невидљиви човек у његовој кући. Каже му да је он Грифин, његов школски друг са универзитета. Тражи помоћ од њега. Др. Кемп верује да је све то хипноза, да му је Грифин сугерирао како је невидљив, па га зато не види.

Али... чи'те!

— ' то је фантастично!

— Слушајте ме.

— Ја сам, баш јутрос, доказао на најубедљивији начин да је невидљивост...

— Није то важно шта сте ви јутрос доказали! Умрем од глади, то је важно, а и ноћ је хладна за једног човека, који нема одела.

— Хоћете да једете? — упита Кемп.

Чаша вискија се приклони.

— Да — одговори невидљиви човек, остављајући чашу. — Имате ли собну хаљину?

Кемп пође према својој гардероби и извади један капут од мрко црвеног штофа.

— Хоће ли вам ово бити добро?

Узе му капут из руке; затим капут полете у ваздух; чудно се креташе; онда се навуче, оцртавајући тело, дугмета се закопчаше, и капут поново седе.

— Не би било згорег да имам и једне панталоне, чарапе, папуче, — рече невидљиви човек кратко.

— И још нешто за јело?

— Да, нешто... Десила ми се најглупља ствар на свету!

Кемп отвори своје фиоке да би нашао оно што му је тражено; затим претражи орман у остави и донесе хлеба, хладне котлете, и све то стави на један мали послужавник испред свога госта.

— Нож ми не треба — рече овај.

И један котлет полете кроз ваздух; чуо се звук жвакања.

— Волим да једем обучен — говораше невидљиви човек пуним устима, похлепно ждерући. — Чудна је то мания!

— Мислим да је мало боље вашем рањеном зглавку.

— Не кажем да није.

— Ипак, чудно је...

— Тачно. Али необично је и то што сам наишао баш на вашу кућу и нашао завој: то је прва срећа коју сам имао!... Како му драго, ноћас ћу спавати овде: треба да на то пристанете. Криво ми је што је крв показала моје присуство. Доле има читава једна локва. Кад се усири моја крв постаје видљива. Само сам своје живо ткиво претворио у невидљиво и то док сам жив... У вашој кући сам већ три сата.

— Како је то могућно? — упита Кемп гневно. — Доћавола, ако... У целој овој ствари све је загонетно од једног краја до другог.

— Све је логично, потпуно логично! — одговори невидљиви човек пружајући руку да дохвати боцу вискија.

Кемп је збуњено гледао како то одело једе. Један зрак свеће, пролазећи косо кроз рупу на капуту на десном рамену, осветли један светли троугао на постави капута с леве стране.

— Шта је то било с тим пупањем? Како је почела борба?

— Једна будала, нека врста мог друга... нека је проклет!... покуша да ми украде новац. Ја успео је у томе.

— Је ли и он невидљив?

— Не.

— Па?

— Има ли још штогод за јело пре но што вам то испричам?... Ја сам сав изгладнео, имам болове, а ви тражите да вам причам којекакве приче!

Кемп устаде:

— Ви нисте пуцали?

— Ја не. Један идиот кога никад нисам видео пуцао

је, као луд, уздуж и попреко. Сви су се препали чим сам наишао. Нека их ђаво носи!... Слушајте, хтео бих још нешто да једем, Кемпе.

— Видећу шта још има доле. Бојим се да нема баш много!

Пошто је појео вечеру, сјајну вечеру, невидљиви човек затражи пигару. Пре но што је доктор Кемп напао ножић, он јој пожудно одгризе врх; и како се отпепи спољни лист, он љутито опсова.

Занимљиво је било видети га како пуши: његова уста, грло, душник, ноздрве постајале су скоро видљиве у облаку дима.

— То је прави дар неба, овај дуван! — рече пуштајући велики млаз дима. — Збиља сам имао срећу што сам набасао баш на вас, Кемпе: ви ћете ми помоћи.. Сјајно је што сам вас опет срео! Ја вам се сада налазим у вражјој неприлици; изгледа ми као да сам био полудео. Кроз какве све пустоловине нисам прошао! Али, верујте, сада ћемо нас двојица већ нешто направити!

Самом себи он усу још мало вискија и соде. Кемп устаде, погледа око себе и оде да нађе и себи једну чашу.

— То је малоумно... Али, ви допуштате да пијем?

— Нисте се много променили, Кемпе, за ових двана-ест година. Ви плави људи, ви се не мењате лако. Ви сте хладни и методични... Слушајте шта ћу вам рећи: отсада ћемо радити заједно.

— Али како се све то десило? Како сте дошли овамо?

— За име Бога, оставите ме да на миру попушим пигару! Причаћу вам после.

Али му те ноћи није испричао. Рана је почела да га боли. Био је у грозници, исцрпен. Стално му се врзмала по глави она хајка на брежуљку и борба у гостионици. Почињао је да прича, па је престајао. Час је говорио о Мервелу: тада је пушио брже и глас му је трептао од љутине. Кемп је покушао да из свега тога нешто схвати.

— Бојао ме се, видео сам да ме се бојао ,— понављао је често невидљиви човек. — Хтео је да ме остави; стално се осврташе... Ух, што сам био глуп! Јутрос!... умало што га не убих...

— Али где вам је био тај новац? — упита Кемп нагло.

Невидљиви човек ћуташе неколико тренутак.

— Не могу вам то вечерас рећи.

Он изненада зајеча и сагну се напред, ослањајући своју невидљиву главу на невидљиве руке.

— Кемпе, ја нисам спавао скоро три дана. Дремао сам свега сат-два. Требало би да спавам.

— Добро, останите ту и спавајте у тој соби.

— Али како могу да спавам? Ако спавам, он ће отићи... Ах, шта мари!

— А ваша рана? Како је с њом?

— Ништа, само обична огреботина. Ох, Господе! што ми се спава!

— Па, спавајте.

Невидљиви човек као да испитивачки посматраше доктора Кемпа.

— Зато што имам нарочитих разлога из којих ми је стало да ме не ухвате, како се то каже, моји ближњи.

Кемп разрогачи очи.

— Баш сам будала! — повика невидљиви човек, лупајући јако по столу. — Па ја сам вам тутнуо и дао мисао!

ГЛАВА XVIII

Невидљиви човек спава

Исцрпен и рањен, невидљиви човек се није много ослањао на реч доктора Кемпа, који га је уверавао да ће његова слобода остати неприкосновена. Он је прегледао оба прозора на спаваћој соби, подигао је сторе и отворио капке на прозорима да би се уверио да ли би могао, ако устреба, као што је говорио Кемп, да скочи кроз њих. Напољу је ноћ била мирна и

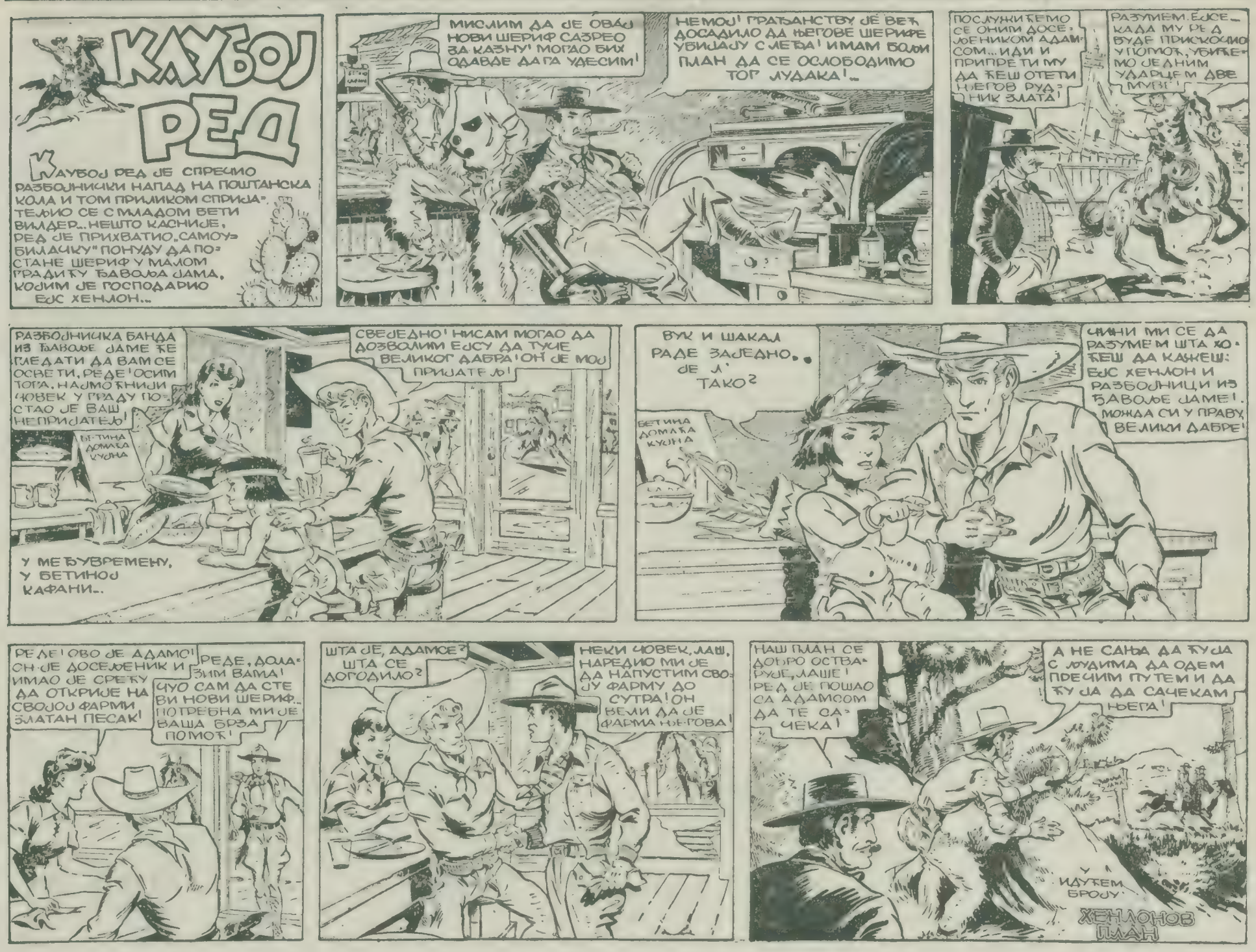
КАУБОЈ РЕД
КАУБОЈ РЕД ЈЕ СПРЕЧИО РАЗБОЈНИЧКИ НАПАД НА ПОШТАНСКА КОЛА И ТОМ ПРИЛИКОМ СПРИЈАТЕЉИО СЕ С МЛАДОМ ВЕТИ ВИЛДЕР.. НЕШТО КАСНИЈЕ, РЕД ЈЕ ПРИХВАТИО „САМОУБИЛАЧКУ" ПОНУДУ ДА ПОСТАНЕ ШЕРИФ У МАЛОМ РУДНИКУ ЂАВОЉА ЈАМА, КОЈИМ ЈЕ ГОСПОДАРИО ЕЏС ХЕНЛОН..
МИСЛИМ ДА ЈЕ ОВАЈ НОВИ ШЕРИФ САЗРЕО ЗА КАЗНУ! МОГАО БИХ ОДАВДЕ ДА ГА УДЕСИМ!
НЕМОЈ! ГРАЂАНСТВУ ЈЕ ВЕЋ ДОСАДИЛО ДА ЊЕГОВЕ ШЕРИФЕ УБИЈАЈУ С ЛЕЂА! ИМАМ БОЉИ ПЛАН ДА СЕ ОСЛОБОДИМО ТОГ ЛУДАКА!..
ПОСЛУЖИЋЕМО СЕ ОНИМ ДОСЕЉЕНИКОМ АДАМСОМ... ИДИ И ПРИПРЕТИ МУ ДА ЋЕШ ОТЕТИ ЊЕГОВ РУДНИК ЗЛАТА!
РАЗУМЕМ. ЏЕЈСЕ — КАДА МУ РЕД БУДЕ ПРИСКОЧИО У ПОМОЋ, УБИЋЕМО ЈЕДНИМ УДАРЦЕМ ДВЕ МУВЕ!
РАЗБОЈНИЧКА БАНДА ИЗ ЂАВОЉЕ ЈАМЕ ЋЕ ПОКУШАТИ ДА ВАМ СЕ ОСВЕТИ, РЕДЕ! ОСИМ ТОГА, НАЈМОЋНИЈИ ЧОВЕК У ГРАДУ ПОСТАО ЈЕ ВАШ НЕПРИЈАТЕЉ!
СВЕЂЕДНО! НИСАМ МОГАО ДА ДОЗВОЛИМ ЏЕЈСУ ДА ТУЧЕ ВЕЛИКОГ ДАБРА! ОН ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ!
БЕТИНА ДОМАЋА КУХИЊА
У МЕЂУВРЕМЕНУ, У БЕТИНОЈ КАФАНИ..
ВУК И ШАКАЛ РАДЕ ЗАЈЕДНО.. ЏЕ Л' ТАКО?
ЧИНИ МИ СЕ ДА РАЗУМЕМ ШТА ХОЋЕШ ДА КАЖЕШ: ЏЕЈС ХЕНЛОН И РАЗБОЈНИЦИ ИЗ ЂАВОЉЕ ЈАМЕ! МОЖДА СИ У ПРАВУ, ВЕЛИКИ ДАБРЕ!
РЕДЕ! ОВО ЈЕ АДАМС! ОН ЈЕ ДОСЕЉЕНИК И ИМАО ЈЕ СРЕЋУ ДА ОТКРИЈЕ НА СВОЈОЈ ФАРМИ ЗЛАТАН ПЕСАК!
РЕДЕ, ДОЂАЗИМ ВАМА! ЧУО САМ ДА СТЕ ВИ НОВИ ШЕРИФ.. ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ВАША БРЗА ПОМОЋ!
ШТА ЈЕ, АДАМСЕ? ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
НЕКИ ЧОВЕК, ЛАШ, НАРЕДИО МИ ЈЕ ДА НАПУСТИМ СВОЈУ ФАРМУ ДО СУТРА! ОН ВЕЛИ ДА ЈЕ ФАРМА ЊЕГОВА!
НАШ ПЛАН СЕ ДОБРО ОСТВАРУЈЕ, ЛАШЕ! РЕД ЈЕ ПОШАО СА АДАМСОМ ДА ТЕ САЧЕКА!
А НЕ САЊА ДА ЋУЈА С ЉУДИМА ДА ОДЕМ ПРЕЧИМ ПУТЕМ И ДА ЋУЈА ДА САЧЕКАМ ЊЕГА!
У ИДУЋЕМ БРОЈУ:
ХЕНЛОНОВ ПЛАН

тиха; млад месец је заходно с друге стране пешчаних спрудова. Грифин прегледа и све браве на вратима и соби; прегледа и оба купатила да би се осигурао да би и тамо могао наћи заклон; најзад, био је задовољан. Стојао је на застирачу крај постеље; Кемп чу како зева.

— Криво ми је што вам још ноћас не могу све испричати; али, видите и сами, једва се држим. Смешно, без сумње!... Верујте ми, Кемпе, упркос ваших јутрошњих тврђења, ствар је сасвим могућна. Учинио сам једно откриће. Хтео сам да га сачувам за себе. Не могу. Треба да имам неког другог. А ви... Могли бисмо много направити... Али, довиђења до сутра! Овога часа, за мене су у питању сан или смрт.

Кемп је стојао насред собе и посматрао је одело без главе.

— Ја вас остављам, дакле... То је невероватно... Ах, три оваква догађаја су довољна да ми помуте све мисли, да полудим. А, међутим, истина је!... Треба ли вам још штогод?

— Ништа, ништа, сем да ми кажете лаку ноћ.

— Лепо, лаку ноћ! — рече Кемп стежући једну невидљиву руку.

Он се одмицао према вратима, кад, изненада одело полете према њему крупним корацима:

— Слушајте ме добро. Немојте ни покушавати да ме се дочепате, да ме ухватите! Иначе...

Лице Кемпово се натушти:

— Мислим да сам вам дао своју часну реч.

Затим, благо затвори врата за собом и одмах чу како се за њим окрете кључ у брави.

Брзи кораци одоше до врата купатила и ова такође беху закључана.

Кемп протрља чело:

— Да ли ја ово сањам? Је ли то свет полудео, или ја?

Он се насмеја, држећи руку на затвореним вратима:

— Истерао из своје сопствене собе од нечега што апсолутно не може постојати!

На врху степеница он се окрете да види сва та закључана врата.

— А, ето, истина је, међутим! — рече.

Пређе прстима око врата.

— Да, чињеница је неоспорна, али...

Заврте очајно главом и сиђе низ степенице. Упали лам пу у трпезарији, запали цигару и поче да се шета по соби говорећи сам са собом.

(Наставиће се)

БАШ ЧЕЛИК

ПО МОТИВИМА ИЗ НАРОДНИХ ПРИПОВЕДАКА

ЦАРЕВИЋ МИЛОШ, ПУТУЈУЋИ КРОЗ СВЕТ, ДОШАО ЈЕ У ОПУСТЕЛИ БИСЕРГРАД... УШАО ЈЕ У ЈЕДНУ КУЛУ И У НАЈВИШОЈ СОБИ НАШАО ЈЕ ЈЕДНУ ДИВНУ ДЕВОЈКУ КАКО СПАВА... НАИШАО ЈЕ БАШ У ТРЕНУТКУ КАД ЈЕ ЈЕДНА ЗМИЈА ОТРОВНИЦА ХТЕЛА ДА УЈЕДЕ ДЕВОЈКУ, ИЗВАДИО ЈЕ НОЖ И ПРИКОВАО ЗМИЈУ ЗА ЗИД...
КАД ЈЕ СВАНУЛО...
ЈЕ ЛИ ДОЛАЗИО НЕКО ОД ПРИНЦЕЗЕ?
НИЈЕ, ГОСПОДАРУ!
МОРАМО ОДМАХ ДО ЊЕ... ЗАБРИНУТ САМ ШТО СЕ НИЈЕ ЈАВИЛА... А ИНАЧЕ МИ СВАКОГ ЈУТРА ШАЉЕ ГЛАСНИКА!
НЕ БРИНИТЕ СЕ, ГОСПОДАРУ, САД ЋЕМО СТИЋИ ДО КУЛЕ!
КЋЕРИ!
ШТА ЈЕ, ОЧЕ, ЗАШТО СИ ТОЛИКО УПЛАШЕН?
КАД СУ ДОШЛИ ПРЕД ВРАТА ПРИНЦЕЗИНЕ СОБЕ, НАШЛИ СУ СТРАЖАРА ПРЕД ВРАТИМА МРТВОГ..
ОН ЈЕ МРТАВ!..
А ВРАТА СУ ОТШКРИНУТА!
ЈАО!... ЗМИЈА!..
НАЈСНАЖНИЈИ ЦАРЕВИ ВОЈНИЦИ ПРИСКОЧИЛИ СУ ДА ИЗВАДЕ НОЖ ИЗ ЗИДА..
НЕ МОГУ НИКАКО!
Лоеди=b

НАУЧИТЕ ДА ИГРАТЕ ШАХА

ШАХ У 15 ЛЕКЦИЈА

XIII. Лекција

Шаховска партија може да се заврши **победом (добитком)** једнога од двојице играча или **нерешено.**

Партију је добио онај играч који је успео да матира противничкога краља. Јер, пошто је краљ матиран, тај играч **нема више потеза** на располагању. Чим је, дакле, краљ једног играча матиран, партија је завршена.

Нерешена шаховска партија може да се догоди у неколико случајева. За сада вам је потребно да знате само неке од тих случајева. Узмимо случај када је **пат.**

Пат значи да је противнички краљ, ако је сам на табли, у таквом положају да не може никуда да крене, иако је ред на њега да вуче потез. Например:

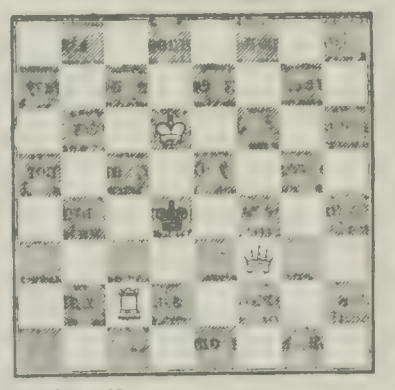

Бели краљ стоји на пољу **c7**, бела дама на пољу **b6**, а црни краљ на пољу **a8**. Да је сада бели на потезу, он би одмах матирао црнога краља, и то на четири начина. Или би вукао: **Db6 — b8X**, или: **Db6 — b7X**, или: **Db6 — a5X**, или: **Db6 — a6X**. У том случају бели би добио партију. (Пазите, овде се ради о положају који је могао настати у једној шаховској партији у којој су, током игре, измењане све фигуре и сви пешаци, па су остали само црни краљ, бели краљ и бела дама). Дакле, ако претпоставите да је, у наставку партије, бели на потезу, онда би бели добио партију у првом потезу у горњој позицији (положају). (У шаху се често употребљава реч „позиција" која у ствари значи „положај" фигура на табли).

Али, ако замислите да је у позицији, узетој за пример пата, црни сада на потезу, шта ће се десити?

„Неће се ништа десити", тако бисте одговорили, јер сте видели да црни краљ нема куда да оде, пошто су сва поља, на која би по правилу могао да ступи, неприступачна, **бијена поља.** Зашто? „Па просто зато, одговарате ви, што црни краљ не може ни на поље **a7** (јер то поље туче, бије, бела дама), ни на поља **b8** и **b7** (јер та поља бије и бела дама и бели краљ).

Дакле, „неће се ништа десити", јер црни краљ **нема потеза**, а није отправе речено: „Шах!"). Кад краљ **нема потеза**, значи да је то пат. у „шаху" (тојест, није му ни са којест црни краљ је **патиран.**

Ипак, десиће се нешто, нешто врло важно за црног противника. А то је: **нерешена партија.** То је велик добитак за црног, у наведеној позицији (као и у свакој другој у којој противник иначе може да добије партију).

Нерешена партија стручно се назива **реми.** Када, дакле, у изгубљеној партији (тојест у партији у којој стојите пред губитком) пронађете **реми**, значи да сте се спасли **пораза.**

А ти пат може да се деси када на табли има још фигура са обе стране.

Узмимо овај пример. Црни има топа више у овој позицији:

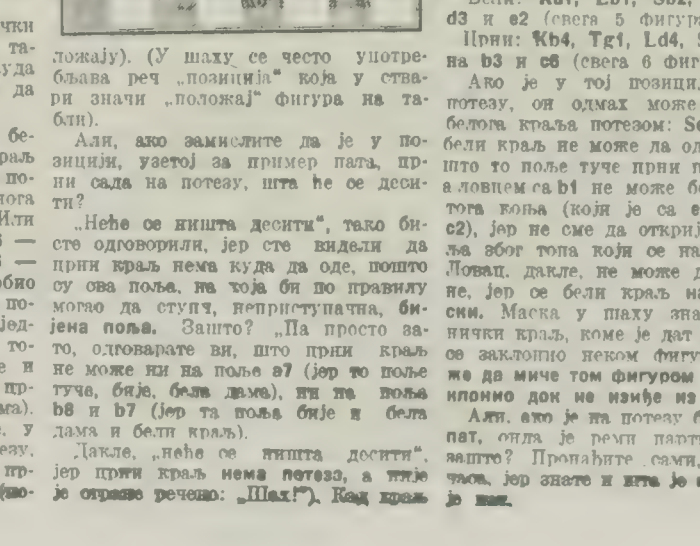

Бели: **Ka1, Lb1, Sb2,** пешаци **на d3 и e2** (свега 5 фигура).

Црни: **Kb4, Tg1, Ld4, Se3,** пешаци **на b3 и c6** (свега 6 фигура).

Ако је у тој позицији црни на потезу, он одмах може да матира белога краља потезом: **Se3—c2X**, јер бели краљ не може ла оде **на a2**, пошто то поље туче црни пешак са **b3**. а ловцем са **b1** не може бели да узме тога коња (који је са **e3** дошао на **c2**), јер не сме да открије свога краља због топа који се налази на **g1**. Ловац, дакле, **не може да се покрене**, јер се бели краљ **налази у маси.** Маска у шаху значи: противнички краљ, коме је дат „Шах!", ако се заклоњо неком фигуром, **не може да миче том фигуром којом се заклонио док не изиђе из маске.**

Али, ако је на потезу бели, онда је пат, онда је реми партија. Како и зашто? Пронађите сами, до идућег часа, јер знате и шта је маска и шта је пат.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Број 18:

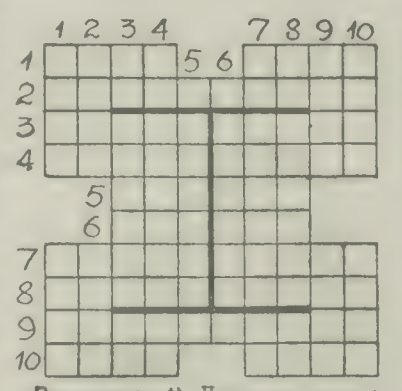

Водоравно: 1) Дивља пловка (у нашим народним песмама). — Енглески амбасадор у Риму (лорд). **2)** Федеративна држава у Европи. **3)** Срчана артерија (у падежу). — Врста покретне оргуље. **4)** Извору. — Четрдесет (на руском). **5)** Заблење. — Трипут исти предлог. **6)** Тато! — „... девојци срећу губи". **7)** Отац Ахилов. — Наопако: презиме писца „Топаза". **8)** Невесела. — Град у Јапану. **9)** Албанчево. **10)** Део руке. — Авар.

Усправно: 1) Ступив унутра. — Чувар ловачких паса (у нашим народним песмама). **2)** Једна животиња. — Наопако: узвик чуђења **код нас. 3)** Један стари предлог. — Озлојеђеност. — Узвик. **4)** Опет узвик. — Угњетаван. — Коњ. **5)** Сложен сугласник. — Велико грчко острво. — Сугласник. **6)** Самогласник. — Име једног балета. — Самогласник. **7)** Скраћеница. — Син Посејдона и Аскре (митолошка личност). — Неопходан зачин. **8)** Нота. — Становница Грчке. — Река у Азијској Русији. **9)** Облик глагола ркати. — Вода (на латинском). **10)** Један минерал. — Сељак (у Војводини).

Решење броја 14: Водоравно: 1) Ад. — Уа! **2)** Иван Грозни. **3)** Иго (Виктор). — Ирак. — Едо. **4)** Ал. — Даље! — Са. **5)** Наопако: Ован. — Амал. **6)** Плок. — Кипу. **7)** Са. — Раул. — Из. **8)** Ето! — Трпе. — „Сил". **9)** Кавалерија. **10)** Но. — Па.

Усправно: 1) И. и. — Ек. **2)** Авганистан. **3)** Дао. — Лала. — Ово. **4)** Ни. — Двор. — Та. **5)** Грао. — Карл. **6)** Ралја. — Купе. **7)** Наопако: Ко? — Емил (Лудвиг). — Ер (R). **8)** Уае. — Сали. — Сип. **9)** Андалузија. **10)** И. о. — Да!

ГЛАСОВИ ПЧЕЛА

Пчела има свој глас. У мирном стању пушта тонове „а", „ха" и „не", а за време лета „гис" и „а". Ти звуци настају пропуштањем ваздуха кроз отворе за дисање.

МАРК ТВЕН

Како су ме преварили

Ретко је то када пријатно да човек самога себе прикаже у ружној светлости, али понекад је нека врста олакшања када човек призна. Хтео бих сада да свалим терет са своје душе, па ипак ми се чини скоро да ме на то гони више жеља што желим другога да осудим него што хоћу да балзам канем на своје рањено срце. (Ја, истина, не знам шта је балзам и никад нисам видео неки балзам, али верујем да је то израз који се може употребити у вези са овом ствари.)

Читалац се можда сећа да сам пре извесног времена у Неварку за младу господу једног удружења држао предавање; сећали се ви или не сећали, предавање сам заиста држао.

Тога дана после подне, разговарао сам с једним од те младе господе и он ми је причао како има ујака који је из овог или оног узрока, како изгледа, лишен сваког осећања. Са сузама у очима казао ми је тај младић:

„О, кад бих га само једном могао да видим како се смеје! О, кад бих могао да видим како плаче!“

Био сам дирнут; нисам могао да одолим томе очајању.

Казао сам:

„Доведите га на моје предавање. Ја ћу му растрести живце!“

„О, када бисте могли то да учините! Када бисте то могли — наша породица би вам била вечно захвална — тако нам је он мио и драг. О, добротворе мој, кад бисте могли да га натерате да се смеје! Кад бисте могли да сузе олакшања измамите из тих усахнулих очних дупљи!“

Био сам дубоко узбуђен.

„Синко мој“ — казао сам ја — „доведите старога господина овамо. У свом предавању имам неколико шала које ће га насмејати, ако уопште има смеха у њему; а ако оне откажу, имам неколико других које ће га или расплакати или убити — било једно, било друго.“

Благословно ме је тада младић, заплакао на моме рамену и довео свога ујака.

Посадио га је тачно прекопута од мене на другу клупу, и ја почех да га обрађујем. Покушао сам с благим шалама, па онда са оштрим; засипао сам га као пљусак рђавим вицевима и пробадао сам га добрим; испалио сам у њ све старе, познате досетке и пробијао га и спреда и одостраг новим, које су биле првене од усијања; загрејао сам се, па сам навалиивао и с лева и с десна, и спреда и страга; пушно сам се сав и знојио и жестио и беснео, све док нисам промукао, и разболео се, и разљутио се и полудео; али он се ни један једини пут није помакао — нисам измамио из њега ни осмех ни сузу! Чак ни сенку неког осмеха или нешто налик на кап воде!

Био сам просто сав убијен. Завршио сам најзад предавање са очајним криком — с дивљим изливом хумора и бацио сам му једну шалу натчовечанске страхоте право у лице.

Тада сам се збуњен и изнурен срушио у своју столицу.

Претседник удружења пришао ми је, главу ми је обрисао хладном водом и упитао ме:

„Зашто сте се у самој ствари пред крај свога предавања толико узбудили?“

Казао сам:

„Хтео сам да насмејем ону проклету стару будалу тамо у другоме реду.“

„Па“ — казао је он — „онда луд трудили, јер он је глувон слеп!“

Зар је било то лепо од нећака тога старог господина да мене, странца и сиромаха, тако превари? Тебе питам, драги читаоче, као човека и брата, да ли је то лепо било од њега?

МОРАЋЕТЕ СЕ ПОМОЋИ И МАКАЗАМА!

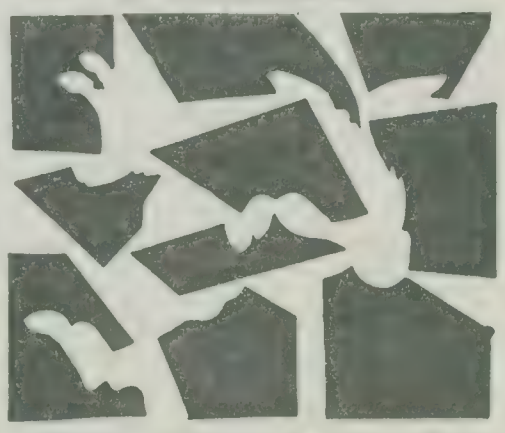

Прецртајте најпре ове црне шаре на мало дебљу хартију. А када то учините, с маказама исеците сваки део. Од ових десет делова онда покушајте да саставите слику једне брзе животиње. Које? Потражите одговор на страни 11!

■ ■ ■

НИЈЕ ЛАКО БИТИ ВЕСЛАЧ!

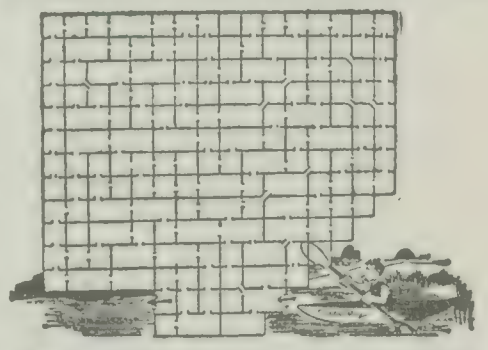

Веслач Панта хтео би да се провоза мало по слободном мору, али пре тога треба да... ће кроз читав сплет препрека. Помозимо му да... што пре дочепа слободе!

ОД ВРАЧАРЕ

— Шта, проричете ми да ћу добити врло много новаца. Благо мени, а већ сам се био забринуо како да вам платим, јер у џепу немам ни пет пара!

ЧИЈИ ЈЕ ОВО ЖИВОТОПИС?

Испричаћемо вам животопис једног славног човека. Прво ћемо вам казати најмање познате појединости из његовог живота, затим познатије, најзад најпознатије. Према томе на коме ћете се месту у биографији сетити о коме је реч, видеће се ваше знање. Читајте и размишљајте:

Велики војсковођа, рођен 12 јануара 1847 у Крагујевцу. Гимназију је свршио у Крагујевцу. Војну академију, односно стару Артиљериску академију свршио је 1861 године. У војсци је текао нормално каријеру. За генерала је добио 1903 године, а за војводу 1912.

(Ако се још нисте сетили о коме је овде реч, значи да не познајете нашу најновију историју. Зато, читајте даље:)

Школовао се неко време и у Русији, а затим је редом заузимао најодговорније места у време преформирања и наоружања српске војске. Од 1903 године био је постављен за начелника Главног генералштаба и на томе положају је, с малим прекидом када је био министар војни, остао до 1916, до реорганизације српске војске на Крфу.

(Сада је сасвим лако погодити о коме је реч. Али ако и сада не знате, заиста би требало мало да прелистате историју, а за сада прочитајте даље:)

Учествовао је у свима ратовима од 1876 до Светског рата. 1876 године био је начелник Рудничке бригаде, командант опсадне артиљерије и тако даље. У рату 1885 био је начелник штаба Дунавске дивизије. Генијални план одбране и вођења рата 1912, 1913 па затим Светског рата његово је дело. Изломљен напорима и дугогодишњом службом, када се српска војска 1916 године повукла на Крф, морао је да потражи лека и отишао је 1916 године у Ницу где је остао до своје смрти 4 маја 1917 године. Оставио је за собом име српског најгенијалнијег војсковође.

Ако случајно ни сада нисте у стању да се сетите о коме је реч, онда одговор потражите на страни 11).

ВЕЛИКЕ РЕКЕ ПОНОРНИЦЕ

Има и врло великих река које немају ушће. Такве су и реке Тарим у Азији и Џебели у Абисинији, која има ток од 1.500 километара. Обе реке нигде се не уливају, већ просто [illegible]

Одговорите одлучно: ДА ИЛИ НЕ!

1) Да ли је мајмун сразмерно јачи од човека?

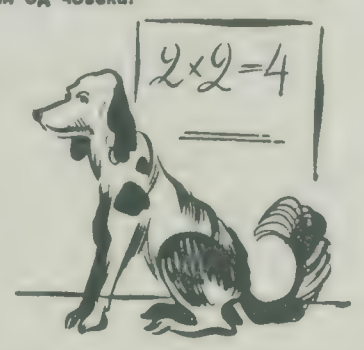

2) Хоће ли пас боље и брже да научи да разуме речи и заповести свога господара, ако су му родитељи већ били научени на то?

3) Свако дете може се лако преварити. Да ли је то знак глупости?

ОДГОВОРИ:

1) Да. У истом добу развоја тела, мајмун је неколико пута јачи од човека. Шимпанзо је, на пример, четири пута јачи од човека који му одговара по добу развоја тела. — 2) Не. Да ли су родитељи једног пса умели да разумеју речи свога господара, нема никаквог значаја за младог пса који поново мора да се навикава на разумевање речи. Ту особину пас не наслеђује. — 3) Не. Што се свако дете да лако преварити, није знак глупости, већ знак [illegible]

ШТА СВЕ КРИЈУ МОРСКЕ ДУБИНЕ!

ЏИНОВСКЕ АЈКУЛЕ КОЈЕ СЕ НИКАДА НЕ ОДМАРАЈУ И НИКАДА НЕ СПАВАЈУ!

Недавно је риболовцима пошло за руком да на обалама Флориде, у Америци, ухвате, први пут, једну горостасну ајкулу. А то су успели једино благодарећи томе што је харпун, којим су гађали ово морско чудовиште, на врху имао једну врсту шупље игле која је била напуњена јаком дозом једног средства за опијање.

Благодарећи овој предострожности чудовиште је после извесног времена обамрло, изгубило сваку снагу, тако да су риболовци могли да га најпре натовare на брод, а затим да га изнесу и на обалу и саме у један велики басен. После извесног времена пренели су ову ајкулу у највећи акваријум на свету, који се налази у Флориди, у месту Маринеланду.

У овом акваријуму налазе се нарочито изграђена велика одељења од бетона и стакла. Изванредно су јака, а могу да послуже за посматрање и фотографисање разних речних и морских животиња, па и ајкула величине каква је ухваћена на обалама Флориде. Ова одељења снабдевају се водом која се, нарочитим цевима, испумпава директно из мора, тако да морске животиње могу и ту да наставе живот који су водиле док су биле на слободи, у мору. Наравно, сва та одељења снабдевена су и свима осталим потребним детаљима да што више дају илузију слободног морског дна.

О морским животињама, које су смештене у овим одељењима, мора да се води врло много рачуна, јер би иначе дошло до правог рата између њих. Управо, наставила би се борба која је вођена у морским дубинама, док су рибе и остала чудовишта била на слободи.

Али, с времена на време у таква одељења пусте се рибе свих могућих врста и дозволи се борба између њих. Борба, чији се сваки тренутак најпажљивије прати и с времена на време фотографише. После неколико дана у одељењима остају обично само најјачи претставници...

Све то служи у првом реду науци и научном испитивању. Али за сав тај свет живо се интересују и многа филмска предузећа, која искоришћују поједине сцене из борбе која се води у великим акваријумима и за своје филмове.

Раније се морало приступати разним триковима, да би се добили снимци живота у мору. Сада прилично верну слику тога живота могу да пруже басени овог великог акваријума који су на многим местима дубоки и по шест метара.

Џиновске ајкуле до сада су само посматране у једном нарочитом басену у Аустралији. Сада се прати сваки покрет ове џиновске ајкуле у басену акваријума у Маринеланду.

Посматрање џиновске ајкуле у Аустралији дало је врло занимљиве податке, који се сада поклапају са резултатима који се добијају у Маринеланду. Једна од таквих џиновских ајкула, која је била затворена више година у басену, ни једног јединог тренутка није мировала. Једнако је била у покрету и никада се није одмарала, никада није спавала.

Из свега тога изведен је закључак да џиновске ајкуле припадају оној групи животиња, које не знају за сан, мир и одмор...

КОЈИ ЈЕ ОДГОВОР ТАЧАН?

Ево вам четири питања, свако с четири одговора. Узмите оловку и прецртајте одговоре за које мислите да нису тачни, а затим погледајте доле и проверите, да ли сте правилно одговорили.

1) **Џигалија је:**
- мала у Скопљу
- река
- ђак
- планина

2) **Агарјани су:**
- вртари
- верска секта
- врста најамника
- старински назив за један народ

3) **Барле је:**
- француски композитор
- капа
- место у Шпанији
- јело

4) **Чедомир Илић је:**
- бивши министар
- познати бек
- књижевник
- роман

(Одговори: 1) Џигалија је ада у Сави према београдском предграђу Чукарици. Чувена је због крвавих борби које су се на њој водиле 1914 и 1915 године. — 2) Агарјани, назив за Турке и муслимане у старим српским споменицима, који се још употребљава у Јужној Србији. — 3) Барле је висока састрижена шубара. Носи се у околини Ћуприје. 4) „Чедомир Илић“ је назив последњег романа — објављеног 1914 године — Милутина Ускоковића. (Рођен у Ужицу 1884. Трагично свршио у тесалима Топлице у јесен 1915 године. Писац читавог низа успелих приповедака и романа „Дошљаци“).

Двапут ослобођен у исти дан и месец

Град Битољ је српска војска у два маха ослободила и то оба пута истог дана и истог месеца. Први пут 6 новембра 1912 године, а други пут 6 новембра 1916 године.

✦ ✦ ✦

Одело гута звук

Одело гута звук. Посетиоци биоскопа и концерата својим оделом слабе акустику сале. Тешко мушко одело гута 40% више звука не[illegible]

ОВОГ МИНУТА -СВАКОГ МИНУТА

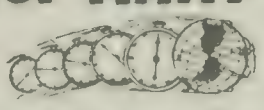

Овај чланчић прочитаћете за 60 секунди. Док га будете читали, тачно за то време догодиће се у свету оно што у њему пише. Сваког минута ће у свету све то догађа. Шта се догађа у свету за један минут?

☆ Спаљивање мртваца у Сједињеним Државама толико је популарно, да сваки њен становник даје у ту сврху три долара сваког тренутка у години.

☆ Америчка влада даје два долара сваког тренутка за школовање индијанске деце.

☆ Број чланова америчке ваздушне одбране расте сваког тренутка за по једно ново лице.

☆ Сваког тренутка Америка увози око 2.800 грама људске косе од које се тамо израђују разне ствари.

☆ Највећи житарски центар на свету је Монтреал, Канада, одакле се извози 136 бушела пшенице сваких 60 секунди.

☆ Тајанствена Бурма шаље у Кину егзотични драги камен жад у вредности два долара сваког минута.

☆ На издржавање лондонских полицајаца троши се 18 фунти стерлинга сваког минута.

☆ Употреба дрога у Индији толико је распрострањена, да енглеска влада убира на име такса за опијум просечно пет долара сваког минута.

☆ У једном тренутку Сједињене Државе производе 16.000 фунти пшенице.

☆ Преко 3000 акционарских друштава у Америци дају на име дивиденде својим акционарима укупну суму од 6.500 долара сваког тренутка.

☆ Државни приход Калифорније од коњских трка износи пет долара сваког минута

☆ Америчка државна благајна прима 9 долара за таксе на палидрвца сваког минута.

☆ Државне и приватне медицинске установе и лекари у Америци троше по 12 долара за хируршке инструменте сваког тренутка.

☆ У једном тренутку океанима плови 150 тона товара... То је за половину мање од количине прошле године.

☆ Домаћинство: осам комада посуђа продаје се у Сједињеним Државама сваких 60 секунди.

Да ли знате?

ПРВИ ВОЈНИ АВИЈАТИЧАР КОЈИ ЈЕ ПОГИНУО У РАТУ ПРИПАДАО ЈЕ СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

Освајање ваздуха прогутало је многобројне жртве. И цивилно и војно ваздухопловство дали су много драгоцених живота да би се дошло до онога чиме модерно ваздухопловство сада располаже. Нарочито су биле многобројне жртве за време рата.

Занимљиво је да је први авијатичар, ратни пилот, који је погинуо на бојном пољу, за време рата, вршећи тешку дужност извиђања, припадао српској војсци.

То је био артилериски наредник-пилот Михаило М. Петровић, слушалац и дипломирани пилот првог курса прве групе српских авијатичара 1912 године. Пилотажу је свршио у Француској на биплану Фарман.

За време опсаде Скадра 1913 године под Скадар је упућена војна ескадрила под командом мајора Милетића. У ескадрили је био и наредник Петровић. Аеродром је био код села Барбалуша. Ескадрила је добила задатак да осмотри Мали и Велики Бардањол, Брдицу и Бушати. Требало је пре напада утврдити где се све непријатељ налази.

Приликом извршавања задатка наредник Петровић је погинуо 7 марта 1913 године, те је тако био не само прва жртва наше војне авијације, већ први војни пилот уопште који је погинуо на бојном пољу.

И стари Римљани су знали за салвете

Такозване салвете, без којих се данас не да замислити ни један добро намештени сто, познате су људима већ одавно. Салвете су биле познате и Римљанима. Људи из народа везивали су салвете око врата за време јела, а отмене особе држале су их на крилу и употребљавале да њима обришу руке и уста после јела.

Али свако је увек морао да носи своју салвету. Ако би неко био позват на обед код пријатеља, морао је донети своју салвету. За време обеда брисали би салветом руке и уста, а када пођу кући завијали би у салвет печење или друга јела која би добили од домаћина.

За време Средњег века јело се прстима. Био је знак отмености да се после сваког узетог залогаја прсти обришу. Из тога је јасно само по себи од колико је значаја била салвета у то доба.

Салвета је имала и своје златно доба, и то за време Луја XIV. Нарочита привилегија племића који су били у дворској служби била је у томе што су своје салвете смели да носе на рамену.

Данас је салвета једна од најпотребнијих ствари.

Вештачка магла

Вештачка магла, која је тако потребна филмским режисерима, не прави се помоћу водене паре. Она се сада, у последње време, добија помоћу петролеума, који се пушта под великим притиском кроз нарочите апарате. Тако добивена вештачка магла не квари одело, не утиче штетно на здравље глумаца, а одлично се може фотографисати!

Пловидба кроз Ђердап била је некада опасна и за чамце

За време ускршњих празника многи су направили излет бродом низ Дунав до Прахова, па су том приликом пропути и кроз величанствени Ђердап. Путовали су великим бродом са свима могућним удобностима.

Међутим, релативно не тако давно пловидба кроз Ђердап била је опасна и за саме чамце, а мањи бродови могли су да плове једино када је велика вода. То је у првом реду било због великог броја подводних стена, а затим због многобројних брзака. Све је то отклоњено приликом регулације Ђердана, која је извршена од 1890 до 1896 године.

Дужина ђердапског теснаца износи 130 километара.

РЕШЕЊА

ЧИЈИ ЈЕ ОВО ЖИВОТОПИС?

Војвода Радомир Путник.

САТОВИ СИНОВЦА ЈАШЕ!

Било је тачно четири сата мање три минута. Сат у трему заостајао је седам минута, а сат у трпезарији четири минута. Међутим сат у соби за спаваље мишо је напред девет минута.

МОРАЋЕТЕ СЕ ПОМОЋИ И МАКАЗАМА!

ИЗ ШИЉИНЕ „ПОЕЗИЈЕ"

Први стихови су Јована Дучића, а други Алексе Шантића.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

Сви данас радо решавају укрштене речи. Да би се брже дошло до одговора, један инжењер конструисао је нарочити апарат који, помоћу померања картона на којима је исписана цела азбука, брзо даје разне комбинације слова, те се тако лако налазе жељени одговори.

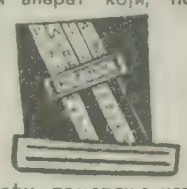

*

Међу америчким Индијанцима могу се

наћи и сада људи ко ји носе перчине дуге по три метра.

*

Становници Гајерангерфјорда, у Норвешкој, чије се куће налазе на висовима од преко 1.500 метара, везују децу као

што се код нас сапиње стока када се пусти на пашу. То је потребно да се деца не би откотрљала низ литицу.

У великом броју католичких цркава у Европи органисти не смеју да свирају известан дубок тон. Тај

тон из великих цеви оргуља изазива такво треперење ваздуха, да одмах морају да попуцају сви прозори на цркви.

*

Четвртог децембра 1893 године у Гласхитену, у Саксонској, падао је тако крупан снег, да

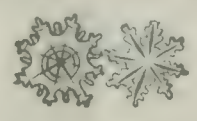

је свака пахуљица имала у пречнику 12 сантиметара. Температура је износила 2 и по степена испод нуле.

*

Путер и разне врсте сирева, који се данас толико много

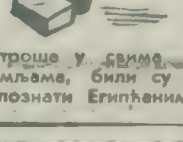

троше у свима земљама, били су непознати Египћанима.

С МАЛО НАПРЕЗАЊА СЕТИЋЕТЕ СЕ...

КОЈЕ СУ ОВО ПРИРОДНЕ РЕТКОСТИ У НАШОЈ ЗЕМЉИ

Дајемо вам неколико карактеристичних појединости, које вам морају бити познате и о којима сте сигурно већ једном чули. Са мало напрезања сетићете се о којим је природним реткостима реч и обновићете своје знање. Дакле, које су то природне реткости:

1) Камен који има облик девојке. Налази се у најужем делу Грделичке Клисуре, између железничке станице Џепа и села Манајле. Познат још из најдавнијих времена.

2) Стена у Дунаву, која има облик пласта сена. Налази се недалеко од Голупца. За све путнике који пролазе Дунавом јако привлачна тачка. Стена која већ вековима пркоси дунавским таласима. Како се зове?

3) У Неготинској Крајини, не тако далеко од Брзе Паланке, у близини манастира који по овој природној реткости и носи име, налази се једна нарочита стена кроз коју протиче река истог имена као и манастир.

Одговор: 1) У Моминој Клисури, која чини јужни део Грделичке Клисуре, налази се стена облика девојке и зато се и зове Момин Камен. — 2) Бабакај. — 3) У близини манастира Вратне налази се велики камени свод испод кога протиче речица Вратна. Овај камени свод претставља заиста велику ретког и зато га обилазе сви који дођу у Неготинску Крајину.

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ

НЕПРЕКИДНО НА МОРУ,
НА БРОДОВИМА ИЗМЕЂУ ЕНГЛЕСКЕ И АУСТРАЛИЈЕ ЖИВИ ВЕК ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ЕНГЛЕСКИ ПЕНЗИОНИСАНИ МАЈОР Х.Е.ЛОНГ, КОЈИ НАМЕРАВА ДА ПРОВЕДЕ ОСТАТАК СВОГ ЖИВОТА НА БРОДОВИМА КОЈИ ПЛОВЕ ОВИМ ПУТЕМ
НАЈСТАРИЈЕ ВИНО НА СВЕТУ НАЂЕНО ЈЕ У ЈЕДНОМ РИМСКОМ КАМЕНОМ САРКОФАГУ У ШТЕЈЕРУ, У НЕМАЧКОЈ — ОНО ЈЕ 1700 ГОДИНА СТАРО -
ХЕНРИ ФРАНЦИСКО, РОЂЕН 1688. СТУПИО ЈЕ У АМЕРИЧКУ ВОЈСКУ КАД ЈЕ ИМАО 91 ГОДИНУ. СЛУЖИО ЈЕ ГОДИНУ ДАНА. ПОСЛЕ ТОГА ЈЕ ЖИВЕО ЈОШ 42 ГОДИНЕ И УМРО 25-X-1820. КАД ЈЕ ИМАО 134 ГОДИНЕ. ИМАО ЈЕ ДВАДЕСЕТ ЈЕДНО ДЕТЕ. ПОСЛЕДЊЕ ЈЕ РОЂЕНО КАД ЈЕ ФРАНЦИСКО ИМАО 82 ГОДИНЕ —

ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ СТЕ ПОВРШНИ

ДИНАР НИЈЕ САМО НАША НОВЧАНА ЈЕДИНИЦА!

Сваког дана читате новине. Прочитате масу имена: лица, ствари и места. Да ли сте у стању да запамтите бар оно што је најважније и што није било тако давно? Или читате површно, па све остаје без трага? Покушајте да проверите; ево вам најобичнијих питања:

1) Колико износи одобрени буџет Дунавске бановине?

2) Када је Литванија пристала да Немцима преда Мемел?

3) Која земља има још динар као новчану јединицу?

4) Где се налази највећа енглеска фабрика оружја?

5) Када је отворен у Београду Салон аутомобила?

Одговор: 1) Одобрени буџет Дунавске бановине износи 190.681.375 динара. — 2) Литванија је пристала 22 марта да Немачкој преда Мемел, а 23 марта Хитлер је стигао у Мемел на крстарици „Дојчланд". — 3) Као и Југославија и Ирак има динар за новчану јединицу, али тај ирачки динар вреди 250 наших динара. — 4) Највећа фабрика оружја у Енглеској налази се у Чорлију, у Ланкаширу. Њено подизање стало је 12 милиона фунти стерлинга или 2 милијарде и 880 милиона динара. — 5) Салон аутомобила и Изложба путева и туризма отворени су у суботу 1 априла на Београдском сајмишту.

ЧУДА СТРАНИХ ЗЕМАЉА

КАМБОЏА (ФРАНЦУСКА ИНДОКИНА)

ЉУДИ И МУШКАРЦИ НОСЕ ЈЕДНАКУ ОДЕЋУ И ЈЕДНАКО СЕ ЧЕШЉАЈУ
КРАЉ КАМБОЏЕ САМО ЈЕДНОМ У ЖИВОТУ СЕДА НА СВОЈ ПРЕСТО - НА ДАН СВОГ КРУНИСАЊА. ИНАЧЕ УВЕК СЕДИ НА ЈАСТУКУ НА ПОДНОЖЈУ ПРЕСТОЛА
БОНЗА (БУДИСТИЧКИ СВЕШТЕНИК) ДРЖИ ПРОПОВЕД НАРОДУ СЕДЕЋИ НА ВЕШТАЧКОМ КОЊУ, ЈЕР ЈЕ И БУДА, ПУТУЈУЋИ, ПРОПОВЕДАО СА КОЊА
ПРЕ 60 ГОДИНА ВЕЛИКЕ РУИНЕ АНГКОРА. НА ПОВРШИНИ ОД 20 КВАДРАТНИХ МИЉА, БИЛЕ СУ ЗАРАСЛЕ У ШУМУ, ОГРОМНО ДРВЕЋЕ СВОЈИМ ГРАНАМА ОБАВИЛО ЈЕ КИПОВЕ КАО МРЕЖА.
ШУМА ЈЕ САДА РАСКРЧЕНА И АНГКОР СЕ ВИДИ У СВОЈОЈ ЛЕПОТИ. НА СВАКОМ ОД ПЕТ ЛИЋУ ОГРОМНОГ АНГКОРСКОГ ХРАМА УКЛЕСАНЕ СУ ШАРЕ. ТЕ ШАРЕ СУ ТАКО ФИНЕ ДА СЕ КОПИРАЈУ ЗА ЧИПКЕ
ОГРОМНА КУБЕТА ТОГА ХРАМА САДА СУ УТОЧИШТЕ СЛЕПИХ МИШЕВА.
ЗИДОВИ И ОКВИРИ ПРОЗОРА СУ ОД КЛЕСАНОГ КАМЕНА.
ВАРОШ АНГКОР МОЖЕ ДА ПРИМИ МИЛИОН СТАНОВНИКА
НАЈВЕЋИ ОД 50 КУЛА ВАЛАТЕ УРЕЂАН ЈЕ ОГРОМАН ЛИК ИНДУСКОГ БОГА СИНОВА
АНГКОР ЈЕ САЗИДАН 200 ГОДИНЕ ПРЕ ХРИСТА. ОДАМИ ФЕГОВИ СТАНОВНИЦИ УНИШТИЛИ СУ ГА ДООРДОЦИНИЈЕ, А ПОСЛЕ ГА ЈЕ ПОКРИЛА ШУМА

ПЕРА ЖДЕРА ПРИЈАТЕЉ ЖИВОТИЊА

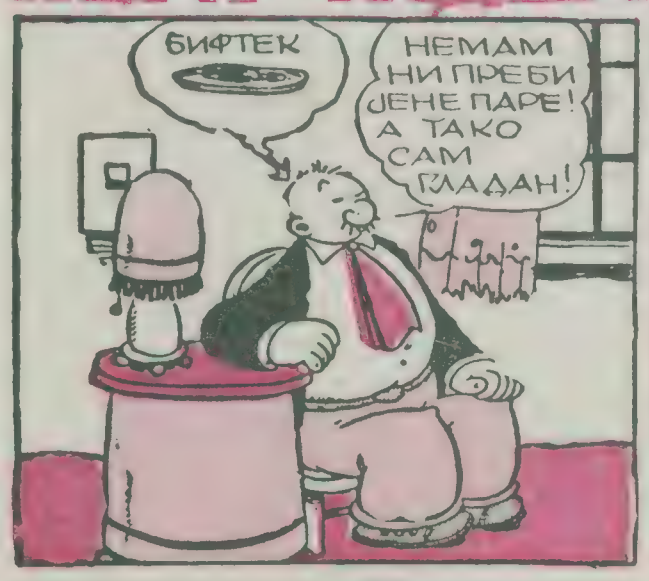

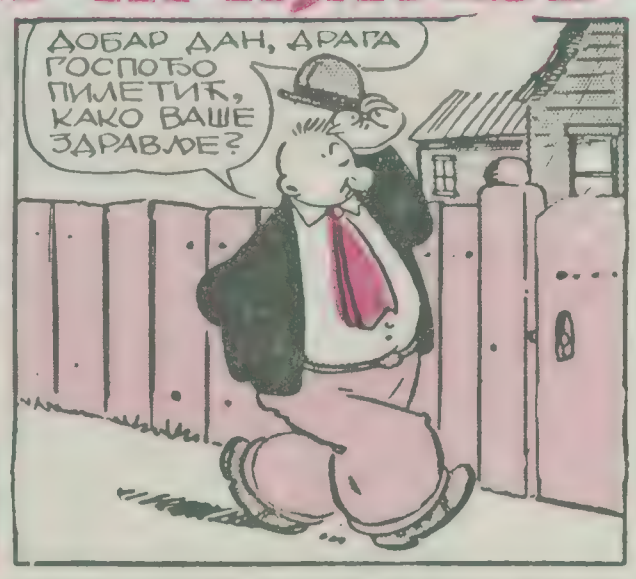

ДА ЛИ БИСТЕ МИ ПОЗАЈМИЛИ ЈЕДАН ПРИМЕРАК ОД РАСЕ САМО ЗА ЈЕДАН ИЛИ ДВА САТА...ЗНАТЕ, ЈА САМ МНОГО УСАМЉЕН!...
ВРЛО РАДО, ПЕРО! ДАЋУ ВАМ ЈЕДНОГ ДИВНОГ ПЕТЛА!

Издавач „Политика". Власник: Штампарско-графичко предузеће „Политика" а. д. Одговорни уредник Милорад Дим. Стевановић, Косовска ул. бр. 24.

ОВАЈ БРОЈ ЗАБАВНИКА ЈЕ РЕПРИНТ ИЗДАЊА ИЗ 1939. ГОДИНЕ

ПОПУСТ 20%
ПОПУСТ ЗА ЧЛАНОВЕ КЛУБА КЊИГЕ 30%

СВЈЕТЛОСТ

НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОНИ ЗА НАЈМЛАЂЕ

НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА

1. Ханс Кристијан Андерсен БАЈКЕ, латиница, ћирилица 240
2. Браћа Грим БАЈКЕ, латиница, ћирилица 240
3. Шарл Перо БАЈКЕ, латиница, ћирилица 240
4. 1001 НОЋ, латиница, ћирилица 240

СЛИКОВНИЦЕ СА КАСЕТОМ I коло

5. ЦРВЕНКАПИЦА – ВУК И СЕДАМ ЈАРИЋА, латиница 95
6. ИВИЦА И МАРИЦА – ДЈЕВОЈЧИЦА И ТРИ МЕДВЈЕДА, латиница 95
7. МАЧАК У ЧИЗМАМА – ПАЛЧИЋ, латиница 95
8. СИЊЕГУЉИЦА И СЕДАМ ПАТУЉАКА – ПЕПЕЉУГА, латиница 95
9. ТРНОРУЖИЦА – КРАЉ ЖАБА, латиница 95
10. ЗЛАТОКОСА – ЂИПАЛО-РИПАЛО, латиница 95

ПЛАСТИЧНЕ СЛИКОВНИЦЕ

11. МЈЕХУРИЋИ, мала пластична сликовница број 1 48
12. МЈЕХУРИЋИ, мала пластична сликовница број 2 48
13. МЈЕХУРИЋИ, мала пластична сликовница број 3 48
14. МЈЕХУРИЋИ средња пластична сликовница 66
15. МЈЕХУРИЋИ велика пластична сликовница 76

Едиција „МАМЕ И МЛАДУНЦИ" 1–6

16. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ПОД ЗАШТИТОМ латиница, ћирилица 150
17. МАМЕ И МЛАДУНЦИ СА СЕЛА, латиница, ћирилица 150
18. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ПЛАНИНА, латиница, ћирилица 150
19. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ МОРА, латиница, ћирилица 150
20. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ШУМЕ, латиница, ћирилица 150
21. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ЦИЈЕЛОГ СВИЈЕТА, латиница, ћирилица ... 150

Библиотека „ЦВРЧАК"

22. ВРТ РИЈЕЧИ

Мој велики рјечник у сликама 1–24, латиница 1.920

У кући ● Дјед и баба ● Кућне животиње ● Од 1 до 10 ● У школи ● Супротности ● Годишња доба ● На селу ● Продавница ● Облици и боје ● У зоолошком врту ● Уради сам ● Мој мали брат ● Занимања ● У забавном парку ● На мору ● Играчке ● Молим Вас и хвала ● Око свијета ● На планини ● Добро здравље ● На одмору ● Ауто, мотоцикл, бицикл ● Срећни [illegible]

(Појединачна цијена сликовница 80 динара)

ИЛУСТРОВАНЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ

23. МОЈА ПРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА 1–12, латиница 2.280

Живот у великом граду ● Становници земље ● Праисторијски људи ● Људи и цивилизација ● Живот у замку и око њега ● Живот на сеоском газдинству ● Праисторијске животиње ● Шумске животиње ● Животиње топлих и хладних крајева ● Животиње језера и ријека ● Баштенске и пољске животиње ● Биљке, дрвеће, цвијеће

(Појединачна цијена енциклопедије 190 динара)

24. МОЈА ПРВА КЊИГА 1–6, картонирано, латиница .. 3.240

Вилинске бајке ● Шумске бајке ● Колико је сати ● Годишња доба ● Природа ● Кућа

(Појединачна цијена књига 540 динара)

25. МОЈИ СНОВИ 1–4, картонирано, латиница 1.520

Наши снови ● Животиње – моји пријатељи ● Кад порастем бићу ● На одмору

(Појединачна цијена књига 380 динара)

26. ЗЛАТНЕ БАЈКЕ 1–4, тврди картон, латиница ... 1.960

Црвенкапица ● Три прасета ● Пепељуга ● Ивица и Марица

(Појединачна цијена књига 390 динара)

27. СВАКИ ДАН ПО ЈЕДНА ПРИЧА О ЖИВОТИЊАМА (365 причица), тврди повез, ћирилица 1.200

28. ПРИЧЕ ЗА ЛАКУ НОЋ, картонирано, латиница 590

29. Едиција „УПОЗНАЈМО СВИЈЕТ" 1–4, [illegible] латиница ... 1.000

[illegible]

(Појединачна цијена књига 250 динара)

УЧЕЊЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА – МЕТОДА BERLITZ

30. BERLITZ – ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК СА 2 КАСЕТЕ, латиница, ћирилица ... 970

31. BERLITZ – [illegible] ЈЕЗИК СА 2 КАСЕТЕ [illegible] латиница ... 970

НАРУЏБЕНИЦА Политикин Забавник, 20. 12. 1991.

ИП „СВЈЕТЛОСТ" – КЛУБ КЊИГЕ, 71000 Сарајево, Петра Прерадовића 3, телефон 071/218-117

Наручујем поузећем књиге под редним бројем _____

Наручилац _____
(име и презиме) (занимање)

Адреса _____
(пошт. број, место, улица и број) (телефон)

Запослен у _____
(назив и адреса радне организације) (телефон)

Члан сам КЛУБА КЊИГЕ: ДА НЕ

ЖЕЛИМ СЕ УЧЛАНИТИ: ДА НЕ

Потпис:

ПОСТОЈИ ЛИ ЖИВОТ ПОСЛЕ ЖИВОТА?

Са онога света

Ово тешко питање одвајкада мори човечанство и, мада чиста логика каже да смо, кад умремо, заиста мртви, људи ипак покушавају да сагледају светлију будућност. И то не само призивачи духова већ и озбиљни и угледни научници

ДВЕ ТАЈНЕ РЕЧИ

Доктор Артур Бергер, председник Фондације за истраживање живота после смрти из Пемброук Пајнза у Флориди, већ седам година нуди награду од пет хиљада долара ономе ко успе да открије значење једне или обе шифроване речи које је Фондацији поверио британски парапсихолог Роберт Тоулис неколико недеља пре него што је умро 1984. године. Свака од те две речи је, у ствари, кључ за дешифровање реченице коју је својом тајном шифром написао Тоулис. И речи и шифра биле су познате само њену.

Роберт Тоулис је чврсто обећао да ће, када заувек склопи очи, покушати да те две речи открије преко неког медијума. Тоулис се јављао медијуму, али је досад само поручио да се свог живота на земљи сећа као кроз сан и да је заборавио оне две кључне речи за дешифровање реченице.

Овај случај прочуо се међу спиритистима и призивачима духова широм света и две стотине њих, оба пола, пријавило се Фондацији на Флориди да истим системом шифровања као и Тоулис напишу речницу и, када умру, покушају да речи за њено дешифровање некако дотуре доктору Бергеру или ономе ко га наследи.

Уколико би иједан од ових покушаја успео, а још није, вера у натприродно и наука нашле би се у изузетно ретком, вероватно јединственом складу пошто се подухвата нису прихватили никакви шарлатани већ угледни људи жељни истине.

ЈЕДАН ПРЕМА МИЛИОН

Професор Јан Стивенсон са Универзитета у америчкој држави Вирџинији смислио је и до танчина усавршио текст с катанцима на комбинацију шифара у бројевима, а све то зарад покушаја да се већ једном докаже постоји ли неки живот и после физичке смрти, загонетка која свет одвајкада мучи.

Идеја му није сасвим оригинална јер га је надахнуо случај једне енглеске даме којој је неповерљиви супруг тек са онога света дојавио тачан низ бројева помоћу којих је успела да откључа ковчежић с вредносним папирима и важним документима. Ту шифру знао је само њен покојни муж.

Професор Стивенсон лако је пронашао добровољце за свој тест. Он им је објаснио да купе катанце које отвара комбинација од шест бројева, да смисле од тих бројева шифру, њоме закључају катанце и пошаљу их њему. Најбитније: да ником живом, наравно ни њему, не кажу нити забележе комбинацију, само да је добро науче напамет.

А, када умру, њихов је задатак да своју комбинацију бројева јаве неком медијуму или члану породице а овај да је саопшти професору Стивенсону. Ако се катанац отвори, тест је успео: и после живота постоји живот, какав-такав.

Ствар је савршено сигурна јер вероватноћа да се такав катанац случајно отвори, то јест шифра убоде баратањем бројевима, износи један према милион.

ПОСЕТА МРТВОГ ПРИЈАТЕЉА

Карл Густав Јунг, чувени швајцарски психолог и психијатар, један од ученика Сигмунда Фројда, био је познат по свом занимању за збивања у вези с посмртним животом. И, мада је једном изјавио да бесмртност душе никако не може да буде доказана, веровао је да између живих и мртвих може да се ус-

постави нека врста телепатске везе. У својој аутобиографији Јунг је описао један такав свој доживљај који, како изгледа, иде у прилог овом његовом веровању.

Једне ноћи у кревету Јунг је размишљао о погребу на коме је био претходног дана и, одједном, указала му се визија: његов покојни, тек сахрањени пријатељ стајао је у дну његовог кревета и посматрао га. Затим је кренуо према вратима давши му знак да га прати.

Јунг га је, у мислима, послушао и, такође у мислима, изишао с њим из своје куће а затим улицама до његове. Ушли су у пријатељеву библиотеку и овај се попео на мердевине и показао прстом једну одређену књигу – другу по реду од пет у црвеним кожним повезима које су се налазиле у другом реду рачунајући од врха полице. Ту се Јунгова визија прекинула.

Теран огромном радозналошћу Јунг је одмах ујутру посетио пријатељеву удовицу и замолио је да прегледа библиотеку, просторију у којој никада раније није био. Када је ушао унутра, све је било онако како је видео у мислима укључујући и мердевине крај те полице.

Јунг се попео до претпоследњег реда књига и нашао ону коју му је пријатељ показао. То је био превод с француског романа Емила Золе „Завештање смрти".

То је само једно од сличних Јунгових искустава и он о њима није радо јавно говорио. Једном је објаснио и због чега: „Више волим да, бар док сам жив, такве догађаје не објављујем. Они би научнике оптеретили великим тешкоћама."

У аутобиографији „Сећања, снови, размишљања" описао их је све.

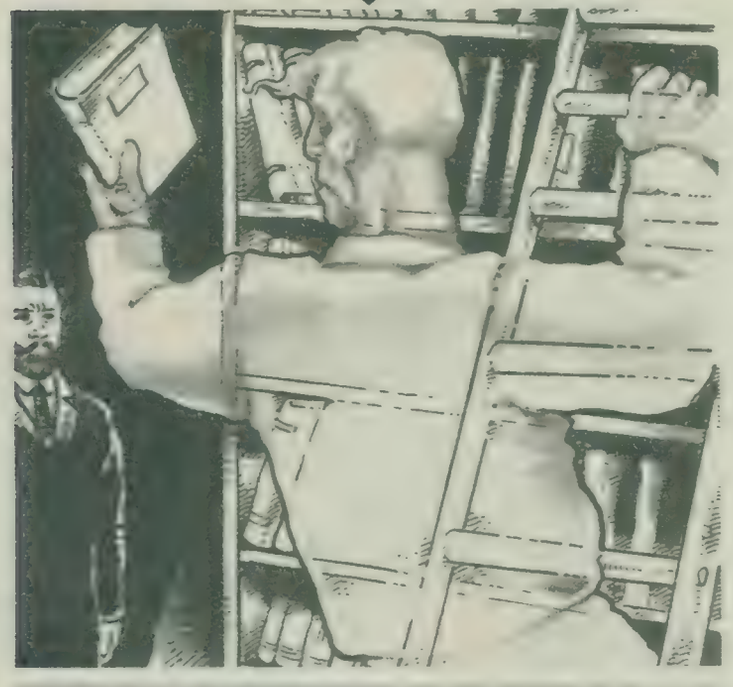

ТРКАЧКИ АУТО БРОЈ 42

Пети мај 1963. године био је значајан датум за милионе љубитеља ауто-трка у Јапану. Тог дана одржавао се први Јапански гран при после Другог светског рата и то на ултрамодерној стази „Сузука" у Нагоји. Фаворит је, по општем мишљењу, био чувени Масао Асано за воланом белог „остин-хилија" с бројем 42.

Избор баш тог броја запрепастио је масу посматрача која се од језе усталасала. Јер, то је број од кога се у Јапану бежи као ђаво од крста. Писан арапским цифрама 42 у јапанском преводу гласи ши ни и везује се за реч шингу – умрети. Шампион Масао Асано одбацио је забринуте примедбе као „древне празноверице".

Трка је почела и после првог круга Асано је преузео вођство и налазио се на челу све до последње, веома опасне кривине. Када је у њу улетео брзином од преко 200 километара на сат, његов „остин-хили" се, из досад непознатих разлога, отео контроли. Тумбајући се преко писте, аутомобил је растурио све са стране постављене заштитне одбојнике и срушио се у дубоку јаругу. Док су спасиоци стигли до олупина, Масао Асано је већ био мртав.

Неколико недеља касније Јапанска аутомобилска федерација, у чијој су надлежности сви спортови моторних возила у тој земљи, забранила је употребу броја 42 на свим такмичарским аутомобилима, мотоциклима и чамцима.

Следеће године око сто педесет хиљада гледалаца окупило се на трибинама и око стазе „Сузука" за други послератни Јапански гран при. Две екипе званичних посматрача заузеле су места у контролној кули. Њихов је посао да пазе и бележе бројеве аутомобила сваки пут када пројуре круг и да, после трке, упореде своје папире како не би дошло до грешке.

За време трке у којој је учествовало много аутомобила ти посматрачи нису имали времена за размишљање – само су извикивали и записивали бројеве кола која су се вала пистом испод њих. А, када су после трке упоредили папире, открили су да је аутомобил обележен бројем 42 прошишао стазом водећи у осам од двадесет пет кругова. После осмог нико га није забележио.

То је била необорива чињеница мада ниједна кола с тим бројем нису била пријављена за трку нити је ико икада умео да их опише а још мање да каже ко их је возио. Она су једноставно постојала само у белешкама контролора трке из куле.

Јапан је још увек земља древних празноверица; бар за већину њених житеља. Најзад се поверовало, јер другог објашњења није било, да се то Масао Асано привремено вратио са онога света да још једном учествује на аутомобилским тркама које је волео изнад свега.

ОБАВЕШТАЈНИ ТАНДЕМИ

Дејвид Кристи-Марej, члан Британског удружења за научно испитивање аномалних појава, већ годинама проналази парове, истог или различитих полова, који склапају уговор да ће после смрти једног од њих одржавати, ако је то могуће, међусобну везу. Обавезно је да чланови таквих тандема не буду чак ни познаници да би што мање знали о појединостима из свакодневног живота оног другог. Ова клаузула уговора битна је јер, донекле спречава да сазнају о смрти онога од њих коме је суђено да овај свет напусти први.

Тако би вест о смрти „партнера" стигла оном другом или директном линијом са онога света, или поруком преко медијума или чистим предосећањем. Дејвид Кристи-Марej води спискове свих који учествују у овом опиту и испитаће веродостојност сваког обавештења из загробног живота.

Припремила ***Б. Дожић***

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ХИТ ХИТ ХИТ КАО НА БИЦИКЛУ

Каријере: ШИНЕЈД О КОНОР

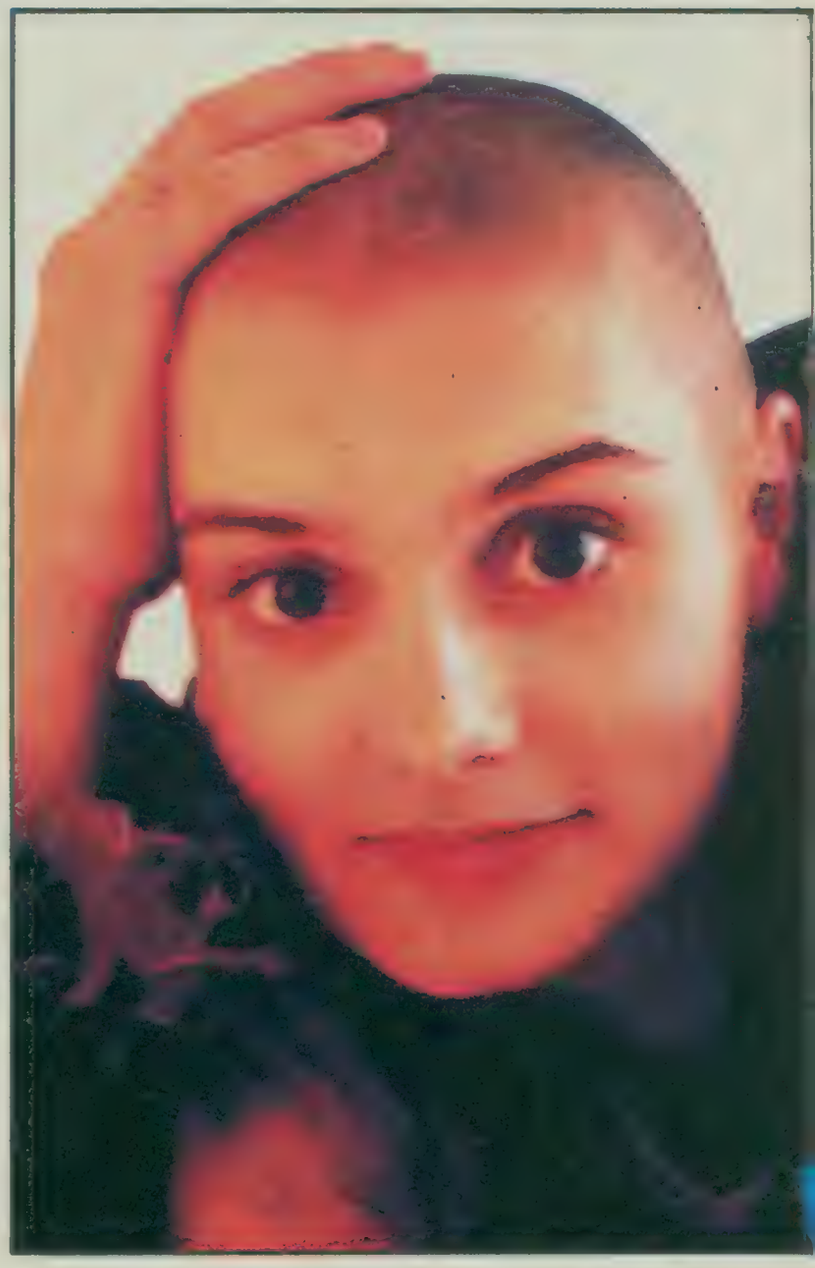

После два врло успешна албума који су продати у укупном тиражу од шест милиона примерака Шинејд О Конор се готово неприметно повукла из јавности

Шинејд се повукла сматрајући да је, како каже, била сувише експонирана, али и да би се посветила свом сину Џејку. Тишину је накратко прекинула објављивањем сингла „My Special Child".

– Песму сам написала прошле године у време када сам изгубила бебу, била сам на турнеји, веома утучена и осећала сам потребу да све то изразим кроз музику. Веома сам поносна на ту песму. Кроз њу је изашло све што сам одувек желела да кажем, све што сам осетила. Сада ми је потребна пауза. Извесно време не желим да видим ни студио, ни сцену. Полако слажем све што ми се догодило. Осећам се као да сам последњих неколико година брзо возила бицикл и ниједанпут се нисам зауставила да разгледам околину. Сада је време да направим инвентар. А крајем прошле године заиста сам се сломила. Када се то десило, отказала сам неколико концерата а онда схватила да је то готово немогуће. Људи из моје екипе потрошили су превише времена и новца да би припремили наступе и једноставно мораш на сцену. С друге стране, сваке вечери сам се, онако сломљена и болесна, пењала на бину а публика је била незадовољна јер нисам успевала да отпевам цео концерт. Нисам ни на бисове излазила.

Њен син Џејк сада има четири године. Шинејд о њему каже:

– Он је одавно свестан да му је мајка певачица. Од тренутка када је почео да схвата ја сам припремала албум и он је стално био уз мене. То је за дете веома тешко, али једина добра ствар у свему томе је да је врло самосталан. Покушавам да се према њему односим другачије него моја мајка према мени. Допуштам му да буде оно што јесте, а не оно што бих ја желела да буде. Ја, једноставно, на њега не могу да вичем, већ користим неке друге начине. Нисам га размазила, али имам једну велику невољу да будем чврста према њему када га стављам у кревет.

Шинејд је последњих година у интервјуима оштро нападала политичаре у својој земљи. Осим тога, учествовала је на многим добротворним концертима, жучно се борила за своју Ирску. Али, у последње време све теже даје такве изјаве.

– Па, још увек гунђам, али што сам старија све више схватам да нема смисла копати по прошлости. Оно што је битно је садашњост, а прошлост и будућност су мање важни мада мислим да наше понашање веома зависи од искуства које смо имали у прошлости. Ипак, није добро бити опседнут прошлошћу. Треба покупити најважније чињенице, добро их проучити и кренути напред. Људи мисле да сам од детињства била васпитавана да будем агресивна и да сам увек говорила неке ствари да бих разљутила људе. То није тачно. Ја волим људе и нисам намћор. Међутим, како су ми годинама говорили да сам таква, временом су ме убедили да сам била јако лоша.

У песми „Nothing Compares 2U" доктор јој препоручује што више забаве и доброг расположења. Да ли је то заиста рецепт за њу?

– Пријатељ ми је рекао да је мени потребан искрен, прави загрљај, да би ме то расположило. То је вероватно тачно, јако је неприштити се и све стварн узимати озбиљно, што ја чиним. Међутим, често мислим да је то исправно и онда западнем у депресију. А треба се мало развеселити, зар не? *П. Ј.*

МОГАО САМ ТИ РЕЋИ

Могао сам ти рећи
Снови ће доћи и отићи
Могао сам ти то рећи
Али била си млада
Како би знала?

Доле на том месту
Бранећи своју веру
Немајући где да се скријеш
Препуштена себи
Спаваћући на тврдом
Вребајући подстицај у себи

Љубити као запета пушка
Моћ је јака
Али када ствари крену низбрдо
И пођу погрешно
Скренула си са правог пута
Јурећи сопствени реп
Напољу
У празном простору
Ускраћена за милост
Распета

Љубав ће доћи
И љубав ће проћи
А живот никад неће бити исти
Учиш то другачије сваки дан
Али млада си била
Како си могла да знаш?

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

COULD HAVE TOLD YOU SO

Could have told you
Dreams would came and go
Could have told you so
But you were young
How would you know?

Down in that place
Defending your faith
With nowhere to hide
You're out on your own
Sleeping in stone
Hunting the kick inside

You love like a gun
The power is strong
But when things turn bad
And things go wrong

You strayed off the rail
Chasing you tail
Out in the field
Walking in space
Fallen from grace
With your back to the wheel

Love will come
And love will go
And life never be the same
You learn it different every day
But you were young
How would you know?

Текст и музика: Halo James
Изводе: Halo James

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Мадона је најбоља. Она је краљица онога што ради. Врло је уравнотежена, елегантна, има изврстан укус. Њена кућа је пуна невероватних, чувених уметничких предмета које сам видео само у књигама."

Ленни Кравиц

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво Забавниче,
Да ли су данас "New Kids" популарнији него својевремено "Битлси"?

Наташа из Обреновца

Популарност „Битлса" до сада ниједна група није успела да достигне, поготову што су они залудели већи део света у време када масовни медији нису имали утицаја као данас. Колика је њихова популарност казује и то што су и даље занимљиви тржишту, док ће песме "New Kidsa" за коју годину пасти, можда, у заборав.

Здраво,
Молим вас, напишите ми нешто више о групи „Сепултура".

Марија из Сивца

Реч је о спид метал саставу из Бразила који је тренутно веома популаран код европске публике. Управо су објавили компилацијску плочу „Morbid Visions + Bestial Devastation" на којој се нашло 13 песама и то са макси сингла из 1985. године под називом „BestiaL Devastation" и албум „Morbid Visions" из 1986. Њихов претходни албум „Арисе" одлично стоји на специјализованим хевн метал топ листама, док се сингл „Dead Embryonic Sells" редовно емитује на сателитским програмима. „Sepultura" је пре неколико месеци, у овкиру своје прве велике европске турнеје, наступала и у Љубљани. Вођа састава Макс Кавалера овако описује њихову музику: „То је брутални звучни напад, са бруталним текстуалним порукама, али и данашњи свет је такав. Ми стварамо истину".

Здраво Забавниче,
Занима ме где је и шта ради Горан Бреговић, да ли је „Конгрес госк мајстора", албум „Бијелог дугмета" доштампаван и објави дискографију Здравка Чолића.

Драгана из Сарајева

Горан Бреговић се све више посвећује писању музике за филм и један од његових најновијих пројеката везан је за последњи филм Емира Кустурице који је снимао претежно у Америци као и за филм „Ноћиста кра". Конгрес госк мајстора" је дупли албум на коме су по једну страну добили гитаристи Јосип Бочек из „Корни групе", Бата Костић из „YU" групе, Ведран Божић из састава „Time" и Горан Бреговић. Та плоча, објављена 1975. године, настала је после заједничке турнеје тада најцењенијих домаћих гитариста и не спада у дискографију „Бијелог дугмета". Плоча, на жалост, није доштампавана и тешко се може наћи.

Дискографија Здравка Чолића је прилично обимна. Наиме, он је 1969. године ступио у „Амбасадоре", затим 1971. у „Корни групу" а соло каријеру је започео 1972. и од тада је објавио ове плоче: „Ти и ја" (1976), „Ако пријеш ближе" (1977), „Због тебе" (1979), „Пјевам данју пјевам ноћу" (1980), „Мало појачај радио" (1981), „Шта ми радиш" (1983), „Ти си ми у крви" (1984), „Здравко Чолић" (1988), „Да ти кажем шта ми је" (1990), пре прве плоче објавио је и компилацију синглова под називом „Здравко Чолић", а 1984. још једну компилацију „Пјесме које волим".

ИМА ИХ 130 НА СВЕТУ

ХЕЈ, ВАМПИРУ, УХВАТИ МЕ!

Чим види голу руку или ногу, мали Мајкл загризе, до крви. Једноставно, не може друкчије

Спољни изглед Мајкла Макинтајра из Карлтоновила у Јужној Африци није баш привлачан. То је крхки петогодишњи дечак с мртвачки бледом љускавом кожом, без иједне длаке на глави, мачјих очију. Пролазнику одмах привуче пажњу, чак и кад је окружен гомилом друге деце. Али, то се ретко дешава: вршњаци беже од њега као од ватре и тек кад се нађу на безбедном растојању, ругају му се:

– Хеј, вампиру, ухвати ме! – На жалост, ове речи нису плод бујне дечије маште. Мали Мајкл заиста има једну особину која до крајности отежава додир с њим: чим види део човековог тела који није покривен одећом, губи контролу над собом и одмах покушава да угризе потпуно се предајући жеђи за крвљу.

Ноћу завија

Суседи породице Макинтајр одавно су научили да се придржавају неопходних мера предострожности, али страха се нису ослободили. Уз то, сасвим природан страх од повреде, сличан оном који осећамо пролазећи поред опасног пса, овде се меша са поприлично сујеверја, прича-ма и филмовима страве и ужаса.

– Кажу да је то једноставно болест, али нама који овде станујемо леди се крв у венама кад се он изненада појави у близини – пожалила се једна сусетка новинару америчког листа „Сан". – Ви сте га видели дању, али да чујете како се кикоће и завија по сву ноћ, схватили бисте како је нама.

– Стид ме је што имам такав однос према несрећном дечаку, али то је јаче од мене. Толико га се бојим да чим га угледам, коса ми се дигне на глави – каже друга сусетка. Неке комшије верују да је „крвожедно мало чудовиште" криво што нестају њихови четвороноги љубимци.

– Кад дуже време не окуси нечију крв, спреман је да зарије зубе у било које живо биће, не само у људско – тврде они. Колико су ове оптужбе основане, тешко је рећи.

Мајклови родитељи – Бени и Ајлин – воле, међутим, свог сина исто као друге тате и маме своју нормалну децу, ако не и више. А тако храбро подносе све ово и толико су стрпљиви са дечаком, и у кући и пред људима, да су заиста за дивљење. Они и не покушавају да разувере околину и све страшне приче које се око Мајкла испредају, једноставно свог сина не примају као монструма већ само као несрећно и вољено дете.

– Ја знам да Мајкл није као друга деца – каже Алин. – Али, он је за мене и поред тога диван. Толико жели да се игра с другом децом, а она то никако не могу да разумеју.

Вирус или генетичка аномалија?

Али, зашто је Мајкл такав?

Недавно је утврђено да дечак пати од ретке и тешке болести која је у медицини позната под именом **анхидратична ектодермална дисплазија (АЕД).** У целом свету данас је регистровано само 130 људи који пате од ове загонетне болести. За ове пацијенте жеђ за крвљу (вампиризам) уопште није обавезан симптом. Општи знаци болести су кожа као пергамент, љускава, без знојних жлезда и потпуно одсуство длака на глави и телу. Људи који болују од АЕД-а принуђени су да избегавају директне Сунчеве зраке, иначе им, зато што нису способни да се зноје, прете тешке опекотине и топлотни удар.

Шта изазива АЕД и који су предуслови потребни за њено појављивање засад је непознато. (Успут, Мајклова седмогодишња сестра Сандра потпуно је здрава и обична девојчица.) Мишљења научника се у том погледу разилазе: једни болест сматрају последицом деловања неког вируса, други – урођеном генетичком аномалијом. Али, једно је бар јасно: Мајкл није никакав Дракула и читав проблем је медицински, без ичег мистичног у себи. Само, управо зато што је АЕД изузетно ретко обољење, зато што недостају статистички материјали о њој као и експериментални подаци, све то ствара додатне тешкоће истраживачима који желе да скину вео тајне са „вампиризма". И поред свега, кажу они, има наде да ова болест буде побеђена.

В. М.

Илустрово: Добросав БОБ Живковић

РЕКЛИ СУ...

Не утапајте бригу у алкохолу, јер оне умеју да пливају.

Хајнц Риман
немачки глумац и режисер
(рођ. 1902)

Плакање је урођено човеку, али смејање се морате научити.

Макс Паленберг
аустријски глумац
(1877-1934)

Са новцем је као са тоалетним папиром: кад вам је потребан – потребан је хитно.

Аптон Синклер
северноамерички писац
(1878-1968)

Метеоролози и политичари имају склоност да обећавају ствари које не могу испунити.

Роберт Лембке
немачки забављач
(рођ. 1913)

Већина људи нема сопствено мишљење; оно мора да буде утиснуто у њих споља, као уље за подмазивање у машину.

Хозе Ортега Гасет
шпански филозоф
(1883-1955)

Онај ко захтева да се игра отвореним картама обично држи све адуте у руци.

Грејем Грин
енглески писац
(рођ. 1904)

Време је велики учитељ. Његова незгодна страна је у томе што убија своје ученике.

Буда
индијски оснивач религије
(око 560-480, пре н.е.)

Ко се љути због критике самим тиме признаје да је она умесна.

Тацит
римски писац
(55-117)

Многи пензионери се у чуду питају где ли су некада налазили онолико времена за рад.

аутор непознат

Човек је богат тек онда кад се приликом свођења биланса може преварити за неколико милиона долара а да то не примети.

Пол Гети
амерички милијардер
(1892–1976)

Смисао живота састоји се у томе што нема никаквог смисла казати да живот нема смисла.

Нилс Бор
дански физичар и нобеловац
(1885–1962)

Сачувај нас Боже од најгорих људи – оних који су увек у праву.

Пол де Лагард
немачки филозоф
(1827–1891)

Стално се прича о људима који проваљују у куће. Али, има много више људи који би хтели да провале из куће.

Торонтон Вајлдер
северноамерички писац
(1897–1975)

Без маште не би било песника – и криминалца.

Курт Гец
немачки писац и глумац
(1888–1960)

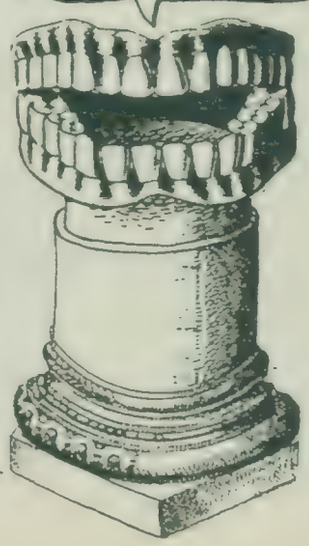

Опасни су велики људи којима се човек не сме подсмевати.

Ђовани Гавреши
италијански писац
(1908–1968)

Земље су као звезде: оне могу да светлуцају још много векова након свог гашења.

Жан Жираду
француски писац
(1882–1944)

Образован је онај човек који зна где ће наћи оно што не зна.

Георг Симел
немачки филозоф
(1888–1960)

Илустровао: Горан Поповић

Уређује
др Зоран Живковић

ПРОГРАМ „ВИНИ ПУ"

Велимир Ћургус Казимир

У моју кућу је крајем априла ушао компјутер. Баш то што се његов долазак поклопио са пролећем и прекрасним временом, без магле и смога, а и одређеним новчаним добицима који су нашој породици омогућили да први пут у животу има један такав, модеран и сложен рачунар, натерало ме је да добро запамтим тај дан. Било је то једног понедељка 25. априла.

Обично, што је машина сложенија то више времена треба да бисмо се на њу навикли и научили шта је све у стању да учини. Наша машина, наш компјутер, била је толико сложена и модерна да је све сама радила. Инжењер који је дошао само је проверио напајање струјом и уземљење, распоредио бежичне сензоре по просторијама и на улазним вратима – окренуо једно дугме, притиснуо "Enter" и – отишао. Нисмо успели ни кафу заједно да попијемо, а компјутер је почео да обавља послове.

Првих неколико дана, можда чак и недеља, сви смо се забављали запиткујући га како се шта ради. Компјутер нам је, као дебилима, објашњавао и показивао, често враћајући текст порука уколико нисмо брзо притискали дугме да смо све разумели. Компјутер је, наравно, поред објашњавања сопствених могућности, играња шаха са старијим сином, или видео игара са кћерком, истовремено обављао све редовне послове у кући. Одржавао је температуру, влажност, усисавао прашину, укључивао машину за прање веша или судова, бринуо о потрошњи струје, о напону, ударима ветра, заливању цвећа, бацању ђубрета и – што није неважно – плаћао и водио рачуна о нашем рачуну у банци.

У суштини, нама уопште није био потребан тако велик и модеран компјутер. Више је то била наша игра и жеља да најзад, после толико година скромног живота, приуштимо себи једну забавну, али и практичну ствар. До преокрета је дошло, тога се вероватно сећате, после великог успеха моје последње књиге „Тајна подземног хришћанства" – мог првог мегахита који ми је омогућио многе погодности не само у свету литературе него и у рођеној кући.

Ето, први пут сам имао на располагању озбиљан компјутер коме сам могао да диктирам без застајкивања и упозорења на интерпункцију, на коме сам могао и сам да куцам, исправљам, редигујем или цитирам друге ауторе без гледања у лексикон. Компјутер ме је ослободио мука око преписке. У његовој меморији било је смештено преко пет хиљада најразличитијих писама – само је требало тачно одредити облик, интонацију писма и конкретан одговор, а компјутер је радио све сам. Чак ме је и потписивао. (Једино ми није јасно како је лепио коверте. Не би ме изненадило да је негде у себи имао мали црвени језичак којим их је лизао.)

Звали смо га Павле, јер је управо то било написано на његовој полеђини, уз дугачку шифру: „tp. no. 1123-550/XXI".

На крају следећег месеца, тачније када је одзвонила поноћ и свет, а са њим и ми, закорачио у јуни, нешто је бекнуло и дискретно севнуло са Павловог монитора и ми угледасмо упозорење: „Овог месеца сте претерали. Скромност је највећа људска врлина." А онда је потекла река података. Ко је колико потрошио за телефон, ко је све заборавио да угаси светло, ко највише једе, ко колико троши на улепшавање, изласке по ресторанима...

Жена и ја држали смо се за руке у кревету и умирали од смеха док је Павле, тако ми се бар чинило, незадовољно трептао. (Као да је светлост постала наранџаста.)

После неколико таквих обрачуна више нам није било до смеха.

Једном приликом покушао сам да „објасним" Павлу да није све у новцу и да довољно зарађујемо да можемо да платимо све издатке – „објашњавао" сам му то тако што сам му диктирао есеј за један популарни часопис у коме сам говорио о потреби хедонизма и уживања у радости живљења, насупрот хладном и штедљивом доживљавању света. Кад сам завршио есеј, упитао сам, онако у шали, Павла: „Је л' сад разумеш, Павле, зашто сам против штедљивости?"

Павле затрепта, испусти звук као да се загрцнуо и исписа одговор: „Није у питању новац, него врлина скромности."

Тада сам први пут посумњао да са њим нешто није у реду.

Како је време пролазило, навикавали смо се једни на друге – мислим, моја породица и Павле – и не могу да не признам да у томе није било неког задовољства и тајанственог пријатељства. Осим тога, Павле је показивао фантастичне васпитачке способности. Чак да ниједан месечни обрачун није добро урадио, а радио их је без грешке, био је прави подвиг навикавање деце да устају свако јутро у осам сати, да редовно иду у купатило, да смање дуге телефонске разговоре, као и да се из купатила враћају после разумно проведеног времена у њему. Павле никада није падао у ватру – што се за једну машину подразумева – али није ово ни досадан у својим захтевима. Његова способност обрачунавања уз помоћ сарказма и ироније била је управо неограничена.

Све би то ишло како је ишло да ме једном приликом, сасвим изненада, није изазвао мој агент, један дозлабога досадан и уњкав полуписмени маторац који ме је непрекидно терао да завршим други део „Тајне подземног хришћанства". У ствари, уопште нисам имао намеру да пишем други део. То су знали сви у кући, наравно и Павле.

Извлачио сам се и извлачио од агента (његово име не смем да кажем да се не увреди), обећавао сваког месеца да ћу почети, да су ми потребни неки подаци, да сам нешто беновалентан (тај израз је „палио" код агента читава три месеца) све док једног дана нисам пукао. У подужем разговору, срећом звао је он па Павле није морао да ме упозорава жмиркањем, агент ме гњавио и гњавио, притискао и гњечио, док у једном часу није сасвим сметнуо с ума с ким разговара и припретио ми да ће, ако одмах не почнем да пишем други део књиге, објавити преко својих канала да сам у стваралачкој кризи. (Све, све, али да сам у стваралчкој кризи, е, то нисам могао да поднесем.)

– Дабогда црк'о! – рекох му не размишљајући и залупих слушалицу.

Толико сам то гласно викнуо да се цела породица окупила око мене.

Наравно, брзо сам се смирио и чак почео да се шалим како сам полудео од тог гњаватора. Да бих се сасвим опустио, реших да изведем породицу на колаче. (Знате, сви ми страшно волимо колаче, посебно руски шарлот – за

Илустровао: Т. Каспер

који сам код Павла открио да се оригинално прави од 17 слојева.)

Али, кад сам ухватио за кваку, осетих такав удар струје да сам одлетео два метра у ваздух. (Можда и није баш два метра, али ја сам писац – разумећете ме.)

– Струја – заврискао сам.

Жена је била најприсебнија и одмах се обратила Павлу за савет.

Уместо савета Павле је на екрану написао следеће:

„Убиство је највећи грех. Убицама не дозвољавамо излаз из куће."

Још омамљен од струјног удара наслонио сам главу на Павлову тастатуру и промумлао:

– Ја нисам убица, само сам га у бесу проклео.

Павле ми одговори: „Искај своје грехе."

Није било никакве дилеме. Павле је био сто посто луд. Али, са лудаком се мора поступати опрезно.

– Како да искајем грехе, Павле?

„Позовите свештеника – он ће знати."

Замало да запитам кога, али се на време сетих да неко ко се зове Павле сигурно није будиста.

Тако је у нашу кућу, први пут за мога живота, дошао један свештеник.

Он уопште није имао дилеме о чему је реч.

– Павле је, знате, помало ригидан. Има десет Божјих заповести као централну окосницу свих програма. Чим се суочи са оспоравањем Божјих заповести, а посебно оне о убијању, одмах реагује. Наравно, он вас не би никада повредио, али би на сваки начин покушао да вас натера да се придржавате Старог завета.

– Па добро, али шта би било да ја уопште нисам хришћанин, да сам, рецимо, будиста или муслиман.

– Не би било добро. Уопште не би било добро – рече свештеник. – Компјутер би се сигурно покварио.

– Како сте ви сигурни да сам ја хришћанин?

– Ја нисам о томе одлучивао, премда, читајући вашу „Тајну подземног хришћанства", сасвим сам свестан да неко ко пише криминалистичке романе и не мора бити баш неки хришћанин.

– Ама, не да нисам неки, него нисам уопште.

– Продавац компјутера то није могао да зна. Сигурно је имао податке о вама само преко наслова ваше књиге. И тако вам је продао најстрожи хришћански модел.

– И шта сад? – упитах забринуто свештеника.

– Имате две могућности: или да прихватите све догме хришћанства, да се крстите и покајете за све досадашње грехе и живите убудуће у слози и љубави са својим компјутером, или...

– Или?

– Или да га замените.

– Али, ја не могу ни да изађем ни да телефонирам. (Павле нам је дозволио само да позовемо свештеника).

– Не брините, ја ћу то средити – утеши ме свештеник.

Свештеник је заиста био прави хришћанин. Није нас изневерио. За сат су стигли ћутљиви мајстори и инжењер.

– Који бисте модел желели уместо Павла? – упита ме инжењер.

Гледао сам у Павлов монитор који се полако гасио и нешто ми се стисло у грудима. Заволео сам ту будалу. Али га се и плашио.

– А можете ли само да промените програм?

– Зависи. Који, на пример?

Погледах зачас у своју децу преко полица са књигама, а онда у магновењу изустих: „Вини Пу".

Свако јутро, у осам сати (лепи стари обичај), Павле нас буди речима:

„Рука у руци ми долазимо
Кристифор Робин и ја
Да ставимо овај дан у твој длан."

Илустровао: Т. Каспер

ЗАБАВНИКОВА SF МОЗГАЛИЦА (8)

Мартин Гарднер

ТРИ РОБОТА ПРОФЕСОРА ТИНКЕРА

Професор Лајмен Френк Тинкер, управник Лабораторије за вештачку интелигенцију при Стенфордском универзитету, био је водећи светски стручњак за роботе у 21. столећу. Једног поподнева, зарад семинарског теста, довео је међу студенте у слушаоницу три женска робота: „роботице" су биле младе, привлачне и неодевене, а изгледале су потпуно истоветно. Професор им је наложио да седну на три столице наспрам видно узбуђених студената.

– Једна од ових девојака – обзнани он – програмирана је да увек говори истину, друга да увек лаже, док је трећа програмирана да понекад говори истину, а понекад лаже. Одлука о томе доноси се потпуно насумице. Ви треба да са што мање питања установите која од њих увек говори истину, која увек лаже, а која понекад говори истину, а понекад лаже.

Недуго потом, студент који је уживао углед другог по домишљатости у класи поставио је следећа три питања:

1. Даму са леве стране упитао је: „Ко седи поред вас?" Роботица је узвратила: „Она која увек говори истину".

2. Даму у средини упитао је: „Ко сте ви? Роботица је одговорила: Она која понекад лаже, а понекад говори истину".

3. Даму са десне стране упитао је: „Ко седи поред вас?" Роботица је одвратила: „Она која увек лаже".

Ова три питања била су оштроумном студенту довољна да одгонетне ко је која од три роботице. Можете ли и ви то да установите?

Једноставно, зар не? А можда вам неће изгледати тако када почнете да решавате...

У сваком случају, плодови ваше SF оштроумности и домишљатости треба да стигну у редакцију „Политикиног Забавника" (11000 Београд, Македонска 29), са назнаком „За ЗАБАВНИКОВУ SF мозгалицу", најкасније до четвртка 26. 12. 1991. у писму или на дописници.

Десет читалаца који поред тачног одговора буду имали и среће приликом извлачења чека посебна награда коју додељује водећа домаћа библиотека научне фантастике ПОЛАРИС: једно од дела, по властитом избору добитника, из огласа библиотеке ПОЛАРИС. Зато је, поред решења, потребно да наведете и које бисте дело желели да вам ПОЛАРИС пошаље уколико вам срећа буде наклоњена, па баш ви будете изабрани као добитник. Имена награђених објавићемо у „Забавнику" број 2092. који излази 31. јануара 1992.

Разуме се, не морате да чекате толико дуго, нити да се ослањате само на своју срећну звезду да бисте уживали у сјајним делима научне и епске фантастике, као и популарне науке, које вам нуди библиотека ПОЛАРИС. Већ данас можете попунити наруџбеницу и послати је на адресу ПОЛАРИСА и само неколико дана касније одважно ћете се отиснути на чудесна путовања у светове маште и будућности које вам отвара ова едиција...

Најстарија домаћа приватна издавачка кућа

ПОЛАРИС

позива вас да под најповољнијим условима набавите неки од великих жанровских хитова из наше три атрактивне едиције

Едиција научне фантастике ПОЛАРИС

1. Исак Асимов, САБРАНИ РОБОТИ, 800 дин.
2. Исак Асимов, ЧЕЛИЧНЕ ПЕЋИНЕ, 300 дин.
3. Исак Асимов, ГОЛО СУНЦЕ, 300 дин.
4. Исак Асимов, КРАЈ ВЕЧНОСТИ, 300 дин.
5. Исак Асимов/Роберт Силверберг, СПУШТАЊЕ НОЋИ, 400 дин.
6. Артур Кларк, ПАД МЕСЕЧЕВЕ ПРАШИНЕ, 350 дин.
7. Артур Кларк, 2001: ОДИСЕЈА У СВЕМИРУ, 300 дин.
8. Артур Кларк, 2010: ДРУГА ОДИСЕЈА, 400 дин.
9. Артур Кларк, 2061: ТРЕЋА ОДИСЕЈА, 350 дин.
10. Артур Кларк, СУСРЕТ СА РАМОМ, 300 дин.
11. Артур Кларк/Џентри Ли, РАМА II, 450 дин.
12. Артур Кларк, ГРАД И ЗВЕЗДЕ, 400 дин.
14. Артур Кларк/Грегори Бенфорд, С ОНЕ СТРАНЕ СПУШТАЊА НОЋИ, 500 дин.
15. Френк Херберт, БОЖАНСКИ ЦАР ДИНЕ (I–II), 500 дин.
16. Френк Херберт, ЈЕРЕТИЦИ ДИНЕ (I–II), 500 дин.
17. Френк Херберт, КАПИТОЛ ДИНА (I–II), 500 дин.
18. Фредерик Пол, С ОНЕ СТРАНЕ ПЛАВОГ ОБЗОРЈА ДОГАЂАЊА, 550 дин.
20. Фредерик Пол, СУСРЕТ СА ХИЧИЈИМА, 600 дин.
21. Фредерик Пол, АНАЛИ ХИЧИЈА, 500 дин.
22. Фредерик Пол, КАСПИЈСКО ПУТОВАЊЕ, 450 дин.
23. Џин Волф, СЕНКА МУЧИТЕЉА, 400 дин.
24. Џин Волф, КАНЏА ПОМИРИТЕЉА, 400 дин.
25. Џин Волф, МАЧ ЉИКТОРА, 400 дин.
26. Џин Волф, ЦИТАДЕЛА АУТАРХА, 400 дин.
27. Џин Волф, УРТ НОВОГ СУНЦА, 500 дин.
28. Урсула Легвин, ЧОВЕК ПРАЗНИХ ШАКА, 700 дин.
29. Урсула Легвин, ЛЕВА РУКА ТАМЕ, 600 дин.
30. Урсула Легвин, ХАИНСКЕ ПРИЧЕ, 500 дин.
31. Урсула Легвин, СТАЛНО СЕ ВРАЋАЈУЋИ КУЋИ, 1.000 дин.

Едиција епске фантастике РУНЕ

32. Клајв Баркер, УТКАНИ СВЕТ, 500 дин.
33. Кетрин Невил, ОСМИЦА, 500 дин.
34. Стивен Доналдсон, КОБ ПОГЛАВАРА КЛЕТНИКА, 500 дин.
35. Стивен Доналдсон, РАТ ЗЛОЗЕМЉА, 500 дин.
36. Стивен Доналдсон, МОЋ ОЧУВАЊА, 500 дин.
37. Стивен Доналдсон, РАЊЕНА ДОМАЈА, 500 дин.
38. Урсула Легвин, ЗЕМЉОМОРЈЕ, 600 дин.
39. Урсула Легвин, ТЕХАНУ, 300 дин.

Едиција популарне науке СФИНГА

40. Алберт Ајнштајн, МОЈА ТЕОРИЈА, 300 дин.
41. Алберт Ајнштајн, МОЈ ПОГЛЕД НА СВЕТ, 300 дин.
42. Исак Асимов, ЖИВОТ У СВЕМИРУ, 350 дин.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ „ДОКТОРСКА ДИЛЕМА"

Означимо са 1А унутрашњост првог пара рукавица, са 1Б њихову спољашњост, са 2А унутрашњост другог пара, а са 2Б њихову спољашњост.

Др Ксенофон навлачи оба пара – други преко првог. На овај начин стране 1А и 2Б могу да буду заражене, док стране 1Б и 2А остају стерилне. Др Ипсиланти навлачи други пар, при чему му стерилне стране 2А додирују шаке. Др Зено преокреће други пар, па га онда навлачи, тако да му шаке додирују стерилне стране 1Б...

Једноставно, зар не? Ако вам тако изгледа, шта кажете на додатни вид истог проблема који вам задајемо „факултативно" – дакле, овога пута без награда, само ваше забаве и оштроумности ради?

Пошто је др Зено обавио операцију, његова болничарка госпођица Фризби наједном се разбеснела: „Треба да вас буде срамота! Заштитили сте себе, али сте заборавили на сироту госпођу Хукер. Да је др Ксенофон био заражен, госпођа Хукер се могла инфицирати преко рукавица које је носио др Ипсиланти."

Желите ли ви то да кажете, госпођице Фризби, упита је др Зено, да смо ту могућност могли да спречимо?"

„Управо тако!"

А онда, на запањеност др Зенова, госпођица Фризби објасни како је требало да поступе да би отклонили могућност не само да се хирурзи међусобно заразе, него и да инфицирају госпођицу Хукер. Шта је госпођица Фризби имала на уму?

Шта кажете на ово? Изазов и по – зар не? Јавите нам ако дођете до решења. Овога пута, као што смо казали, неће бити награда, али ће сви који одгонетну шта је госпођица Фризби имала на уму добити „посебно признање" библиотеке ПОЛАРИС за *SF* домишљатост...

ДОБИТНИЦИ КЊИГА БИБЛИОТЕКЕ ПОЛАРИС

1. АНДРЕЈ СЛОМОВИЋ, Отешка 102, 71210 Илиџа
2. ИГОР СТАНИШИЋ, Ломина 63/II/4, 11000 Београд
3. ОЛИВЕРА ДАБИЋ, Шабачка 8, 26230 Омољица
4. ДЕЈАН ШКРЕБИЋ, Врела 2, 74270 Теслић
5. АЛЕКСАНДАР РАЈШИЋ, 29. новембра 41, 79224 Босанска Костајница
6. МАРИЈАНА КЕНЕШКИ, Ивана Цанкара 19, 23300 Кикинда
7. МАРИЈА ПАВЛОВИЋ, Народних хероја 22/24, 11070 Нови Београд
8. ЉУБИЦА КРИВОКАПИЋ, Вите Пантовића 70/Б, 31000 Ужице
9. ПРЕДРАГ ТРИКИЋ, Олимпијска 20/VIII, 71166 САРАЈЕВО
10. СПАСОЈЕ МАРЈАНСКИ, ЈНА 25, 23217 Велике Ливаде

НАРУЏБЕНИЦА

Овим се неопозиво претплаћујем на следеће књиге (навести редне бројеве одабраних наслова): _____

_____

Обавезујем се да ћу уплату извршити у року од три дана пошто од издавача добијем поштанску упутницу попуњену на збирни износ наруџбенице.

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ _____

ПОШТАНСКИ БРОЈ И МЕСТО _____

УЛИЦА И БРОЈ _____

ТЕЛЕФОН _____

Молимо да наруџбеницу попуните читко штампаним словима и да је пошаљете на адресу: Библиотека ПОЛАРИС, др Зоран Живковић, Сењачка 32, 11000 Београд

Сва остала обавештења можете, преко целог дана, добити на телефон: 011/652-304

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Брусач – Грчко острво, **2.** Главни град Ларистана (Иран) – Рупчићи, **3.** Махунаста биљка – Један од седморице грчких мудраца, **4.** Ознака за ампер – Усамљено – Ранији генерални секретар ОУН, **5.** Симбол фосфора – Ознака за радијус – Спортски учитељ, **6.** Амерички тенисер са слике – Ознака за ампер, **7.** Име глумице Гарднер – Симбол брома, **8.** Кормилари, **9.** Цистично проширење жлезде лојнице, **10.** Део отплате, **11.** Врста четвороугла, **12.** Источњачка борилачка вештина.

УСПРАВНО: 1. Име глумице Спиридоновић – Главни град Индонезије, **2.** Шаренило, шара (песн.) – Вртлари, **3.** Ономатопеја звука ударца – Оно што је наметнуто, **4.** Ознака за реомир – Драж, привлачност – Арапљани, **5.** Турско купатило – Река у Шпанији – Страно мушко име, Едвард, **6.** Стара војничка кала – Совјетско полуострво – Девето и 18. слово азбуке, **7.** Ознака за рендген – Лична заменица, **8.** Планета Сунчевог система, **9.** Непрофесионалац, **10.** Град у Италији, **11.** Мишљење о вредности нечега (мн.), **12.** Блиска рођака.

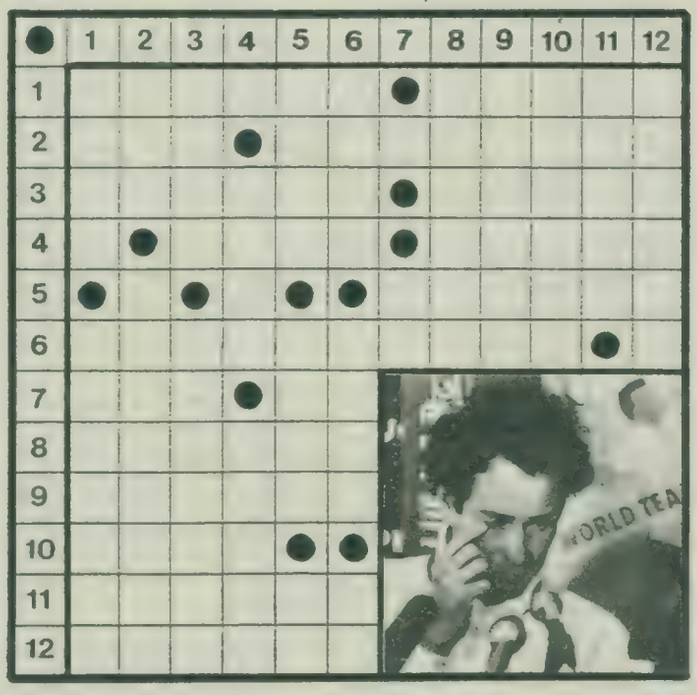

ЗАСТАВИЦА

Која од десет заставица је потпуно иста са оном у горњем десном углу?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ТУЖНА ПРИЧА СА АРКТИКА

НЕ, НЕЋУ ДА ПУЦАМ

Психологија животиња дуго је била потпуно непозната област. Данас, међутим, нико не сумња да је свака појединачна звер непоновљива личност којој су својствена и осећања као што су љубав, верност, оданост, симпатија и антипатија

Тек што је теретни хеликоптер наше експедиције слетео на острвце које је лежало у поларном мору стотинама километара далеко од северне ивице континента, зграбио сам свој јаки доглед и похитао на обалу. Још из ваздуха приметио сам велико крдо моржева па сам зажелео да изблиза осмотрим те морске џинове. Додуше, ови дивови, дугачки и по три метра и тешки до тону и по, могли су се лепо видети голим оком и ја сам јасно разазнавао њихове спљоштене главе, меснате горње усне, дуже од метра кљове и широка предња пераја док су им се задња губила испод тешких, саластих набора. Успаване животиње хркале су тако слатко и гласно да сам их чуо и пре но што сам стигао на обалу. Моржеви који су се мували на леду мумлали су као медведи, мукали као краве и гроктали као угојене свиње.

Брижне мајке...

На први поглед би се рекло да животиње леже без икаквог реда, онако како су излазиле на санте. Међутим, такав утисак је сасвим погрешан. Међу моржевима влада строг ред. Младе и старије мајке са својим потомством биле су потпуно одвојено, крај саме ивице санти да би у случају опасности могле што брже да склизну у море. Лежале су у свим могућим позама. Њихови малишани дремали су на широким леђима својих мајки. Када је требало да мајка моржица нахрани своје дете, превртала би се на бок, истезала врат и уживала у храњењу исто колико и малишани који су, уста приљубљених уз њихове дојке, цоктали од задовољства.

Женке моржева дуго негују своју децу. Читаве прве године младунче се храни искључиво мајчиним млеком а потом, када му кљове израсту толико да већ штрче из уста, мајка га још годину дана учи како да дође до хране „преоравајући" кљовама морско дно да ископа рачиће, шкољкице или морске звезде. Мајке су толико привржене свом подмлатку да неће оставити своје дете чак и кад је смртно рањено: пригрливши га на груди предњим перајима бациће се у океан не би ли га повратила у живот. Нема те опасности од које ће узмаћи да би се осветила ономе ко се усудио само да такне њено дете.

...и равнодушни очеви

Приљубљени једни уз друге, на својим засебним сантама одмарали су се стари мужјаци. На женке уопште нису обраћали пажњу и њих ништа није ни занимало ни узбуђивало. Они, обично, сатима леже непомично, увек у истом положају. Њихове кљове истрошене су скоро до половине а њихова мрка, груба кожа пуна је ожиљака – трагова давно прохујале младости и крвавих двобоја са супарницима.

Међу младим мужјацима стално су избијале свађе и туче. Санте на којима су лежали биле су попрскане крвљу. Поводи за тучу били су обично безначајни: рикање које се није допало суседу, случајно гурање или – просто обест. На женке нису ни главу окретали: оне су им занимљиве само у доба парења. А за очинска осећања они уопште не знају.

Међу свим тим силним животињама, и женкама и мужјацима, издвајала се само једна: није лежала на леду већ је стално пливала између

санти. Судећи по величини главе и кљовама закључио сам да је то млађа женка. Зашто је сама, зашто је тако узнемирена? Потражио сам погледом њено младунче али га нисам нашао.

У једном тренутку женка је нагло заронила и дуго остала под водом, скоро десет минута. А кад је изронила, громко је фркнула и удахнула ваздух. А затим је почело да се одвија нешто за мене потпуно неочекивано... Моржица је пливала од санте до санте на којима су се одмарале женке с младима, хватала се за ивице кљовама, извлачила своје тешко тело на лед и трапаво се гегајући прилазила женкама с децом. Женке је уопште нису занимале, само деца. Пружала је према њима своју њушку, покушавала да их помилује перајима. Али, ниједно од њих није успела ни да додирне јер су је мајке, ударцима кљова, терале са санти. Незвана гошћа уз пљусак би падала у воду да би отпливала до друге санте с мајкама и децом. И све се понављало...

Враћај се!

На стеновитој обали која се благо спуштала према води налазио се извучен лаки ескимски чамац с једним широким веслом. Одлучио сам да одвеслам до санти да бих изблиза осмотрио моржеве. Они се не боје људи и допуштају да им се човек готово сасвим приближи. У првом тренутку изгледало ми је да ће се лаки чамац преврнути од сваког мог покрета веслом – увек ме је чудило како се Ескими и Чукчи, који не знају да пливају, уопште усуђују да се у њима отисну у море – али сам брзо успео да успоставим равнотежу. Био сам већ на средини између обале и санти када ме је продоран рик натерао да покретом весла зауставим чамац. Тако ричу моржеви пре но што ће напасти непријатеља. Потражио сам погледом кавгацију... Када се борбена рика поново огласила спазио сам усамљену женку која је, пливајући у уским круговима, гледала право у мене отварајући и затварајући своју страшну чељуст.

Док сам размишљао шта да радим, иза мене се, са обале, зачуо крик. Обазрео сам се: на стеновитој обали стајао је низак, кривоног човек. Махао ми је левом руком док је у десној држао карабин.

– Не тамо, враћај се, враћај...

Окренуо сам чамац и завеслао из све снаге. Ускоро је кожно дно чамца загребало по камењу.

– Већ сам мислио да ћу морати да пуцам – осмехнуо се Еским показујући у осмеху своје жуте јаке зубе.

– Шта је стари? Морж убица? – запитао сам гледајући женку која је и даље рикала.

– Није убица али те је могла убити. Испричаћу ти...

Старчева прича била је кратка јер су Ескими шкрти на речима.

Тог пролећа старац је једног јутра, седећи у чамцу, ловио бакаларе. Водена струја однела га је до саме ивице леденог појаса уз обалу где се издизала неколико метара висока ледена громада. У подножју громаде лежала је крупна женка с младунчетом. Мали морж се играо: попео би се мајци на леђа а онда би, као низ тобоган раширивши предња пераја склизнуо низ њен бок на лед. Близина човека уопште није узнемиравала женку. У једном тренутку чак као да је желела да покаже човеку како има у њега поверења, клизнула је у воду и заронила за храном. Повремено би изронила, погледала малишана и опет нестајала у води.

А онда се догодила несрећа. С врха ледене стене испод које је лежао малишан одвалио се велик комад леда. Погодио је малишу у главу и смрт је била тренутна. Када је женка поново изронила и погледала према свом детету одмах је видела да нешто није у реду. Узверала се на лед и у скоковима пришла свом младунцу. Загледала га је са свих страна, миловала перајима, окретала испуштајући пригушене крике сличне ридању. Све је било узалуд и она је то најзад схватила. Подигавши се на предња пераја погледала је око себе. Ко јој је убио дете? У близини се налазио човек. Значи, човек га је усмртио. Уз продоран крик свалила се у воду и запливала према чамцу. Еским, пошто је пошао у риболов није понео карабин. Одбацио је мрежу и завеслао према леденој кори која се пружала од обале. У последњем тренутку успео је да искочи на лед. Несрећна мајка била му је за петама. И док је старац, избегавајући пукотине у леду, трчао према обали, она је пливала напоредо с њим користећи те исте пукотине, ударала кљовама по води и застрашујуће рикала.

Што је старац био ближе обали лед под њим је био све тањи, осећао је како му се угиба под ногама. То је схватила и моржица. Ишчезла је под ледом да би кроз минут пробила главом ледену кору и појавила на месту где се он налазио. Срећом, промашила га је. Лед под старцем је попуштао и он је једва успео да скочи у страну. Наставио је да трчи у цикцак. Животиња је опет заронила и опет разбила главом лед крај самог несрећника. Ни тај напад јој није успео. Старац је најзад дотрчао до обале.

... Еским је завршио своју причу. Погледао сам према усамљеној женки која је поново пливала од санте до санте, издуживши врат, гледала на своје срећне сроднице и њихову децу.

– Шта мислите да урадите с њом? – запитах старца. – Некога ће на крају ипак убити...

– Не, нећу је дирати.

– Зашто? – запитао сам а већ у идућем тренутку схватио да ми је питање било глупо.

– Жао ми је јаднице...

Јевгеније Марисејев

Илустровао: Добросав БОЂ Живковић

Уређује: Вито Недељковић

Шта ради соколар?

Знам понешто о соколарењу, лову с дресираним соколима, али бих нешто више хтео да знам каква је улога соколара, оног што носи дресираног сокола.

МИЛАН
Баточина

Соколар је још средњовековни назив за ловца који носи сокола, односно држи га на руци, на коју због оштрих канџи навлачи кожну рукавицу. Соко има кожну капицу, обично разнобојно и богато украшену која му прекрива целу главу и онемогућава гледање. Псар (старински назив за водича паса) води два птичара који претражују терен. У часу кад пси „маркирају" јаребице, соколар прилази, диже јаребице и скида капицу с главе сокола. Соко се устремљује на једну јаребицу и у вратоломном лету је стиже и обара на земљу. Научен је да не дира уловљени плен, већ чека свог господара (соколара) који му даје као награду комадић меса и соколу поново ставља капицу и поставља га на испружену руку. Овај сценарио се у току лова понавља више пута.

Соколарење је код нас било развијено у средњем веку, нарочито у Босни. Иначе, овај начин лова је „стигао" из Мале Азије, а у Европи се веома брзо раширио као врхунска забава племства и властеле.

Стари бројеви „Забавника"

Желео бих да продам веома повољно бројеве „П. Забавника" од 1983. до 1988. године. Добро су очувани. Адреса: ***Душан Милић, Космајска 19/Е, 11136 Београд.***

Молим све читаоце „Забавника" који желе да продају добро очуване примерке „П. Забавника" годишта 1975, до 1987. да ми се јаве. Адреса: Саша Илић, Душана Васиљева 16, 21000 Нови Сад.

Ко се крије иза Марије?

Можете ли да ми наведете неке псеудониме иза којих се крију научници, књижевници, глумци и друге познате личности.

ДАНИЈЕЛА
Сомбор

Готово да је постало уобичајено да се многе познате личности из света науке и уметности крију иза псеудонима, и ми их најчешће само под тим псеудонимима и знамо. Један од најпознатијих је амерички књижевник Марк Твен, што је псудоним за Семјуел Легхорн Клеменс. Максим Горки је Алексеј Максимовић Пешков, Џек Лондон је Џон Грифит, норвешки писац Кнут Хамсун је Кнуд Педерсен, Алберто Моравија је Алберто Пинкерле, Жорж Сандова – Орор Дипен, Анатол Франс – Жак Анатол Тибо, а Џорџ Орвел – Ерик Артур Блер.

За књижевницима ништа мање не заостају ни глумци, чак је на Западу то уобичајено, и мало ко од њих наступа под правим именом. Чарли Чаплин је у ствари Чарлс Тонстеин, Божанска Грета (Гарбо) – Грета Густафсон, Марлен Дитрих је Марија Магдалена фон Лош, Дорис Деј – Дорис Капелхоф, Ричард Бартон – Ричард Џенкинс, Жан Габен је Жорж Монкорж, Рита Хејворт – Маргарита Касино, Одри Хепберн – Еда фон Химстрат, Кери Грант је Арчибалд Александер Лич, Тони Кертис – Бернард Шварц, док је Кирк Даглас – Ишур Даниеловић, познати француски режисер Рене Клер – Рене Шомет, а позната оперска примадона Марија Калас – Марија Калогеропулос.

Поверљива порука свима који имају „ЈС" компјутер:

НЕШТО САСВИМ, САСВИМ НОВО...

Са допунама које искључиво нудимо старим и новим власницима „Јуниор компјутера" – живот је, верујте, и лепши и садржајнији!

Купили сте или сте на поклон добили „Јуниор компјутер"... Са њим сте се забављали, учили, дружили и – досадио вам је... И – шта сад?!

„SIMPEXOMNI" из Новог Београда, Омладинских бригада 18б (у новом тржном центру, преко пута жуте зграде СИВ 2) у првом тренутку има решење за вас:

Набавили су нова „пуњења" (то се, стручно, зове „картриџ") са којима су могућности следеће:

ПРВО: У игри „Сними мелодију" и „Анимација" – мелодију и цртеже можете буквално да сачувате заувек, а да не говоримо о томе да можете да мењате ноте и – покрећете слике!

ДРУГО: Можете по својој идеји, у својој креацији, на само ваш начин да правите рођенданске и друге честитке и будете, наравно, „главни" међу другарима...

ТРЕЋЕ: Пред вама су нове игре – скакачи, кошарка, бацачи, препоначи...

ЧЕТВРТО: У балону можете да путујете око света (као Вернов јунак Филеас Фог) и да за много краће од 80 дана научите, на енглеском, 11 врста транспорта, све месеце у години, 13 земаља и градова, 14 врста хране и називе 32 врсте животиња...

ПЕТО: Уз сликовницу „Добио сам поруку", као од шале научићете 56 нових речи, открићете нове слагалице, а најкомпликованије математичке операције биће за вас (или, још боље – пошто се зна ко плаћа – ЗА ВАШЕ ДЕТЕ) – игра и забава...

ШЕСТО: ...Ма, о чему причамо?! Уз нове „картрице", ваш стари „Јуниор компјутер" (нов, такође, можете да набавите у фирми „SIMPEXOMNI" постаје нешто сасвим ново!

Ово што ћемо вам сад рећи – верујте – није реклама: „Картрица нема у фирми „SIMPEXOMNI" баш превише...

Поручити их можете писмом, дописницом или телефоном на број 011-134-354. Достава се врши поштом а плаћање поузећем и уз накнаду трошкова слања.

Александар Михајловић, Чеде Васовића 80, 12000 Пожаревац – 12 година, тренира кошарку, воли музику.

Јелена Мишковић, 7. јула 18, 14000 Ваљево – воли спорт и музику.

Сања Поповић, Трг ЈНА 15/2, 22000 Сремска Митровица – воли кошарку и фудбал.

Дејан Грујић, Кајмакчаланска 29, 11300 Смедерево – 11 година, сакупља постере и марке.

Chemlakh Hocine, 13 Rue Soudan Place, Dés Martyrs, Alger – 29 година, воли књижевност и музику, бави се риболовом, језик дописивања француски или арапски.

Сара Рајковић, Павла Орловића 1, 15350 Богатић – 10 година, сакупља салвете, постере, украсне гумице и беџеве.

Маријана Ивељић, Булевар ЈНА 4, 75000 Тузла – 14 година, сакупља постере.

Мина Ђурић, Иванковачка 13, 18000 Ниш – 12 година, жели да се дописује са реперима.

Сања Раичевић, Главица бб, 81400 Даниловград – 10 година, сакупља украсне цртеже.

Андријана Павловић, Моше Пијаде 35/19, 36000 Краљево – 10 година, сакупља постере, воли музику.

Пудле, кокер шпаниједи, бернардинци...

Сестра и ја обожавамо псе, нарочито пудле. Желимо адресу неког одгајивача од кога бисмо купиле једно штене по повољној цени.

СОЊА и МАЈА
Нови Сад

Желим да купим женско штене кокер шпанијела.

АЛЕКСАНДРА
Бео

Са жељом да купе штене бернардинца јавило се много читалаца, као Амра из Зенице, Михаела из Руме итд. Многи би желели да купе и штене болоњезера. Али, кренимо редом.

ПУДЛА: телефони, 021/369-706 и 024/861-485.

КОКЕР ШПАНИЈЕЛ: телефони, 011/638-782 и 611-401, 018/21-156, 023/22-106.

БЕРНАРДИНАЦ: телефони, 021/462-091, 024/814-342, 026/36-998, 023/75-557.

БОЛОЊЕЗЕР: телефон: 021/360-385.

Написала сам роман

Хтела бих да објавим свој роман за који мислим да је одлично написан. Међутим, не знам коме да се обратим. Помози ми да остварим његово штампање.

АНА ИЛИЋ
Пирот

У Београду, у улици Мајке Јевросиме бр. 38, налази се Југословенска ауторска агенција преко које ћеш добити сва потребна обавештења, а као једно од најважнијих како прво да заштитиш своја права, да ауторизујеш роман, како се то каже, пре него што га пошаљеш некој издавачкој кући. Телефон агенције је 011/323-125.

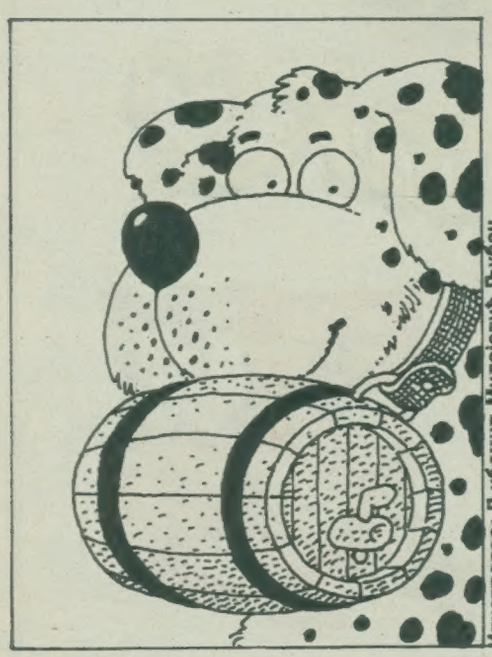

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: оштрач, Самос, Лар, марамице, грашак, Талес, а, само, У Тант, п, р, тренер, Џон Мекинро, а, Ава, бр, крмари, атером, рата, трапез, аикидо.

ЗАСТАВИЦА: број 6

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2086

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Минковић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Неваџић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Неделька Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радена Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 184,00 динара, тромесечна 552,00 динара, полугодишња 1.104,00 динара, годишња 2.208,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 368,00 динара, тромесечна 1.104,00 динара, полугодишња 2.208,00 динара, годишња 4.416,00 динара.
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	200.–
СР НЕМАЧКА	DEM	339.–
ШВЕДСКА	SEK	1.234.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.155.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	296.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

Kad sa nekim od najdražih podeliš sočni, pravi medenjak Pionir, to je onda ...

Medeni Trenutak

Pionir

SPECTRA / OKM

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА У ИГРИ „ЗАБАВНИКОВ ЛАВИРИНТ"

100 ЛЕГО НАГРАДА ЗА ПАМЕТЊАКОВИЋЕ

У присуству комисије НИП „Политика", у понедељак, 25. новембра 1991. године, извучене су награде Забавниковог лавиринта

бр. 4

Добитници награда су:

1. TECHNIC КОНТРОЛНИ ЦЕНТАР (8094): СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ, Аљендеова 9/6, 37000 КРУШЕВАЦ; МАРКО МИЈУШКОВИЋ, Браће Абафи 2/12 11080 ЗЕМУН.
2. ЕЛЕКТРИЧНИ ЛЕГО ВОЗ (7722): МАРКО МИЋУНОВИЋ, Иве Лоле Рибара 20, 21213 ЗМАЈЕВО; ВЛАДИМИР ДИКИЋ, Партизанска 33, 11090 РАКОВИЦА.
3. ЛЕГО ВОЗ (7715): АЛЕКСАНДАР СТАНКОВИЋ, Цара Душана 4/11, 16000 ЛЕСКОВАЦ; МИЛОВАН ЈОВАНОВИЋ, Жума бб, 85320 ТИВАТ.
4. TECHNIC КАМИОН (8850): ДАНИЛО КАЛЕЗИЋ, Зеленика бб, 81000 ТИТОГРАД; НЕМАЊА ЂОРЂЕВИЋ, Маршала Тита 1, 11420 СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА; МАТИЈА БОЖАНИЋ, Миленке Лелић 3, 11260 УМКА; ДАРКО МРША, Народног фронта 48, 21000 НОВИ САД; АТИЛА КОМАРЕК, Милоша Остојина 15, 23300 КИКИНДА; ДЕЈАН ЖЕБЕЉАН, Жарка Туринског 93А, 23000 ЗРЕЊАНИН.
5. ПРОТИВПОЖАРНИ БРОД СА ХЕЛИКОПТЕРОМ (4031): ДУБРАВКА ГОЛУБОВИЋ, Авалска 196, 11234 РИПАЊ; ДАНЕ МИЉКОВИЋ, Брестовачка 42/3, 11231 РЕСНИК.
6. РЕЛИ ВОЗИЛО (5550): ПРЕДРАГ ОКАНОВИЋ, Матије Гупца 25, 21131 ПЕТРОВАРАДИН; МЛАДЕН ЈОВАНОВИЋ, Радничка 5, 23261 ЛУКИЋЕВО.
7. ОБАЛСКА ПАТРОЛА СА ГЛИСЕРОМ (6535): БОЈАН САВИЋ, Карађорђева 39, 11300 СМЕДЕРЕВО: СЛОБОДАН ЂУРИЋ, Хајдук Станка 62, 15000 ШАБАЦ; ДРАШКО ЂОКИЋ, Седам секретара СКОЈ-а 15, 12000 ПОЖАРЕВАЦ; ИВАН ДИМИТРИЈЕВИЋ, Хајдук Вељкова 18/29, 18000 НИШ; МИЛЕНА МЕДИЋ, Босанска 25, 21235 ТЕМЕРИН; НИКОЛА ЛУГОМИРСКИ, Вељка Влаховића 2/2, 34000 КРАГУЈЕВАЦ; НЕБОЈША ПОПОВИЋ, III македонска ударна бригада 31/I-5, 91000 СКОПЉЕ: ИВАН МИЉКОВИЋ, Војводе Танкосића 9/49, 18000 НИШ; ДЕЈАН ЋИРИЋ, М. Тита бр. 41, 26213 ЦРЕПАЈА; МАЈА СТРУХАР, Сејке бб, 21470 БАЧКИ ПЕТРОВАЦ; РАДИВОЈ ЧАЛЕНИЋ, 29. новембра 15, 21480 СРБОБРАН; ВЛАДИМИР ГЛИГОРИЈЕВИЋ, И. Милутиновића П9/2-19, 18300 ПИРОТ; РАДОСЛАВ БЕРЕТИЋ, Павловачка 126 (Дом старих), 22400 РУМА; ГОРДАНА МАНДИЋ, С. Шолаје бр. 17, 25000 СОМБОР; БОЈАН ЈОВАНОВ, Лоле Рибара 12, 26330 УЉМА; МИЛАН ЈЕВТОВИЋ, Републике 40, 32230 ГУЧА; ТИЈАНА ВЛАШКИ, Лазе Костића 20, 25230 КУЛА; МАРИЈАН МИЛОШЕВИЋ, Синђелићева 135, 35210 СВИЛАЈНАЦ; ВЛАДИМИР ПРИСТОЈКО, Сивч Јовгена 15/1, 25233 РУСКИ КРСТУР; ДАНИЛО ЦУДОВИЋ, М. Тита 15, 34227 БАТОЧИНА.
8. „МРАЧНА ГРМЉАВИНА" (6679): НЕНАД ПЕТРОВИЋ, Радисава Карапетровића 11, 32250 ИВАЊИЦА; ВЛАДИСЛАВ ИВКОВИЋ, Беле Бартока 18/31, 11211 БОРЧА; АНЂЕЛА МИЛИЋЕВИЋ, Петра Драпшина 28, 11320 ВЕЛИКА ПЛАНА; БОЈАН БЕЛИЋ, Б. Станковића 25, 23000 ЗРЕЊАНИН; НИКОЛА МИЛИЋ, С. Марковића 1/16, БЕОГРАД; ВЕЉКО ЂУКИЋ, Петра Драпшина 14, 21235 ТЕМЕРИН; ЂОРЂЕ СМИЉАНИЋ, В. Мишића 74, 31210 ПОЖЕГА; ДАНИЈЕЛА МИКИЋ, Пионирска 12, 25272 БАЧКИ МОНОШТОР; ИВАН ТИМОТИЈЕВИЋ, Воје Јеремића 7/18, 11320 ВЕЛИКА ПЛАНА; КСЕНИЈА ПЕТРОВИЋ, Војнички трг бр. 21/16, 26300 ВРШАЦ.
9. САФАРИ КАМИОН (6672): ИВАН САВОВИЋ, 29. новембра 50, 11400 МЛАДЕНОВАЦ; ЧЕДОМИР ПИРКОВИЋ, Б. Кидрича 14/8, 12208 КОСТОЛАЦ.
10. КАМИОН ЗА ПОПРАВКЕ (6671): БОЈАН ДРАГИШИЋ, Џемала Биједића 40/7. 71000 САРАЈЕВО; ЖИВА Б. КОЛАР, Трг н. хероја 27, 26343 ИЗБИШТЕ.
11. ГРАДСКИ АУТОМОБИЛ (6530): ИВАН ПАПОВИЋ, Нишавска 8, 14000 ВАЉЕВО; МАРКО НИКОЛИЋ, Марка Миловановића 13б, 11500 ОБРЕНОВАЦ; ЗЛАТКА СТАНОВА, Штулова 30, 26210 КОВАЧИЦА; АНДРИЈА БУЛИЋ, село Гревци, 37204 ВЕЛИКИ ШИЉЕГОВАЦ; МАРИН ЛИЧИНА, АВНОЈ-а Е/4, п. ф. 102, 36300 НОВИ ПАЗАР; ВЛАДИМИР ВАСИЋ, Сунчани брег – центар, л.–3/16 38000 Приштина; ВЛАДИМИР МАРИЧИЋ, Бенковачко село бр. 9, 57300 БЕНКОВАЦ; БОРИСЛАВ МУДРИНИЋ, П. Драпшина 90/Б, 25260 АПАТИН; ЈОВАНА ЧУПОВИЋ, „Генекс хотели" Копаоник, 36354 КОПАОНИК; САША ПЕТКОВИЋ, М. Пијаде 40/4, 76000 БРЧКО.
12. МИКРОЛАКИ АВИОН (6529): ДЕЈАН МИЛЕТИЋ, Илинденска 24/23, 34000 КРАГУЈЕВАЦ; АНА ГОЛУБОВИЋ, хотел „Костолац", 12208 КОСТОЛАЦ; ВАЊА МИХАИЛОВИЋ, В. Степе 16/4, 34300 АРАНЂЕЛОВАЦ; ДЕЈАН ЗАГОРАЦ, Трг ослобођења 1, 26220 КОВИН; ПЕРА ПОПОВИЋ, Железничка 37а, 25250 РАТКОВО; ДАНИЦА БОЈКОВИЋ, О. Ш. „Орјенски батаљон", ученица III р. 85344 БАОШИЋ; АДНАН МЕХУЛИЋ, Цазинска 2, 77000 БИХАЋ; ВЛАДИМИР ЂОРЂЕВИЋ, М. Горког 2/2, 35000 СВЕТОЗАРЕВО; ДРАГОСЛАВА АПИЋ, Браћа Дивнина 19/а, 21230 ЖАБАЉ; ВЛАДИМИР ПАВЛОВИЋ, насеље Моше Пијаде 27/29, 36000 КРАЉЕВО.
13. „ФОРМУЛА 1" (6526): ВЛАДА ВЕЉКОВИЋ, Доситејева 41, 35230 ЋУПРИЈА; ДОБРОСАВ В. ГОЛУБОВИЋ, 18206 ЈЕЛАШНИЦА; ВУК МАРКОВИЋ, Ј. Јовановића Змаја 3, 79101 ПРИЈЕДОР; СТЕВИЦА КУКОЉ, Јоле Марића 39/а, 77260 ТИТОВ ДРВАР; ВИКТОР КОВАЧ, Арањ Јанош 43, 24430 АДА; АЛЕКСАНДРА ФУРУНЏИЋ, Народних хероја 1/97, 11070 НОВИ БЕОГРАД; МИЛАН ПЕТРОВИЋ, Омладинских бригада 12/44, 11070 НОВИ БЕОГРАД; СОЊА ВИШЕКРУНА, Гандијева 31А, НОВИ БЕОГРАД, СТЕВАН СТЕФАНОВИЋ, М. Гупца 19, 35250 ПАРАЋИН; МАРКО ВУКОВИЋ, Студентска 27/23, 11070 НОВИ БЕОГРАД.
14. ТРКАЧКИ АУТОМОБИЛ (6509): МАРКО ЈАЋИМОВИЋ, Фочанска 48, 11300 СМЕДЕРЕВО; МАРИЈА СИМИЋ, Хаџи Милентијева 12, БЕОГРАД; ИВАН ЛАЗИЋ, Железничка 8/5, 11231 БЕОГРАД, ИВАН ВРАЧАРЕВИЋ, Ј. Гагарина 122, НОВИ БЕОГРАД; ОГЊЕН ЛУКИЋ, 53 средњобосанске ударне дивизије X 30, 74270 ТЕСЛИЋ; НИНА ЛАЗАРЕВИЋ-ДОКИЋ, Страхињића бана 57, БЕОГРАД; ИВАН МИЛОСАВЉЕВИЋ, Бул. АВНОЈ-а 66/7, НОВИ БЕОГРАД; АНА МАЈИЋ, Фрушкогорска 6, 21208 СРЕМСКА КАМЕНИЦА; АЛЕКСАНДАР СТЕВАНОВИЋ, Милована Глишића 34, 34000 КРАГУЈЕВАЦ; СЛАЂАНА АНЂЕЛКОВИЋ, Трг Лале Николић 3/13, 18000 НИШ.
15. ПОЛИЦИЈСКИ ЏИП (6506): СЛОБОДАН ЈАНКОВИЋ, Други сремски одред бр. 16, 22240 ШИД; МИЉАН ВУКОВИЋ, Београдска 3, 21205 СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ; МИЛОШ ПАУНОВИЋ, Карађорђев венац 4/20, 19000 ЗАЈЕЧАР; НАТАША ЂОРЂЕВИЋ, Братства и јединства 48, 14210 УБ; КУЧЕВИЋ СЛОБОДАН, Стара стругара I/10, 36350 РАШКА, АДАМ ЧАБИ, Личка 9/А, 23000 ЗРЕЊАНИН; ЈЕЛЕНА БУДИМИР, Водоводска VIII део, бр. 20, 11132 ЖАРКОВО; БРАНИСЛАВ КУГА, М. Тита 75/1, 23311 НАКОВО; ЈОВАНА ЈОВАНЕТИЋ, М. Тита 125, 31000 УЖИЦЕ; АЛЕКСАНДРА ЋАЛИЋ, Руже Живановић бр. 37, 23260 ПЕРЛЕЗ.

РЕШЕЊЕ ЛАВИРИНТА БРОЈ 4

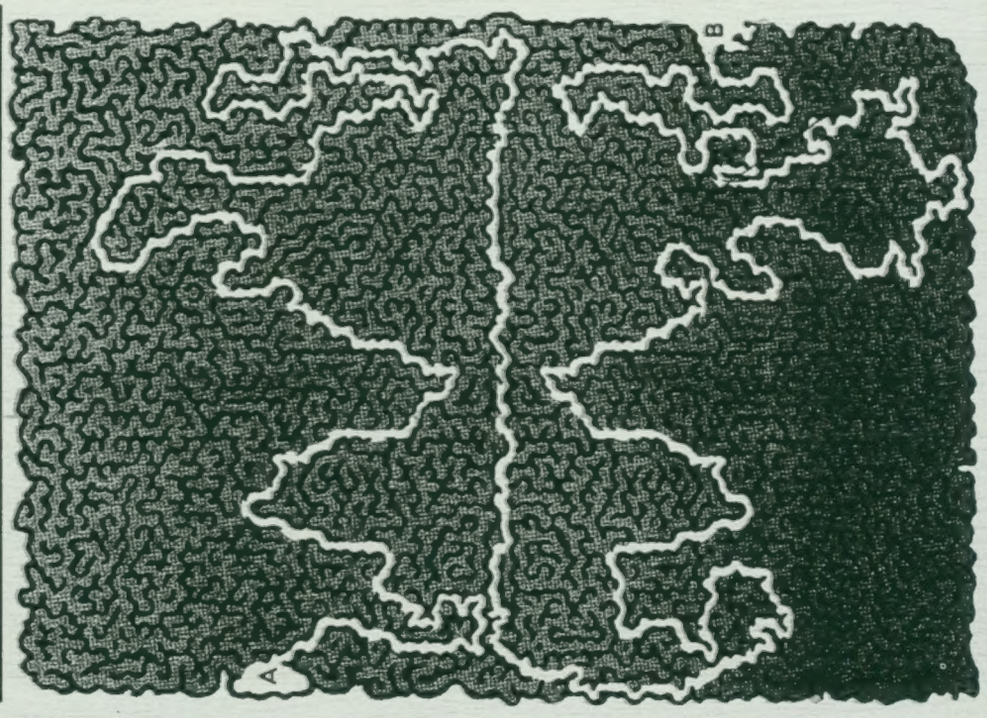

WALT DISNEY
МИКИ
ИИИИ!
АУТО-ДРОМ
ИИИИ!
ИИИИ!
ПЛАВА РАКЕТА
ПЛАВА РАКЕТА
ИИИИ!
СРЕБРНИ МЛЕТ
Copyright © 1983
Walt Disney Productions
World Rights Reserved
ИИИИ!
ДВОРАЦ ДУХОВА
БУ-УУ!
БУУУ!
ИИИИ!
ХАЈДЕМО КУЋИ, МИКИ...
Distributed by King Features Syndicate.
...ЈЕР ВИШЕ НЕ МОГУ ДА ИЗ-ГОВОРИМ НИЈЕДНОМ И!
7-3